

Orienteringssaker

1. Diverse stoff ang. saken om karikaturtegningene av Muhammed (*vedlagt*)
2. Program for besøk og seminarer (*vedlegg*)
3. Artikkel i Aftenposten om Ansvarlig kirkelig forvaltning i homofilisaken v/Olav Fykse Tveit (*vedlagt*)
4. Lærenemndas uttalelse (*sendes i egen sending*)
5. Staten og Den norske kirke (*sendes i egen sending*)
6. Solidariske skritt (*sendes i egen sending*)
7. Informasjon om prosjektstilling – Religionsmøtet i menigheten (*muntlig*)

Forslag til vedtak

Sakene ble tatt tilorientering.

SAMARBEIDSRÅDET FOR TROS- OG LIVSSYNSSAMFUNN

Pressemelding:

Oslo den 10. februar 2006

DIALOG ER VEIEN TIL FREDELIG SAMEKSISTENS

Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) har drøftet situasjonen som har oppstått etter offentliggjøring av tegninger av profeten Muhammed. Vi vil i den anledning uttale:

Dialog er veien til fredelig sameksistens:

- Som representanter for tros- og livssynssamfunn i Norge vil vi uttrykke anerkjennelse til lederne i Islamsk Råd Norge. I den vanskelige situasjonen som har oppstått, har de utvist klokt lederskap og ytt en stor innsats til det beste for hele samfunnet. De har pekt på dialog som veien til fredelig sameksistens i et flerreligiøst samfunn. Dette har de praktisert overfor egne trosfeller i inn- og utland, overfor myndighetene, kristne ledere og Magazinet's redaktør.
- Det er viktig at ingen blir stigmatisert som følge av voldshandlinger begått av andre. Økt fremmedfrykt må møtes med fast og tydelig avvisning. Når norske ambassader brennes krenkes alle nordmenn, også norske muslimer og andre norske religiøse og livssynsmessige minoriteter.
- STL representerer et bredt spekter av tros- og livssynssamfunn i Norge og står sammen om
 - o At ytringsfriheten er en sentral og grunnleggende verdi i vårt samfunn som må forsvares.
 - o At denne friheten bør forvaltes med omtanke for det andre holder hellig.
 - o At ytringer aldri må møtes med vold eller trusler om vold.
 - o Ytringsfrihet og respekt for hverandre fremmes best gjennom toleranse, forståelse og dialog.

Uttalelsen vil leses opp under dagens demonstrasjon mot vold, for respekt og ytringsfrihet ved Jernbanetorget klokken 17, som Anti-rasistisk senter og 54 norske organisasjoner står bak. Uttalelsen er signert av de oppnevnte representanter for de tilsluttede medlemsorganisasjonene i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

Britt Strandlie Thoresen (s)
Bahá'i-samfunnet

Egil Lothe (s)
Buddhistforbundet

Ingrid Vad Nilsen (s)
Dnk v/Mellomkirkelig Råd

Jan Benj. Rødner (s)
Det Mosaiske
Trossamfund

Darbara Singh (s)
Gurduara Sri Guru Nanak
Dev Ji

Kathrine Stenberg (s)
Holistisk Forbund

Bente Sandvig (s)
Human-Etisk Forbund

Karima Solberg (s)
Islamsk Råd Norge

Espen Lynne Amundsen(s)
Jesu Kristi Kirke av Siste
Dagers Hellige

Dag Nygård (s)
Norges Frikirkeråd

May-Lisbeth Myrhaug (s)
Oslo Katolske
Bispedømme

Mangat Rai Sharma (s)
Sanatan Mandir Sabha,
Norway

For ytterligere informasjon om uttalelsen:

Leder i STL: Jan Benj. Rødner – 950 29 896

Koordinator i STL: Anders Huuse Kartzow – 23 08 13 40 – 926 84 958

- A sign of courage and wisdom

10.02.06

-This statement is a sign of courage and wisdom and a significant step towards calming emotions and putting the tensions of the last few weeks behind us, Olav Fykse Tveit says. He is the General Secretary of the Church of Norway Council on Ecumenical and International Relations and comments on a statement made by the editor of Magazinet, Vebjørn Selbekk at a press conference in Oslo 10 February.

- This shows that both Muslims and Christians recognise the importance of forgiveness and want to work for reconciliation and healing, Olav Fykse Tveit says.

Selbekk said that after what he experienced over the past weeks, he regrets the publication of the cartoons of the Prophet Mohammed in the newspaper Magazinet.

Read Selbekks full statement here:

- I will today like to approach the Muslim community and state that I am sorry that your religious emotions were offended through what we did when we January 10th in the newspaper Magazinet published a facsimile of the Danish cartoons from Jyllands-posten. It was never our attention to offend anyone.

It is also correct to admit that I as editor did not fully understand how offensive the publication of Jylland-posten's facsimile would be experienced. I would like to apologize for this.

I am deeply sorry that you - as Muslims - have experienced that your religious feelings have been offended through what we have done. I have earlier stated publicly that I - after what I have experienced over the past weeks - regret the publication of the facsimile.

It is also important for me to say that I feel the Muslim community in Norway has reacted to this situation in a dignified and reserved way. For this you deserve honour and respect. I understand that the past weeks have been very demanding and difficult for you. The fact that we today are sitting here together, shows some of the strength of the multi-cultural society that we have build up in Norway. In other countries, the situation is different.

Many Muslims now experience that their daily lives have become more difficult. From different parts of the country news about harassment and stigmatization of Muslims has arrived. Polls show that many Norwegians have become more skeptical to Muslims due to what has happened.

We need to take a strong stand against these developments. Now it is more important than ever that we all say no discrimination of people belonging to different religious or ethnical groups. The fact that right wing extremist groups now try to exploit this situation is frightening.

I have always thought that immigrants enrich the Norwegian society. Norwegian Muslims are peace-loving and good people.

I think that we all now must use dialogue as the path forward. Maybe something good can also result from these difficulties. Maybe we can all learn something important. About free speech. About dialogue. And about religion.

(An unofficial translation from the norwegian original)

Statement from the Interfaith Council in Norway

In a separate statement 10 February, the Interfaith Council in Norway, comprising all major religious communities as well as secular humanists, praised the leadership of Norwegian Muslim leaders. They also warned against stigmatising Muslims and denounced any sign of xenophobia in the wake of the violent protests against the Muhammed caricatures. "Attacks on Norwegian embassies offend all Norwegians, including Muslims and other religious minorities" the statement said.

Tveit, Olav Fykse

Fra: Stange, Dag
Sendt: 10. februar 2006 12:36
Til: Kristensen, Vidar; Horsfjord, Vebjorn; Tveit, Olav Fykse; Wirgenes, Paul Erik; Schorre, Hans Jurgen; Skum, Line; Johansen, Knut Erling; Dietrich, Stephanie
Emne: VS: eni-full ENI-06-0119 Corrected: Tutu apologises to Muslims over

Fra: owner-eni-full@wccx.wcc-coe.org[SMTP:OWNER-ENI-FULL@WCCX.WCC-COE.ORG]
Sendt: 10. februar 2006 12:25:59
Emne: eni-full ENI-06-0119 Corrected: Tutu apologises to Muslims over Automatisk regelbasert videresending

cartoons, urging tolerance
Sender: owner-eni-full@info.wcc-coe.org
Precedence: bulk
Reply-To: eni@eni.ch

----- Start of message from list: eni-full -----
Ecumenical News International
Daily News Service
10 February 2006

Corrected: Tutu apologises to Muslims over cartoons, urging tolerance
ENI-06-0119

(Fixing typos and spelling of Nobel Peace Prize)

By Fredrick Nzwili

Nairobi, 9 February (ENI)--Nobel Peace Prize Laureate Archbishop Desmond Tutu has apologised to the global Islamic community over cartoons in a Danish newspaper caricaturing the prophet Muhammad, but urged Muslims incensed over the publication to exercise tolerance and forgiveness in their protests.

"We would wish to send to the [Muslim] community the message of our distress, and hope they will be able ... in the end to forgive what has really upset them very deeply," said Tutu while attending the dedication of an All Africa Conference of Churches ecumenical centre named after him in Nairobi on 9 February.

In his message, Tutu, the former Anglican Archbishop of Cape Town, said Christians would be distressed if someone had portrayed Jesus in an offensive way, and Jews if the holocaust was depicted in a dismissive manner.

"We pray their hearts will be persuaded and if protests have to continue, we hope the protests would be peaceful and dignified, as it is befitting of people of faith," said Tutu who won the Nobel Peace Prize in 1984 leading peaceful protests against South Africa's racist apartheid system.

Muslims across the globe have protested, sometimes violently, against the cartoons which they say are a blasphemy because they carried an image of Muhammad.

In Rome Pope Benedict XVI said he hoped the death of Andrea Santoro, a 60-year-old Italian missionary slain in Turkey by a mob protesting against the cartoons, would serve to promote dialogue between believers of various religions.

The Zenit news agency reported that at the end of his 8 February daily audience, "a visibly moved Pope remembered this priest of

the diocese of Rome, who was murdered last Sunday while praying in his parish church in Trabzon, Turkey."

"May the Lord receive the soul of this silent and courageous servant of the Gospel and permit the sacrifice of his life to contribute to the cause of dialogue between religions and to peace among peoples," said Benedict about the death of the priest serving in Turkey on a one-year assignment.

The cartoons have been reprinted worldwide as protests continued, while in South Africa a court imposed a ban on their publication.

The Jordanian weekly newspaper al-Shihan reprinted three of the cartoons, saying people should know what they were protesting about. "Muslims of the world be reasonable," wrote editor Jihad Momani. "What brings more prejudice against Islam, these caricatures or pictures of a hostage-taker slashing the throat of his victim in front of the cameras or a suicide bomber who blows himself up during a wedding ceremony in Amman?"

Momani and Hisham Khalidi of the newspaper al-Mehwar, also in Jordan, were arrested and charged with blasphemy for publishing the cartoons. [458 words]

...ll articles (c) Ecumenical News International
Reproduction permitted only by media subscribers and
provided ENI is acknowledged as the source.

Ecumenical News International
PO Box 2100
CH - 1211 Geneva 2
Switzerland

Tel: (41-22) 791 6088/6111
Fax: (41-22) 788 7244
Email: eni@eni.ch

----- End of message from list: eni-full -----

The Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land (ELCJHL)

IT IS TIME TO LEAD AND HEAL WITH FAITH AND COURAGE
Bishop Dr. Munib Younan administration@holyland-lutherans.org
February 9, 2006

Salaam and grace to you from Jerusalem, the City of Peace

"For you were called for freedom, brothers and sisters; only do not use your freedom for self-indulgence, but through love become slaves to one another. For the whole law is summed up in a single commandment. "You shall love your neighbor as yourself." If, however, you bite and devour one another, take care that you are not consumed by one another." Galatians 5:13-15

In the midst of the recent turmoil, St. Paul reminds us that God has created us to live in community. These weeks the world has shown how polarized it can be in the controversy over cartoons of the prophet Mohammed, in which freedom of speech and religious sensitivity have been cast as mutually exclusive. We condemn the defamation of all religious symbols, prophets and Holy Writings because it only provokes offense and builds walls of hatred between East and West. We also condemn all violent acts that threaten others – including flag burning – as intolerable and unacceptable. We urge all to re-assess our attitudes and actions, and to ask ourselves how we can transform this global volatile hostility into a world-wide willingness to seek common values of mutual respect and care for our neighbor. Are we really losing our civility to such a degree that we are incapable of rational discourse and can only resort to violence and desecration of sacred symbols, prophets, writings and places?

Don't we - all people of faith – believe that God created us as sisters and brothers in humanity, all equally valued children yet wondrously diverse in culture and traditions? We were created to live in community, in freedom and harmony with one another and for one another. From the first Biblical tragedy when God was outraged at Cain's murder of his brother, Abel, God has taught us that we have responsibilities to and for one another. Cain attempted to shirk his responsibility for his brother in his response to God's questioning about the missing Abel, "Am I my brother's keeper?" Today, we do the same, and tend to forget that the implied Biblical answer to that question is "yes," not keepers to control or coerce one another, but keepers of mutual respect and human dignity for one another.

As the late renowned Palestinian American Professor Edward Said wrote:

"No culture or civilization exists by itself; none is made up of things like individuality and enlightenment that are completely exclusive to it; and none exists without the basic human attributes of community, love, value for life and all the others."

Today, in our increasingly globalized world, we can no longer pretend to live in our isolated egocentric shells. Rapid movements of people, information, technology and trade knit us

together so that our behavior can have immediate effects on others. Different cultures and religious traditions are coming into contact with one another faster than we can learn to understand them. We put huge resources into globalization of markets, tourism, information and technology, yet we ignore the importance of learning to live with our new neighbor next door who may have different cultural or religious traditions. What do we gain with all of our technological, economic and cultural interconnectedness and individual freedoms if we lose our communal soul and our shared humanity?

This crisis illustrates how vital it is that we also learn to understand one another. Europe is becoming increasingly secular and less religious. Recent polls show that less than a quarter of Europeans still believe religious values are very important. In the Middle East, religion is still at the heart of identity and values for both secular and religious people. The European world needs to understand and be sensitive to this reality, just as the Muslim world needs to learn how to live in a global, pluralistic world while remaining true to religious values and sensitivities. Globalization should not promote mono-culture but blessed pluralism. If we are to survive and co-exist with one another, we must work out ways to live together.

Arab Palestinian Christians and Muslims have learned many ways to live as neighbors. During the fast of Ramadan, many Christians here will refrain from eating or drinking during the day in public, not because there is a law against it, but out of respect and care for Muslims. Similarly, during our cross processions on the Via Dolorosa, Muslims will show respect and even help us when they can, even though they don't believe in the theology of the cross. These small acts of respect are the seeds of a strong and resilient relationship of mutual understanding and respect. Arab Palestinian Christians stand over the chasm dividing the Arab Muslim and the Western worlds, dividing Islam and Christianity. Our hands reach out in both directions, and we can help act as a bridge where and when one is needed. Our long history of peaceful co-existence has taught us to how to deal with our neighbors as human beings with dignity and worth.

We Palestinian Christians can serve as a voice of Islam to the West and a voice of the West to the Arab and Muslim world. With Islam growing in Europe and the West, our long, peaceful co-existence can offer a model for co-existence. We continue to believe that only constructive dialogue built on a foundation of mutual respect will build a civil society and equal citizenship.

The recent developments illustrate the fear and anger that arise when we see one another through the eyes of prejudice and stereotypes. In some parts of Europe, growing populations of immigrants are seen as threatening the status quo, and there is growing fear and resentment. In some parts of the Arab and Muslim world, there is anger and humiliation at being stereotyped and labeled as terrorists. Many in the Arab and Muslim world feel that the West uses a double standard of justice and human rights in dealing with them. This all creates fertile ground for political and religious extremists to transform underlying political realities into religious wars that can be catastrophic. We should not allow these extremists to exploit this volatile situation further. We must not allow extremists to kidnap religion or hold justice and human rights hostage.

This situation presents both threat and challenge, danger and opportunity. We must together, in the East and the West, in the North and South, create a mechanism to reject and condemn Islamophobia and other racist behaviors just as we have created a mechanism to reject anti-

Semitism. We must create a mechanism to reject and condemn all forms of violence as unacceptable and intolerable.

If we fail to learn to understand one another, we may fulfill the forecasts of those calling this a "clash of civilizations." We stand at a crucial juncture in the Middle East, Europe and the West, and these times call for thoughtful prayer and action. This is not the time to further inflame an already volatile context by attempting to prove a point that individuals should have unlimited freedom to offend without regard to the common good. Freedom is enfolded in responsibility, and it is time we built a community that is more concerned with the care of its people than with short-term individual victories. People certainly have a right to protest peacefully, yet we should remember the wisdom of the Muslim Caliph Omar Ibn Khatab: "Your freedom ends where the freedom of the other begins."

Instead of expending our energy increasing the polarization, we should commit to seek together a formula for how to live with one another with mutual respect and understanding. Using violence or defaming others only destroys and breaks down our civilized world.

Martin Luther King said it well:

I can never be what I ought to be until you are what you ought to be. This is the way our world is made. No individual or nation can stand boasting of being independent. We are interdependent.

These past days we have learned this vividly. What we do in the Middle East affects the West, and what you do in the West affects the Middle East. How much more will it take before we realize we must use our freedoms with greater responsibility for the sake of our neighbors?

People of faith and courage, political, media and communication leaders, it is time we stand up and lead the way back to "the public commons" and civil discourse that values and builds community. We as Christians believe that we are all one, united in the Body of Christ, and that when one part of the body suffers, we all suffer. As humans, we are also one united global family, and it is time to realize that what hurts one part of that family hurts us all.

From Jerusalem, we challenge Muslim and Christian leaders to gather here in the Middle East, over the chasm of the supposed "clash of civilizations," to meet and create a code of ethics and conduct by which religions and nations should treat one another and deal with religious differences. From Jerusalem, we pledge to take on this urgent task of making religion a driving force for reconciliation and justice, part of the solution to our world's problems rather than a source of conflict.

If people of faith and living conscience do not stand up and call our religions and our people back to the common values and commitments of love, justice, peace, mutual respect – even forgiveness - who will?

It is time to lead and heal with faith and courage.

Bishop Munib Younan

Heretter heiter det: vi

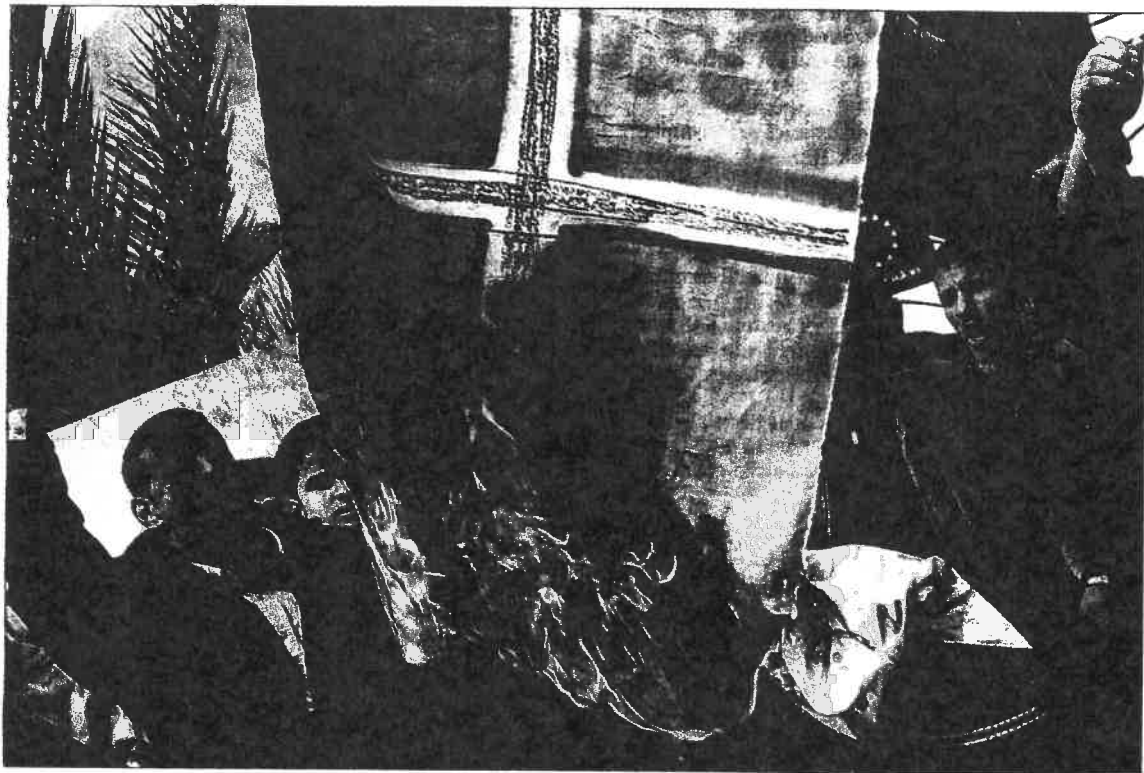
Av fungerende preses, biskop Laila Riksaasen Dahl, og generalsekretær for Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Olav Fykse Tveit

«Det heiter ikkje: eg – no lenger. Heretter heiter det: vi.» Det kjente diktet av Halldis Moren Vesaas er skrevet under skyggene av andre verdenskrig. I vanskelige tider er det mer nødvendig enn ellers å vite og vise at vi er ett fellesskap, at det ikke er «dem» og «oss», men «vi». For å få det til, må vi bygge relasjoner av tillit og samhold. Og det må vi gjøre nettopp fordi vi er forskjellige

Trusler og angrep mot muslimer i Norge på grunn av det som har skjedd i Syria og andre steder, vil være angrep på oss alle. Like ille som trusler mot muslimer vil det være om det brer seg en generell mistillit til muslimer i Norge. Det er det ikke grunn til. De ansvarlige ledere for muslimer i Norge har tatt skarpt avstand fra enhver bruk av vold som reaksjon mot Norge i denne situasjonen. Brønning av det norske flagg er brenning av norske muslimers flagg. Gjennom god kontakt med Islamsk råd Norge vet vi at dette lenge har vært deres syn. De har lagt ned et stort arbeid for å samle muslimer i Norge om en slik linje.

Betyr mest. Muslimske ledere i Norge har reagert sterkt på den krenkelsen av deres religiøse følelser gjennom trykkingen av karikaturer av profeten Muhammed innebærer. Det har de gjort sammen med kirkelige ledere fra de fleste kristne trossamfunn, fra pinsevenner til den katolske kirke. Krenkelse av det som er hellig for en religion, er en krenkelse av at noe er hellig også for andre religiøse mennesker. I en slik situasjon er religiøse mennesker av ulik religion et felles «vi».

Det hellige – det som hører til det guddommelige – er pr. definisjon det som betyr mest for et menneske. For den religiøse er det hellige grunnleggende for livet som enkeltperson og for det religiøse og kulturelle fellesskapet. Identiteten bygges ut fra det som holdes hellig. Nettopp derfor rammer en krenkelse av det som noen oppfatter som hellig, mye mer enn et menneskes enkeltstående synspunkt eller opp-

«Brenning av det norske flagg er brenning av norske muslimers flagg», skriver artikkelforfatterne. Bildet er av pa

DEBATT Muhammed-striden

fatning. Mennesket blir rammet selv; det gjelder ens egen selvspekt.

De fleste har noe som er viktig eller hellig for en. Brenningen av det norske flagget oppleves av mange som krenkende, nesten på linje med krenkelse av religiøse symboler. Flagget symboliserer det vi synes er viktig for oss: demokrati, rettferdighet, fred, trygghet, natur, fellesskap. Respekt for flagget handler om respekt for oss og det vi står for i Norge.

Prøvelser for Norge. Ytringsfriheten er noe av det mest grunnleggende for vårt samfunn. Vi tar skarpt avstand fra all bruk av vold eller trusler for å begrense menneskers frihet til å ytre seg. Bare når mennesker har frihet til å si sin mening, til å ytre kritikk, til å komme med alternative perspektiver og informasjon, kan et demokrati fungere. Derfor er det viktig å verne om ytrings-

friheten. Det har også muslimske ledere i Norge lagt vekt på i sine uttalelser i denne sammenheng. Politikere bør ikke møte en ytring i et demokrati med å forbytryttingen. Men dersom en ytring er vesentlig, kan og skal de ta stilling til den, dens innhold, form og konsekvenser.

Nå er Norge utsatt for prøvelser vi ikke har opplevd på lenge. Vi er inne i en læringsprosess, og for mange er det en bratt læringskurve om hva det vil si å være en del av et internasjonalt, flerreligiøst samfunn.

Vi lærer i møte med denne situasjonen at det er mulig å stå sammen om svært viktige og grunnleggende verdier, på tvers av store forskjeller. Det gjelder både nasjonalt og internasjonalt. Dette er mulig når vi er villige til å vise respekt for det den andre er, og det som er hellig og viktig for den andre. Dette må vi alle nå ta ansvar for. Vi må vise at det ikke er først når vi blir utsatt for ytre press, gjennom voldshandlinger eller får økonomiske problemer, at vi tar hverandre på alvor. Vi kan bestå denne prøven som fellesskap, og komme styrket ut av det med et mer mangfoldig «vi».

«Krenkelse av det som er hellig for er en krenkelse av at noe er hellig religiøse mennesker.»

TEMA-dag 9. fe

Tveit, Olav Fykse

Fra: Stange, Dag
Sendt: 6. februar 2006 17:57
Til: Kristensen, Vidar; Horsfjord, Vebjorn; Tveit, Olav Fykse; Wirgenes, Paul Erik; Schorre, Hans Jurgen; Skum, Line; Johansen, Knut Erling; Dietrich, Stephanie
Emne: VS: eni-full ENI-06-0106 Christians, Muslims in Norway denounce

Fra: owner-eni-full@wccx.wcc-coe.org[SMTP:OWNER-ENI-FULL@WCCX.WCC-COE.ORG]
Sendt: 6. februar 2006 17:40:16
Emne: eni-full ENI-06-0106 Christians, Muslims in Norway denounce Automatisk regelbasert videresending

Muhammad cartoons
Sender: owner-eni-full@info.wcc-coe.org
Precedence: bulk
Reply-To: eni@eni.ch

----- Start of message from list: eni-full -----
Ecumenical News International
Daily News Service
06 February 2006

Christians, Muslims in Norway denounce Muhammad cartoons
ENI-06-0106

By Oivind Ostang
Oslo, 6 February (ENI)--The Islamic Council in Norway and the Christian Council of Norway have joined the country's majority Lutheran church in denouncing the publication in Nordic and European newspapers of cartoons of the prophet Muhammad.

"Our sympathies go out to Muslims in Norway and the rest of the world who feel hurt by this unnecessary show of disrespect. When that which is sacred to one religion is attacked, all religions suffer," the joint Christian-Muslim statement said. "The caricatures of the prophet Muhammad published in Danish and Norwegian newspapers offend Muslims' religious feelings."

Protests, some of them violent, by Muslims in places as far apart as Cape Town, Kabul and Jakarta have multiplied after the publication in many European newspapers of the cartoons first published in a mass-circulation Danish daily newspaper.

At the same time the 57-nation Saudi-based Organization of the Islamic Conference, a leading global Islamic body, condemned the violence. "Overreactions surpassing the limits of peaceful democratic acts . . . are dangerous and detrimental to the efforts to defend the legitimate case of the Muslim world," it said in a statement.

The religious leaders signing the 3 February statement in Norway included the two bishops of Oslo, Lutheran Ole Christian Kvarme and Roman Catholic Bernt Eidsvig, and Mohammed Hamdan, president of the Islamic Council.

The action followed a declaration by Olav Fykse Tveit, general secretary of the (Lutheran) Church of Norway's Council on Ecumenical and International Relations, condemning the publication of the cartoons in a Norwegian Christian magazine and denouncing threats of violence against those who published them.

Demonstrators in the Lebanese capital Beirut set fire to the Danish diplomatic mission.

Norwegian aid agencies have also faced hostility, the Norwegian Muslim and Christian leaders noted.

"Over the last few days, violence has been directed towards representatives of Norwegian humanitarian organizations such as the Norwegian Refugee Council, Norwegian Peoples' Aid and Norwegian Church Aid (NCA)," the religious leaders said. "NCA is mandated by Christian churches in Norway to carry out humanitarian work in many countries, also with Muslim organizations and people."

Meanwhile the world president of the Seventh-day Adventist Church, Pastor Jan Paulsen, issued a call for the responsible use of the right to free expression.

"It is unfortunate that the publication of freely expressed opinions ... has inflamed relations among people," Paulsen said in a statement.

"As Seventh-day Adventists we support and encourage the responsible use of the right of free expression," he noted. "Inherent in that responsibility is also being mindful of not insulting others, and causing injury to their beliefs and practices." [438 words]

All articles (c) Ecumenical News International
Reproduction permitted only by media subscribers and
provided ENI is acknowledged as the source.

Ecumenical News International
PO Box 2100
CH - 1211 Geneva 2
Switzerland

Tel: (41-22) 791 6088/6111
Fax: (41-22) 788 7244
Email: eni@eni.ch

----- End of message from list: eni-full -----

DEN
NORSKE
KIRKE

KIRKEN.NO

torsdag 09. feb. 2006

Print artikkel | Lukk vindu

Pressemeldinger - Hevnen må ikke få rom blant oss

05.02.2006

Den norske kirke fordømmer volden mot den norske ambassaden i Syria i går. Religion skal ikke brukes som våpen mot andre. Ingen religiøs begrunnelse kan forsvare denne voldsbruken og brenningen av norske flagg. Vi uttrykker vår medfølelse med alle nordmenn som direkte og indirekte er rammet av det som har skjedd i Syria. Dette er en vanskelig situasjon som krever mye klokskap og stor sindighet av både politiske og religiøse ledere.

Det er viktig at hevnen ikke nå får rom blant oss. Trusler mot Islamsk råd Norge i denne situasjonen er trusler mot oss alle. Islamsk råd har tatt klar avstand fra all voldsbruk som reaksjon på karikaturtegnene. All bruk av vold i denne sammenheng er til skade for oss alle.

Biskop Laila Riksaasen Dahl,
preses for Den norske kirkes bispemøte

Olav Fykse Tveit
Generalsekretær Mellomkirkelig råd for Den norske kirke
(Tlf. 48 99 12 70)

Tips en bekjent:

Send til følgende e-post adr.:

Ditt navn:

Melding til mottaker:

Lukk vindu

torsdag 02. feb. 2006

TRO OG LIV

- Søndagsportalen
- Kirkeåret
- Gudstjenesten
- Kirkelige handlinger
- Troen
- Diakoni
- Trosopplæring
- Barne- og ungdomsarbeid
- Økumenikk

AKTUELT

- Pressemeldinger
- Kirken i mediebildet
- Aktuelle tema
- Kalender

FAKTA

- Besluttende organer
- Statistikk
- Historie
- Økonomi
- Stillinger
- Medlemskap
- Organisasjoner/institusjoner

RESSURSER

- Håndbok for menighetsråd
- Håndbok for kirkelig fellesråd
- Plandokumenter
- Lovsamling
- Menighetssendinger
- Rundskriv
- Materielkatalog
- Kirkens våpen (logo)
- Bildearkiv
- Liturgier
- Kirkeårspermen
- Kirketekstiler og liturgisk drakt
- Lenker

LIVETS GANG

- Dåp
- Konfirmasjon
- Vigsels
- Gravferd

SNARVEIER

- Jobb i kirken
- Forbruk og rettferd
- Trosopplæringsreformen
- Opplysningsvesenets fond
- Den norske kirkes nord/sør-informasjon
- Menighet og misjon
- Arbeid med kirkereformer

Abonnere på pressemeldinger?

Pressemeldinger

Utfordrer politikere til å ta avstand fra krenkende ytringer

23.01.2006

Den kristne avisen Magazinet trykket den 10. januar karikaturtegninger av profeten Muhammed. Det skapte stor debatt i Danmark da den danske avisen Jyllandsposten publiserte de samme tegningene høsten 2005. Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke mener norske politikere bør ta tydeligere avstand fra denne typen ytringer.

- Ingen ansvarlige kirkeledere kan gi sin støtte til det Magazinet gjorde. Dette handler ikke om retten til fri ytring, men om å behandle hverandre med respekt for å skape et inkluderende samfunn, sier Fykse Tveit. Han understreker at saken derfor ikke først og fremst har juridisk karakter, men er et politisk og moralsk spørsmål.

- Ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet som må respekteres, men denne friheten innebærer også et stort ansvar. For alle som er opptatt av ansvarlig opptreden i religionsdebatten er det klart at Magazinet bare oppnår en ting ved å publisere de omtalte karikaturtegningene: Å krenke andres religiøse følelser, sier Fykse Tveit. Han legger til:

- Forholdet mellom muslimer og kristne er ikke bare et nasjonalt spørsmål. Den internasjonale pressedekningen av saken har skapt en forestilling om konfrontasjon mellom kristne og muslimer i Norge som ikke stemmer. Det er beklagelig, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd.

Kontaktgruppen mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke drøftet torsdag sist uke denne saken. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, tlf.: 48 99 12 70.

Velg skrivervennlig versjon av saken

« Tilbake

Søk i pressemeldinger

Tips en bekjent:

Send til følgende e-post adr.:

Din epost adresse:

Lec

- Innl
- Kon
- Kyr
- Stra

In

E

Fin

Hele

web.

Fin

Norg

Fin

Søk

Kirke

A B C

K L P

U V \

Velg

- Osl
- Bor
- Har
- Tun
- Agd
- Stav
- Bjør
- Mør
- Nid
- Sør
- Nor

CONFERENTIA EPISCOPALIS
SCANDIÆ

Secretary General: H. E. Bishop William Kenney CP

2006-02-02

The Nordic Bishops' Conference deplores the publication of cartoon drawings of the Prophet Mohammed

The Danish newspaper Jyllands-Postens publication of cartoon drawings of the Prophet Mohammed has been given widespread attention among Muslims and many others, all over the world. Many have experienced that their religion has been attacked and devalued.

The Roman Catholic Bishops' Conference of the Nordic countries deplores this attack on religion and the undoubted hurt which it has caused among our Muslim friends. For the vast majority of people, religion gives meaning to their lives, and its tenets are the source of the traditions and rules by which they live. Again and again, in our Nordic area, it seems that certain opinion makers feel that they are wholly free to say what they wish without any respect for the understanding and beliefs of other people. We welcome free and open discussion which searches for the truth but in a context and climate of mutual respect and knowledge about what one is speaking of.

Our sympathies go out to our Muslim sisters and brothers, and we assure them of our prayers to the one God we believe in that he will support us and come to our protection.

(Rt Rev) William Kenney
Titular bishop of Midica
Secretary general of the Nordic Bishops' conference

Nordic Bishops' Conference is the organisation of Catholic bishops in Denmark, Finland, Iceland, Norway and Sweden.

For further contact: Secreteriate of the Nordic Bishops' Conference, 031-709 57 15,
nbk@bishopsolice.org, fax: 031-49 21 70

Statement from the meeting of the Executive Committee of The European
Council of Religious Leaders, Oslo February 6. 2006

We strongly appeal to responsible leaders of all faiths to do their utmost to reject and do their utmost to stop the ongoing acts of violence and terror, which are carried out in the name of God. We condemn the misuse of freedom of expression to blaspheme that which is holy for believers. All religions hold certain symbols and realities of faith to be holy, and feel particularly strongly about these. These feelings should be respected by all people, regardless of faith. The deeply offensive series of cartoons of the Prophet Muhammad are a grievous affront to most of the world's 1.3 billion Muslims. As such, they are also deeply offensive to members of other religious communities. We join the appeal from The European Islamic Conference to Muslims not to be carried away by anger, and not to react with violence. We also welcome and affirm the conciliatory message of the Muslim Council of Britain.

We uphold the rights of free expression as fundamental to democracy and human rights, and acknowledge the fact that freedom of religion is closely connected to and dependent upon freedom of expression. We see it as a violation of this freedom when it is used without consideration of possible harmful effects on individuals and groups, especially in a very volatile situation.

The recent acts which are widely considered to be blasphemous should not be allowed to be manipulated by provocateurs or derail the promising process of dialogue and cooperation for common good, which has been developed and intensified during the last decade. True religion should not be held hostage by extremists in any religious or political movement. The recent burning of embassies and churches as well as other acts of riot is totally unacceptable not only from a civil but also from a religious point of view.

These tragic events now unfolding in several countries, can only be stopped if all believers in God, take full responsibility for peace and justice, within their own faith community and as responsible citizens in their own cultural, social and national setting. In all

religions there is shared moral duty to love God, and to love your neighbour as yourself, as there is a common spiritual heritage in the call to do unto others what you want others to do to you. These religiously motivated tenets represent honoured spiritual traditions through the ages and they are highly relevant also in our own age. They help us to transcend religious, ethnic, social and cultural boundaries. They offer a strong motivation to seek new ways to build bridges between cultures especially in these times of tense agitation and confrontation on issues fully or partly related to religion.

We welcome the way the Norwegian Government has addressed the balance between freedom of religion and freedom of expression. And we strongly appeal to all Governments to shy away from any acts and statements that may further escalate the conflict, and to seek diplomatic solutions in a spirit of shared global responsibility. Any transgression of law should be dealt with, not in the court of the streets, but by the appropriate authority within the juridical system of every country, and in keeping with international laws and conventions. The government of countries with a free press cannot be expected to apologize for what appears in the media

This deeply regrettable situation illustrates the importance of strengthening multi-religious understanding and mutual solidarity. The European Council of Religious Leaders, and its global organization Religions for Peace, stands ready to work with any Government or civil society institution truly committed to promoting human dignity and human rights as well as respect for religious beliefs and symbols. We are presently strengthening our long-standing efforts in promoting mutual understanding and reconciliation by the sharing of information, consultation, and appeals for wisdom and restraint. We want to stress the importance of every religious leader as a messenger of reconciliation and show their responsibility and solidarity with other faith communities, as attack on one is attack on all.

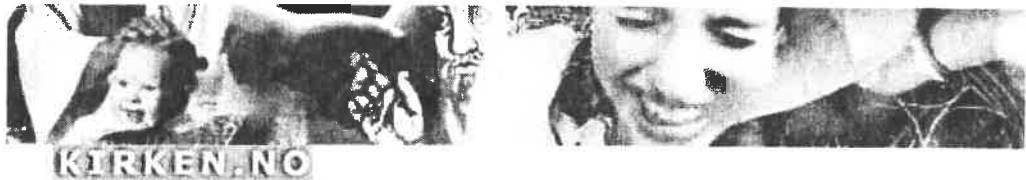
The European Council of Religious Leaders is giving high priority to the unfolding drama, and expect this and similar conflicts to be addressed at the forthcoming General Assembly of Religions for Peace in Kyoto, Japan in August this year.

We strongly appeal to all people of faith not to be overcome by despair but to lift up their hearts in prayers for peace and tolerance.

European Council of Religious Leaders/Religions for Peace (ECRL) is a body of senior religious leaders of Europe's historic religions including Christianity, Judaism, and Islam, with Buddhists, Hindus, Sikhs and Zoroastrians in Europe who have committed themselves to cooperating for conflict prevention, peaceful co-existence and reconciliation. ECRL is a participating body of the World Conference of Religions for Peace.

torsdag 09. feb. 2006

Print artikkel | Lukk vindu

Pressemeldinger Muslimsk-kristen fellesuttalelse

Kristne og muslimske ledere i Norge har kommet med en felles uttalelse i forbindelse med karikaturtegnningene av profeten Mohammed
03.02.2006

Islamsk råd i Norge og Norges kristne råd og Den norske kirke har fredag kommet med en felles uttalelse etter et møte i Oslo bispegård. I Uttalelsen tar de avstand fra publiseringen av karikaturtegninger av profeten Mohammed, så vel som fra de voldelige reaksjonene tegningene har utløst.

Dette er uttalelsen:

Sentrale medlemmer og ledere i Islamsk råd i Norge, Norges kristne råd og Den norske kirke som har vært samlet i Oslo 3. februar 2006, tar avstand fra publiseringen av karikaturtegninger av profeten Mohammed, så vel som fra de voldelige reaksjonene tegningene har forårsaket.

– Karikaturtegnningene av profeten Mohammed som er blitt publisert i danske og norske aviser, virker støtende på muslimers religiøse følelser. Vår sympati går til muslimer i Norge og resten av verden som føler seg såret på grunn av denne unødvendige respektløsheten. Når det som er hellig for en religion blir angrepet, er det en smerte for alle religioner.

– Ytringsfrihet er en fundamental rett som må respekteres,

men den må praktiseres med ansvar og klokskap.

- Uansett hvor beklagelig en ytring er, må den møtes med fredelige midler. Vi tar avstand fra alle voldelige handlinger i kjølvannet av publiseringen av karikaturtegningene.

- Det store flertall av muslimer og kristne i Norge har respekt for hverandre i en atmosfære som er preget av åpenhet og dialog. Vi ber religiøse mennesker i alle deler av verden om å løse konflikter gjennom dialog og felles møtepunkter.

- De siste dagene er det blitt utøvet vold mot representanter for norske humanitære organisasjoner, som Flyktninghjelpen og Norsk Folkehjelp. Vi vil uttrykke vår sympati for Kirkens Nødhjelp som var blant de første organisasjonene i Norge som tok avstand fra karikaturtegningene. Kirkens Nødhjelp har mandat fra kristne kirker i Norge til å gjøre humanitært arbeid i mange land, også i samarbeid med muslimske organisasjoner og nasjoner.

Oslo, 3. februar 2006

Mohammed Hamdan, Leder i Islamsk råd i Norge

Senaid Koblica, Nestleder i Islamsk råd i Norge
Khalid Hussain, Sekretær i Islamsk råd i Norge
Mehboob Ur-Rehman, Imam, Islamic Cultural Centre

Ole Christian Kvarme, Biskop i Oslo, Den norske kirke
Bernt Eidsvig, Biskop i Oslo, Den romersk-katolske kirke
Arnfinn Løyning, Leder av Norges kristne råd
Gunnar Jeppestøl, Leder av Pinsebevegelsen i Norge
Åge Åleskjær, Ledende pastor i Oslo kristne senter
Anne Hege Grung, Kontaktgruppa for Mellomkirkelig råd for Den norske Kirke og Islamsk råd i Norge
Ørnulf Steen, Generalsekretær i Norges kristne råd
Olav Fykse Tveit, Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke
Atle Sommerfeldt, Generalsekretær i Kirkens Nødhjelp

Aktuelle linker:

- Se muslimsk-kristen fellesuttalelse fra Stavanger

Tips en bekjent:

Send til følgende e-post adr.:

torsdag 09. feb. 2006

 Print artikkel | Lukk vindu

Pressemeldinger

Utfordrer politikere til å ta avstand fra krenkende ytringer

23.01.2006

Den kristne avisen Magazinet trykket den 10. januar karikaturtegninger av profeten Muhammed. Det skapte stor debatt i Danmark da den danske avisen Jyllandsposten publiserte de samme tegningene høsten 2005. Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke mener norske politikere bør ta tydeligere avstand fra denne typen ytringer.

- Ingen ansvarlige kirkeledere kan gi sin støtte til det Magazinet gjorde. Dette handler ikke om retten til fri ytring, men om å behandle hverandre med respekt for å skape et inkluderende samfunn, sier Fykse Tveit. Han understreker at saken derfor ikke først og fremst har juridisk karakter, men er et politisk og moralsk spørsmål.

- Ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet som må respekteres, men denne friheten innebærer også et stort ansvar. For allé som er opptatt av ansvarlig opptreden i religionsdebatten er det klart at Magazinet bare oppnår en ting ved å publisere de omtalte karikaturtegningene: Å krenke andres religiøse følelser, sier Fykse Tveit. Han legger til:

- Forholdet mellom muslimer og kristne er ikke bare et nasjonalt spørsmål. Den internasjonale pressedekningen av saken har skapt en forestilling om konfrontasjon mellom kristne og muslimer i Norge som ikke stemmer. Det er beklagelig, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd.

Kontaktgruppen mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke drøftet torsdag sist uke denne saken. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, tlf.: 48 99 12 70.

Tips en bekjent:

Send til følgende e-post adr.:

Ditt navn:

Melding til mottaker:

Send nyhet

Lukk vindu

Det har ingen hensikt å venne seg til å trække på andres religiøse følelser, skriver *Vebjørn L. Horsfjord*.

Karikaturer og ytringsfrihet

Tirsdag, på en av muslimenes store høytider, Id ul-Adha, trykte Magazinet de mye omtalte karikaturtegningene av profeten Muhammed som i høst skapte bølger i Danmark - til forsvar for ytringsfriheten, ifølge redaktør Vebjørn K. Selbekk. Redaktøren bør spørre seg ikke bare om slike ytringer er tillatt, men om de er kloke.

Hvis hensikten virkelig er å teste ytringsfrihetens grenser i Norge, er resultatet lett å forutsi: Magazinet vil ikke bli dømt for dette. Ytringsfriheten gjelder og forsvares av norske myndigheter, slik de har plikt til og slik det bør være. Like lett er det å forutsi at noen vil mene at tegningene ikke burde vært publisert. Trolig vil vi også få høre fra dem som mener at det burde være forbudt å trykke slike bilder. Kanskje vil de skarpeste uttalelsene komme fra miljøer som disponerer færrest spaltecentimeter i avisene, de minste sendeflatene i radio og TV og samtidig er lengst fra å ha innflytelse over norsk lovgivning og rettshåndhevelse.

Selbekk vil teste ytringsfriheten, men han gjør feil hvis han tolker motstand mot publiseringen av tegningene som forsøk på å begrense hans rett til å publisere dem. Det er ikke noe angrep på ytringsfriheten om man oppfordrer en redaktør til å avstå fra bestemte ytringer. Redaktørens frihet består like fullt. Ytringsfriheten gjelder for begge parter. Forvekslingen av diskusjon om ytringene og sensur har preget

delers av den danske debatten.

Magazinets redaktør oppnår mer enn en forutsigelig debatt. Han bidrar blant annet til å importere den danske debatten til Norge. Den er preget av langt hardere fronter og sterkere polarisering enn i Norge og skaper et svært ugjestmildt klima for innvandrere i landet.

Slik Magazinet har regissert karikatur-saken kan det nøre opp under frykt og fiendebilder også i Norge. Framstillingen er tendensløs. Tegneren Finn Graff nevner for eksempel i en reportasje i bladet to grunner til at han ikke tegner Muhammed: På den ene siden trusler,

INNLEGG

på den andre siden respekt for andres religion. I den videre deknningen blåser Magazinet opp den ene uttalelsen og overhører den andre.

Magazinet har akkurat samme pressefrihet som alle andre aviser, men når en avis som primært henvender seg til bestemte kristne miljøer gjør seg til fanebærer for denne typen religionskritikk, kan den lett bidra til å forsterke motsetningene mellom kristendom og islam. Dessuten burde man forvente av nettopp dem som har en religiøs tro at de viser noe respekt for det andre opplever som hellig, kanskje særlig på en helligdag.

En karikaturtegning er en slagkraftig ytring. Klok bruk av dette virkemidlet fordrer en refleksjon

over maktforhold. De som har mye makt må forvente de beskeste karikaturene. Muslimer i Norge har gjennomgående liten makt. Karikaturtegninger av Muhammed angriper dessuten ikke dem som har makt blant muslimer, men berører i stedet selve religionens sentralnerve. Kvinner og menn, religiøse ledere og lekfolk, voldelige og fromme rammes like hardt. Dersom man skal utforske ytringsfriheten med hensyn til islam, vil det være mer hensiktsmessig å trykke sterke kritiske saklige essays om islam eller muslimsk maktbruk. Men det ville neppe skape den konfrontasjonen som Selbekk trenger nettopp for å få bekreftet sin egen tese.

Det bør være tillatt å trykke karikaturtegninger av Muhammed, men det er unødvendig og uklart. Vi trenger ikke å utvide grensene for sjikanøse innslag i religionsdebatten i Norge selv om ytringsfriheten gir rett til det. Det har ingen hensikt å venne seg til å trække på andres religiøse følelser. De deler av kristenfolket som er engasjert av utfordringene knyttet til møtet mellom kristendom og islam, bør i stedet bestrebe seg på en respektfull samtale med muslimer. Slik utvides egen horisont, og slik styrkes de store moderate miljøene innenfor islam i Norge.

Vebjørn L. Horsfjord, ass. gen.sekr.
i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

- Unødvendig provokasjon mot muslimer

Kirkens Nødhjelp tar sterk avstand fra at den kristne avisen Magazine i dag trykker omstridte tegninger av islams grunnlegger Muhammed.

- Avisen sårer og provoserer våre muslimske brødre og søstre med vitende og vilje, sier Arne Sæveraas, spesialrådgiver for fred og forsoning i Kirkens Nødhjelp. Den danske avisen Jyllands-Posten sørget for flaggbrenning, drapstrusler og skarpe internasjonale reaksjoner da den i fjor høst trykket 12 karikaturtegninger av Profeten Muhammed under tittelen "Muhammeds mange ansikter". Profeten Muhammed er etter muslimsk tradisjon forbudt å avbilde, men den kristne Magazine trykker i dag tegningene, og henviser til at "ytringsfriheten i vår del av verden er truet av en religion som ikke er fremmed for å ty til vold".

- Ytringsfrihet er et viktig tema og ta opp, igjen og igjen. Men Kirkens Nødhjelp tror at dette må gjøres på en måte som ivaretar respekt for andre mennesker, og mennesker med en annen religion enn en selv. Det gjør en ikke når en trækker på det som andre holder for kjært og hellig. Her må Magazine i menneskeverdens navn besinne seg, sier Arne Sæveraas.

Et særlig ansvar

Magazine referer i dagens avis til overgrep, blant annet drapet på Theo Van Gogh i Nederland.

- Når Magazine i dag trykker disse tegningene, sårer den også det store flertall av muslimer i Norge og andre steder, som er like mye imot de overgrepene som det refereres til fra Nederland og andre steder. Kirkens Nødhjelp er helt enige i at slike

- Med dagens utgave av Magazine synes vi at det begås en klar urett mot muslimene, sier Arne Sæveraas, spesialrådgiver for fred og forsoning i Kirkens Nødhjelp. (Foto: Hege Opseth/Kirkens Nødhjelp)

MKR/AV 08106.2

overgrep ikke er akseptable og må forebygges. Men å provosere og såre tilbake, slik Magazinet gjør her, bidrar ikke til å løse noe som helst, snarere tvert imot, sier Sæveraas.

- Kirkens Nødhjelp mener trossamfunn og trosbaserte organisasjoner har et særlig ansvar for å ta vare på hverandre og påtale urett overfor hverandre - for å sikre et samfunn hvor vi kan leve i fred og forståelse. Med dagens utgave av Magazinet synes vi at det begås en klar urett mot muslimene, og det ønsker vi å påtale, avslutter Arne Sæveraas.

For mer informasjon, kontakt:

Arne Sæveraas, spesialrådgiver for fred og forsoning i Kirkens Nødhjelp
Tel: 99 47 14 59

Arne Grieg Riisnæs, pressekontakt i Kirkens Nødhjelp,
Tel: 93 25 02 57

 [Tilbake til vanlig sidevisning](#)

Retten til å såre

Spørsmålet man bør stille seg i etterkant av karikaturtegnningene av profeten Muhammad, som ble trykket i den kristne avisen Magazinet, er ikke om dette bør være tillatt, men om det er lurt og nødvendig.

FORFATTEREN

Shoaib Mohammad Sultan
er statsviter og skribent.
Han er tidligere sekretær i
Islamsk Råd Norge.

Av Shoaib Mohammad Sultan

Man bør også spørre seg selv hva slags samfunn en slik konfrontasjonslinje fører til, og om vi ønsker et slikt samfunn.

Ytringsfriheten gir oss mulighet til å si og gjøre mye dumt, men spørsmålet er om vi nødvendigvis behøver å gjøre det? Med stor frihet følger også stort ansvar, rettigheter innebærer plikter. Det er dette Magazinet ikke har forstått.

I en kronikk i VG 17. januar sier Magazinetts redaktør, Vebjørn Selbekk, at han er skuffet over at Magazinetts motiver for publiseringen av disse tegningene blir trukket i tvil i en kommentarartikkel av Anders Giæver i VG (12.1.). Det redaktøren ikke ser, er det store gapet mellom Magazinetts ønske om å opprettholde og vekke til live blasfemiparagrafen på den ene siden, og deres angrep på, og krenkelse av, annerledes troende på den andre. Det eneste man kan konkludere ut fra dette, er at Magazinet ikke kan ha fått med seg «den gyldne regel» i sin bibellesning.

Menneskerettigheter

Selbekk starter også en annen debatt, som er mye større. Han angriper religionen islam for å kvele menneskerettighetene, deriblant ytringsfriheten. Eksempelet han bruker er muslimske land og ytringsfriheten der. Jeg vil ikke gå mer inn på den debatten her, da det er en mye større problemstilling, men vil nøye meg med å peke på at de fleste muslimske land har sekulære myndigheter. Magazinet har ikke akkurat utpreget seg som noen forkjemper for menneskerettighetene til de muslimske motstanderne av disse sekulære diktatorene.

Selv om Selbekk aldri så mye forklarer at han ser på de fleste muslimene i Norge som fredselskende og gode mennesker, så angriper han likevel allerede i neste setning islam for å være en undertrykkende religion. Langt fra å være en debatt om ytringsfrihetens kår i Norge dreier det seg om Magazinetts rett til å krenke muslimer. Igjen, den prinsipielle retten i form av ytringsfriheten er på avisens side, men er fornuften og anstendigheten det?

I en debatt med undertegnede i NRKs «Ukeslutt» lørdag, samt andre steder, har Selbekk gjentatte ganger fremholdt Dagbladet-tegner Finn Graffs redsel for å fremstille profeten Muhammad.

Jeg har lest og hørt intervjuene med Finn Graff, og kan for det første ikke se at han bruker de samme malende beskrivelsene om «redsel for å få strupen skåret over» som Selbekk gjengir.

Samtidig merker jeg meg at Graff sier at respekt for muslimenes religiøse forestillinger er like viktig som frykten for eget liv, når han velger ikke å karikere profeten.

Selbekk velger ensidig å fokusere på trusselaspektet, noe jeg mener gir et feilaktig bilde av virkeligheten. Hvis det er slik at Graff føler at norske muslimer representerer en potensiell fare for hans liv, vil jeg beklage dette på det aller sterkeste. Samtidig vil jeg takke ham for den respekt han viser muslimene i Norge.

Mangler respekt

Jeg merker meg også med forundring at Selbekk sammenligner trusler og voldshandlinger mot en Natt & Dag-journalist (og hans navnebror), drapet på Theo van Gogh, angrepet mot forlagssjef Nygaard og en protest fra muslimske ambassadører mot Carl I. Hagens utfall mot profeten. Muslimer i Norge har gjentatte ganger tatt avstand fra de to første anslagene. Selvsagt tar man avstand fra angrepet på William Nygaard også, selv om den saken er langt fra oppklart.

Det er imidlertid det siste eksempelet Selbekk viser til i denne saken som er det mest underlige. Dersom en protest fra muslimske ambassadører mot Hagens tale til Levende Ord- menigheten i Bergen viser noe, så må det jo være at det finnes fredelige måter å protestere på. Synes ikke Selbekk at muslimene skal ha lov til å reagere på slikt? På hvilken måte skal muslimer reagere mot noe de finner støtende for at Selbekk skal være fornøyd?

Det virkelige ankepunktet mot Magazinet er at avisen viser en mangel på respekt for andres religiøse tro. Det må de gjerne gjøre under ensidig dekke av ytringsfriheten, men spørsmålet er hvordan Selbekk og andre kristne vil reagere når det neste angrepet mot den kristne tro kommer.

«Du skal ikke tåle så inderlig vel, den urett som ikke rammer deg selv,» skrev den norske dikteren Arnulf Øverland. Det burde være et tankekors for Magazinet og Selbekk.

Jeg bruker denne anledningen til å sende et budskap til muslimene også. For muslimene er profeten et forbilde i alt og allting.

La oss da huske hadith'en (historien) om den eldre kvinnen i Mekka som hatet profeten, og som kastet søppel på ham hver gang han gikk forbi huset hennes. Profeten lot henne holde på, og hverken han selv eller noen av følgesvennene angrep henne. En dag da kvinnen ikke var der for å kaste søppel på ham, ble han bekymret for henne, og fant da ut at hun var syk. Han pleiet henne, og det førte i etterkant til at hun ble muslim; hans manerer og gode oppførsel hadde vunnet over henne.

Dette er en historie som alle vi muslimer har vokst opp med. Den utleder også at angrep på profeten ikke er noe nytt.

Hans ære krenkes ikke av at noen angriper ham med ord eller på noe annen måte, men den muslimske ære krenkes hvis muslimer forgriper seg mot norsk lov i islams navn.

(VG NETT 19.01.06 kl. 11:47)

Draft schedule for the Church of England visit to Oslo 25 – 28 April 2006

Day & Time	Programme
Tuesday 25 April	
16.00	Arrival at Oslo Airport Gardermoen, transfer to Hotel Børsparken, Oslo.
19.00	Dinner at "De Fem Stuer", Holmenkollen, Oslo.
Wednesday 26 April	
08.45 – 9.30	Eucharist service at the Church House with delegations and Church House staff.
09.30 – 10.00	Kirkekaffe: Reception at Church House.
	<i>1st session:</i>
10.00 – 10.30	- Introduction to the Church of Norway.
10.45 – 12.30	- The liturgical reform process.
12.30 – 13.30	Lunch at Church House.
	<i>2nd session:</i>
13.30 – 15.30	- The religious education reform.
15.45 – 16.00	Prayer.
16.00 – 18.00	Visit to local congregation.
19.00	Dinner.
Thursday 27 April	
08.45 – 09.00	Morning prayer at the Church House.
09.00 – 12.00	<i>3rd session:</i>
	- Church – state-relations.
12.30 – 13.30	Lunch at Hotel Børsparken.
	<i>4th session:</i>
13.30 – 15.30	- Fresh expressions of church.
16.00 – 17.00	Evensong at St.Edmund's Church.
17.30	Dinner.
19.30	Concert: The Oslo Philharmonic Orchestra in Oslo Concert Hall.

<p>Friday 28 April 08.45 – 09.00 09.00 – 12.00</p>	<p>Morning prayer at the Church House. <i>5th session:</i> - Joint session with the CoN Council on Ecumenical and International Relations Executive Committee: Theological items, Porvoo matters, relation to the CEC and the WCC, the reconfiguration process. Lunch with the Bishop of Oslo</p>
<p>12.00 – 13.00 Departures</p>	

Participants:

Church of England:

- Rt. Rev. Bishop Martin Wharton (Bishop of Newcastle, Co-chair of the Porvoo Contact Group).
- The Revd Prebendary Dr Paul Avis (General Secretary to the Council for Christian Unity).
- The Reverend Canon Dr Charles Hill (European secretary to the Council for Christian Unity).
- Venerable Paul Ferguson (Archdeacon of Cleveland).
- Mrs. Margareth Swinson (senior member of Church Council, Chairman of Churches Together in Britain and Ireland).

Ansvarlig kirkelig forvaltning i homofilisaken

Av Olav Fykse Tveit, dr. theol., generalsekretær i Mellomkirke- lig råd for Den norske kirke

Lærenemndas rapport. Lærenemnda er ikke et forvaltningsorgan i Den norske kirke, men skal kun gi læremessige vurderinger. Hva som nå skal gjøres følger opp rapporten fra Lærenemnda om homofilisaken i kirken (legges frem 20.1), blir det opp til andre styringsorganer i Den norske kirke å finne ut av. Nå er det altså tid for å spørre hva som vil være en ansvarlig kirkelig forvaltning i homofilisaken videre.

Ansvarlig tolkning. De fleste kirker i vår kulturkrets diskuterer homofili. Det er interessant at de store lutherske folkekirker i Sverige, Danmark og USA har behandlet de aktuelle forvaltningsspørsmålene i homofilisaken det siste året. Behandlingen viser vilje til ansvarlig kirkelig forvaltning med tanke på flere forhold: Kirken må vurdere hva som er en mest ansvarlig tolkning og bruk av kirkenes grunnlag. Videre må den vurdere hva som er mest ansvarlig med tanke på samhold og enhet i kirken. Ikke minst legges det vekt på hva som er mest ansvarlig overfor dem som er direkte berørt og deres nærmeste. Den kirkelige forvaltning berører homofile mennesker både som medlemmer og som ansatte.

Svenska kyrkans Kyrkomöte vedtok i høst å etablere en velsignelseshandling for registrerte homofile partnerskap. Dette er en luthersk folkekirke med stort mangfold, men som ikke lenger er statskirke. Kirken skal aktivt motvirke diskriminering av personer på grunnlag av seksuell orientering, og trofast samliv i registrert partnerskap

skal ikke være til hinder for ordinasjon eller ansettelse.

Kirkelig velsignelse. Kirkemøtets komité som behandlet saken spør om det ikke er bedre i samsvar med kirkens oppdrag å støtte og velsigne «trogn og stadiga relationer» enn å ikke gjøre det. Den sier at dette gjelder «våra systrar og bröder» og «att det därför är viktig att Svenska kyrkan nu bejakar dessa». På denne basis ble det vedtatt med stort flertall (160 ja, 81 nei, 8 avholdende) at det overalt skal være mulig å få en kirkelig velsignelse av registrert partnerskap. Men ingen prester tvinges til å gjennomføre en slik handling. Med tanke på den svenske (og norske) politiske debatt, kan en merke seg at det tales kun om registrert partnerskap, ikke om ekteskap for homofile par.

På kirkemøtet for den evangelisk-lutherske kirke i USA var det satt frem tre forslag til votering. Det første var en gjensidig anerkjennelse av at det finnes ulike syn på homofilt samliv i kirken, at alle parter prøver å være ansvarlige overfor Bibelen og kirkens lære, og at alle ønsker å behandle homofile rett. Dette fikk klart flertall. Det andre forslaget som ble vedtatt med tilstrekkelig 2/3 flertall, slo fast at homofile ønskes velkommen i kirken, og at en stoler på at prester og menigheter kan gi alle den pastorale omsorg som kreves. Noen vil inkludere forbønns-handlinger av homofile i en slik pastoral omsorg, andre vil ikke. Det tredje forslaget om at den enkelte biskop og bispedømmesråd selv skulle kunne bestemme om ordinasjon av homofile som lever i livslangt og forpliktende samliv, fikk så vidt ikke flertall.

Den kirkelige forvaltning berører homofile mennesker både som medlemmer og som ansatte, skriver artikkelforfatteren. Her prest i Oslo, Jens Torstein Olsen, og hans partner Erling Lae.

FOTO: KNUF FJELDSTAD/SCANPIX

Forbønn. Biskopene i Den danske folkekirke uttalte samlet at det ikke er noe i den evangelisk-lutherske lære som tilsier at homoseksualitet skal betraktes som synd. Et flertall (6 av 10) blant biskopene vil utarbeide en liturgi for forbønn for homofile par. De øvrige aksepterer at det skjer, uten at de selv vil anbefale en slik velsignelse. Ingen prester er nødt til å lede en slik forbønn.

Det åpnes i alle tre kirker på ulike måter for kirkelig forbønn for et forpliktende samliv mel-

lom homofile. Hensynet til kirkens enhet ivaretas med felles ordninger kombinert med en viss valgfrihet for den enkelte.

Ansvar for nesten. Vedtakene fattes med klar bevissthet om at kirkene tar sitt ansvar for læren og samholdet i kirken alvorlig, og at dette ansvar innebærer å vurdere hva som er mest ansvarlig overfor dem det gjelder. Det gjelder ikke minst det viktige lærepunkt at dypest sett handler ansvaret overfor Gud om ansvaret for nesten.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Notat ad MKR 11/06.1

Rapport om oppfølging av karikaturstriden inkludert delegasjonsreiser, per 1. mars 2006

Bakgrunn

10. januar, som var den store muslimske helligdagen Id ul-Adha, trykket Magazinet de tolv karikaturtegningene av profeten Muhammed som 30. september i fjor sto på trykk i Jyllands-Posten. Denne rapporten gir et foreløpig riss av hvordan Mellomkirkelig råds sekretariat, i samråd med leder, har handlet i denne saken i tiden etter trykkingen. I tillegg til de konkrete tiltakene som er beskrevet her, har det vært løpende kontakt med Islamsk råd Norges (IRN) ledere, andre muslimske ledere, øvrige kirkeledere og Utenriksdepartementet om en rekke enkeltspørsmål knyttet til vårt engasjement.

Kontaktgruppa mellom IRN og MKR

Tilfeldigvis var det sist høst berammet møte i Kontaktgruppa 19. januar. Dette var det første møtet siden desember 2004. Det var dessuten allerede avklart at ytringsfrihet skulle stå på dagsorden blant annet med bakgrunn i den danske debatten etter Jyllands-Postens publisering av karikaturene. Saken ble naturlig nok hovedtema på møtet.

Møtet ble holdt før det var kommet internasjonale reaksjoner, og man bestemte seg for å holde lav profil når det gjaldt en felles uttalelse for å unngå å blåse liv i en debatt som man fremdeles håpet ville dø ut av seg selv. Det var imidlertid enighet om tre hovedpunkter som kunne brukes offentlig senere om det skulle bli behov:

- Ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet som må respekteres, men denne friheten innebærer også et stort ansvar.
- Karikaturtegningene trykket i Jyllandsposten og i Magazinet krenker religiøse følelser.
- Ytringer må ikke møtes med vold og trusler. Vi tar avstand fra trusler mot dem som ytrer seg.

PB 799 Sentrum	E-post: post.kirkeradet@kirken.no	Telefon: 23 08 12 00
Rådhusgata 1-3	Web: www.kirken.no	Telefax: 23 08 12 01
0106 OSLO	Org. nr.: 970 550 259	Bankkontonr: 8276 01 00362

Pressemelding 23. januar

Da generalsekretæren 23. januar i en pressemelding kommenterte karikaturstriden, som på dette tidspunktet hadde skapt betydelig debatt og reaksjoner mot Norge internasjonalt, var det med utgangspunkt i Kontaktgruppas drøftelser noen dager tidligere. I kommentaren ble kirkeledere og politikere utfordret til å ta tydelig avstand fra publiseringen av karikaturene og det ble understreket at dette ikke var et spørsmål om ytringsfrihetens grenser, men om respekt for andres tro.

Pressemeldingen ble oversatt til engelsk og distribuert gjennom kirkelige og andre nyhetskanaler. Den ble gjengitt i flere aviser i Midtøsten. Utenriksdepartementet brukte den i møter med representanter for myndighetene i land i Midtøsten.

Fellesuttalelse fra kristne og muslimske ledere 3. februar

Da voldshandlingene i kjølvannet av konflikten tiltok i styrke, ble det behov for å markere enda tydeligere at kristne og muslimske ledere sto sammen om en rekke fundamentale synspunkter i denne saken. Man antok at dette ville ha stor interesse internasjonalt. På meget kort varsel ble IRNs ledere og ledere for kirker i Norges kristne råd invitert til et møte hos Oslo biskop 3. februar. Møtet avga en felles uttalelse på engelsk som framholdt 1) respekt for religiøse følelser, 2) respekt for ytringsfrihet og 3) avvisning av vold eller trusler i stridens kjølvann.

Det var stor bredde blant underskriverne:

Mohammed Hamdan, Leder i Islamsk råd i Norge
Senaid Koblica, Nestleder i Islamsk råd Norge
Khalid Hussain, Sekretær i Islamsk råd i Norge
Mehboob Ur-Rehman, Imam, Islamic Cultural Centre

Ole Christian Kvarme, Biskop i Oslo, Den norske kirke
Bernt Eidsvig, Biskop i Oslo, Den romersk-katolske kirke
Arnfinn Løyning, Leder av Norges kristne råd
Gunnar Jeppestøl, Leder av Pinsebevegelsen i Norge
Åge Åleskjær, Ledende pastor i Oslo kristne senter
Anne Hege Grung, Kontaktgruppa for Mellomkirkelig råd for Den norske Kirke og Islamsk råd i Norge
Ørnulf Steen, Generalsekretær i Norges kristne råd
Olav Fykse Tveit, Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke
Atle Sommerfeldt, Generalsekretær i Kirkens Nødhjelp

Utenriksdepartementet viste stor interesse for uttalelse og brakte den straks inn i samtaler med myndigheter og religiøse ledere i Midtøsten. Den ble også rapportert i norske medier umiddelbart.

Pressemelding 5. februar

4. februar ble ambassaden i Syria angrepet. Samtidig ble det meldt om drapstrusler mot Islamsk Råds ledere. Dagen etter gikk generalsekretæren sammen med fungerende preses ut med en pressemelding som fordømte volden og samtidig advarte mot hevn, vold og trusler i Norge.

Uttalelse fra Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL)

STL hadde ikke rådsmøter i perioden da konflikten var mest intens. Mellomkirkelig råd medvirket imidlertid til utforming av en uttalelse som STLs medlemmer godkjente på e-post og som ble publisert 10. februar. I denne uttalelsen gjentas hovedpunkter vedrørende respekt, ytringsfrihet og vold. Dessuten advares det mot stigmatisering av muslimer og det uttrykkes anerkjennelse til IRN for det lederskapet de har utvist.

Demonstrasjon 10. februar

Antirasistisk senter tok initiativ til en demonstrasjon 10. februar som etter hvert samlet flere ulike initiativer. Mellomkirkelig råd stilte seg bak tiltaket, og generalsekretæren holdt appell som også ble gjengitt i Dagsnytt og Dagsnytt Atten. STLs uttalelse ble også lest opp. IRN deltok ikke i denne markeringen i det de valgte å avstå fra enhver offentlig markering i denne perioden.

Arbeid gjennom Norges kristne råd

Sekretariatet vurderte det som viktig å holde god kontakt med de karismatiske miljøene som står Magazinet nær. Norges kristne råd bidro til dette, og Mellomkirkelig råd var gjennom NKR med på å etablere den kontakten som ledet fram til pressekonferansen 10. februar der Vebjørn Selbekk beklaget følgene av publiseringen av karikaturene.

Arbeid i Kirkenes Verdensråds generalforsamling

KVs generalforsamling fant sted i Brasil fra 14. til februar. Her ble karikaturstriden drøftet og det ble avgitt en uttalelse i sakens anledning, "Minute on Mutual Respect, Responsibility and Dialogue with People of other Faiths". Den norske delegasjonen deltok aktivt i utformingen av uttalelsen og bidro til at den favnet videre enn kun den pågående konflikten.

Delegasjonsreise til Midtøsten

IRN lanserte i kontakt med UD en idé om at noen av deres ledere kunne reise til utvalgte land i Midtøsten for å forklare at norske muslimer tross konflikten føler seg godt behandlet av norske myndigheter. IRN foreslo overfor UD at representanter for Den norske kirke burde delta i en slik delegasjonsreise. MKRs generalsekretær deltok i møte mellom IRN og UDs politiske ledelse der også mandatet for reisen ble diskutert. Det var enighet om at reisen skulle ha mandat fra trossamfunnene og ikke fra offentlige myndigheter.

9. februar henvendte IRN seg til MKR med et konkret forslag om en slik delegasjonsreise. Reisen skjedde i IRNs regi med økonomisk støtte fra UD og atskillig praktisk støtte fra MKRs sekretariat. Domprost Olav Dag Hauge, som er medlem av Kontaktgruppa, sa seg på kort varsel villig til å reise på oppdrag fra MKR. Fra IRN deltok leder Mohammed Hamdan og imam Zulqarnain Sakander. Den felles delegasjonsreisen gjaldt Qatar, Kuwait og Libanon. Deretter reiste Hauge til Norge mens de to representantene for IRN fortsatte med møter andre steder i Midtøsten.

Hensikten med reisen var å møte innflytelsesrike religiøse ledere og gjøre dem kjent med hvordan saken var blitt håndtert av muslimske og kristne ledere i Norge. Ikke minst var det et mål å presentere de gode relasjonene mellom IRN og Den norske kirke og å få

fram at disse bygde på mange års tillitsfull dialog. Det var også et mål å skape større forståelse for hvordan det norske samfunnet fungerer med tanke på relasjonen mellom myndigheter, medier og religiøse ledere.

Delegasjonen holdt møter med Ayman Gaballah, assisterende sjefsredaktør i al-Jazeera (Doha, 13. februar); Yusuf al-Qaradawi, leder for European Council for Fatwa and Research (Doha 14. februar); Ibrahim Hassaballah, generaldirektør i Islamic Charitable Organisation (Kuwait 15. februar); Mohammed Rashid Qabbani, stormufti og sunnimuslimenes åndelige leder i Libanon; Mohammed Hussein Fadlallah, storayatollah og shiamuslimenes åndelige leder i Libanon; Faisal Mawlawi, nestleder i European Council of Fatwa and Research (alle i Beirut 15. februar) og Nasrallah Pierre Boutros Sfeir, kardinal og maronittisk patriark av Antiokia (Beirut 16. februar). Det var løpende kontakt med de relevante norske ambassadørene. Et kort notat fra Olav Dag Hauge om møtene vedlegges rapporten.

Mediene i landene som ble besøkt var svært interessert. Delegasjonen deltok i direktesendt program på al-Jazeera 13. februar, på pressekonferanse sammen med al-Qaradawi 14. februar og på pressekonferanse hos den libanesiske presseorganisasjonen (The Lebanese Press Order) 16. februar. Tross enkelte problemer knyttet til oversettelse opplevde delegasjonen at budskapet i hovedsak ble godt formidlet og oppfattet.

Også norske medier viste stor interesse for delegasjonsreisen med omtale både ved avreise og under veis. Mye av omtalen var positiv og reflekterte godt hva som var tenkingen bak delegasjonsreisen, men det var også noen kritiske oppslag, særlig knyttet til samtalene med al-Qaradawi. En uheldig gjengivelse av disse samtalene på nettstedet islamonline.net vedrørende norsk blasfemilovgivning ble opphav til en del negativ medieomtale i Norge. Islamonline korrigerste feilen da den ble påpekt fra delegasjonens side. Dette fikk ikke samme oppmerksomhet fra de norske redaksjonene.

Delegasjonsreise til Pakistan

Denne reisen hadde mange fellestrekk med reisen til Midtøsten, men kom i stand på en annen måte. Kirkens Nødhjelp har i flere år bistått i arbeidet med å etablere et interreligiøst råd i Pakistan, World Council of Religions – Pakistan (WCR – P) (som ikke må forveksles med internasjonale World Council of Religions for Peace (WCRP)). KN var inspirert av delegasjonen til Midtøsten og så en mulighet for at et tilsvarende besøk til Pakistan med utgangspunkt i møter med WCR – P-ledere kunne være nyttig etter at det hadde brutt ut voldelige opptøyer også i Pakistan. KN kontaktet MKRs sekretariat 13. februar og det ble etablert kontakt med Islamsk råd.

En delegasjon bestående av imam Senaid Kobilica, nestleder i Islamsk råd, imam Mehboob Ur-Rehman, leder av imamkomiteen under Islamsk råd og sokneprestene Knut Kittelsaa og Geir Valle reiste til Pakistan 15. februar. Knut Kittelsaa har i mange år ledet kristent-muslimsk dialogarbeid i Trondheim og er medlem av den nasjonale Kontaktgruppa. Geir Valle har arbeidet for KN i Pakistan, snakker urdu og deltok i Kontaktgruppas arbeid i 2004. Delegasjonens mandat sammenfalt med mandatet for Midtøstendelegasjonen beskrevet over.

Delegasjonen hadde møter med Maulana Muhammad Hanif Jalandhry, leder for WCR – P og biskop Mano Romalshah som representerer det samme rådet; ledelsen for Ripah International University ved Anis Ahmed, direktør; Maulana Naim Shaker, en av lederne for Islamic Brotherhood Movement (shia) og støttespiller for regjeringen (alle

16. februar); ledelsen for Institute of Policy Studies ved Khalid Rashid; Maulane Fazul Rahman, en av lederne for Jamat Islamia (en koalisjon av politiske religiøse ledere som er i opposisjon til regjeringen); Ali Durani, rådgiver for statsministeren med ministers rang; Ijaz Ul-haq, minister for religiøse spørsmål (alle 17. februar); ledelsen for Islamic University ved S. M. Zaman og til slutt statsminister Saukat Aziz (18. februar.) Det ble dessuten holdt flere møter med representanter for den norske ambassaden. En presis oversikt over programmet vedlegges rapporten.

Også i Pakistan var det betydelig medieinteresse. Delegasjonens møte med mediene var i hovedsak fokusert om en pressekonferanse i Islamabad 18. februar hvor ministeren for religiøse spørsmål også deltok. 17 TV-selskaper var til stede, inkludert al-Jazeera, i tillegg til nasjonale og internasjonale aviser og byråer, inkludert Reuters. Pakistanske medier gjenga rettnok oftere vertskapet for møtene enn delegasjonen selv, men delegasjonens vurdering var at budskapet ble hørt.

For å gi delegasjonen arbeidsro i Pakistan ble det ikke gitt informasjon til norske medier før ved hjemkomst. En pressemelding i forkant av delegasjonens retur søndag 19. februar skapte atskillig interesse. Delegasjonen ga ved ankomst til Gardermoen kommentarer til tre fjernsynskanaler samt flere aviser, og Geir Valle deltok direkte i Dagsrevyens studio med kommentarer til den aktuelle situasjonen i Pakistan. Dekningen var i all hovedsak positiv og sakssvarende.

Avisinnlegg

I tillegg til pressemeldinger og intervjuer har sekretariatet per 1. mars bidratt med fire avisinnlegg i forbindelse med karikaturstriden:

- "Karikaturer og ytringsfrihet", Vårt Land 14. januar av Vebjørn Horsfjord
- "Heretter heiter det: vi", Aftenposten 8. februar av Olav Fykse Tveit og Laila Riksaasen Dahl
- "Muslimene må ikke bli syndebukker", Aftenposten 22. februar av Olav Dag Hauge og Vebjørn Horsfjord
- "Dialog og delegasjonsreiser", Vårt Land 22. februar av Vebjørn Horsfjord

Vurdering og videre arbeid

Denne rapporten skrives mens uroen rundt karikaturene ennå ikke har lagt seg. Det er for tidlig å gi en endelig vurdering. Sekretariatets foreløpige vurdering er at MKRs respons har vært relevant, konstruktiv og tilstrekkelig tydelig og synlig. Det langvarige kontaktarbeidet overfor Islamsk råd Norge ga en unik og meget verdifull plattform for både samtale og handling. Det var en fordel at grunnlaget for samhandling ble lagt veldig raskt etter publiseringen av karikaturene i Norge og før det var rapportert om voldshandlinger. Den gjensidige tilliten mellom MKR og IRN er bevart gjennom hele prosessen. Relasjonen til norske myndigheter, primært Utenriksdepartementet, er godt ivarettatt. Det har også vært et godt samarbeid med Kirkens Nødhjelp.

Mulighetene for fortsatt tillitsfulle dialog-relasjoner i Norge er snarere styrket enn svekket gjennom de siste ukene. I tillegg har Den norske kirke også blitt sett som en relevant partner av kirker i Midtøsten, noe som det vil være verdifullt å videreutvikle. Det er således lagt et grunnlag for at MKR kan innta en mer aktiv rolle i dialogarbeid nasjonalt og i noen internasjonale sammenhenger. Erfaringene som er høstet kan også være av interesse for andre kirker i Europa. Derfor må oppfølgingen sees i sammenheng

med MKRs engasjement i Midtøsten, med samarbeidet med Kirkens Nødhjelp og med arbeidet i de økumeniske organisasjonene, ikke minst i KEK.

Det har vært viktig å holde ulike debatter fra hverandre. Når uroen legger seg, vil det være tid for grundigere samtaler både innenfor Den norske kirke og i interreligiøse fora om spørsmål som ytringsfrihet og krenkelse av det hellige. Videre vil det være verdifullt å reflektere over hva forsoning (og kanskje helbredelse) er i interreligiøse sammenhenger. Det vil også være verdt å se nærmere på dialog-relasjoner og dialogbegrepet. I prosessen har det vært forsøkt skjelnet mellom dialog på den ene siden og kontaktnøter på den andre. Dialog har i mediene av noen blitt framstilt som et alternativ til tydelig tale. Det korresponderer dårlig med den praksis MKR har hatt. I dialogrelasjonene framover må vi i tillegg til det som er nevnt over, ta opp situasjonen for kristne minoriteter som lider under vold utøvd av muslimer samt spørsmål knyttet til kjønn og kvinners rolle.

WCC > Home > Theme & issues > Assembly documents > Plenary presentations > Committee reports > Public Issues Committee > Final report > People of other faiths

[About the assembly](#) | [Programme](#) | [Theme & issues](#) | [News & media](#)

God, in your grace,
transform the world

Adopted

Document n

Theme & issues

Assembly theme

Plenary topics

Other topics

Business agenda

Assembly documents

7. Minute on mutual respect, responsibility and dialogue with people of other faiths

1. The international community must work together to nurture global respect for diverse religious communities and leaders have a special responsibility to promote tolerance and respect for others. Representatives of 348 Churches from 120 countries, gathered in Porto Alegre at the Assembly of the WCC, reaffirm their commitment to respectful dialogue and co-operation with people of different faiths and other convictions. Through dialogue we learn about the faith of the other and understand their underlying pain and frustration. We see ourselves through the eyes of the other and better perceive the role of religion in national and international politics.

2. In a world where we recognise a growing interaction between religion and politics, tensions carry the imprint of religion. The WCC has always encouraged interfaith dialogue and the local level. We urge member churches and national councils of churches to create dialogues. Dialogue should be accompanied by co-operation where faith communities trust the rest of civil society and governments on issues of common concern, and particularly where minority rights and human rights are threatened.

3. Faced with the publication of the cartoons of the Prophet Mohammed of Islam, starting in September last year, we recognize it is crucial to strengthen dialogue and co-operation with Muslims. The publications have caused worldwide controversies. Further publication and their increase the tension. As people of faith we understand the pain caused by the publications considered precious to faith. We deplore the publications of the cartoons. We also join Muslim leaders in deploring the violent reactions to the publications.

4. Freedom of speech is indeed a fundamental human right, which needs to be guaranteed both a right and a responsibility. It works best when it holds structures of power accountable and prevents misuse of power. By the publication of the cartoons, freedom of speech has been used to ridicule peoples' religion, values and dignity. Doing so, the foundation of this right is undermined. We remind ourselves of what St. Peter wrote: "As servants of God, live as free people, yet do not use freedom as a pretext for evil - honour everyone" (1.Pet.2; 16-17). Misuse of the right to freedom of speech must be met with non-violent means like critique and expressions of firm disagreement.

5. We recognise that there are more than just religious aspects to the present tensions. The war and peaceful solution to the Arab-Israeli conflict, reluctance to accept outcomes of free trade, the war on Iraq and the war in Afghanistan add frustration to historical experiences of colonialism. In many parts of the world people identify as being politically and economically oppressed. Often experience that dominant powers and cultures apply double standards in dealing with minorities. In many countries in the rich and dominant parts of the world, minorities have failed to welcome new minorities. Instead, they meet racism, stereotyping, xenophobia and violence for their religion.

6. The real tension in our world is not between religions and beliefs, but between aggressive manipulative secular and religious ideologies. Such ideologies are used to legitimise the exclusion of minorities and political domination. The main victims of these types of content

World Council of Churches

9th Assembly

14-23 February 2006

Porto Alegre, Brazil

minorities, living in a context of different majority culture. Nevertheless, we recognise a tolerance in all cultures. Many are learning that it is possible to be different, even to discuss calm dialogue and work together for the common good.

7. The recent crisis points to the need for secular states and societies to better understand and significance of religion in a multicultural and globalised world, in particular as an essential human identity. This can help religion and people of faith to be instruments for bridging cultures and nations and to contribute to solving underlying problems.

Proposals

That the 9th Assembly of the WCC, meeting in Porto Alegre, Brazil, 14-23 February 2006

a) *Adopts* the minute on Mutual Respect, Responsibility and Dialogue with People of other

b) *Asks* member churches and ecumenical partners all over the world to express and defend those who are experiencing attacks on their religion and join them in defending the integrity by non-violent means.

c) *Recommends* all member churches, National and Regional Councils of Churches to create local platforms for dialogue with people of other faiths or non, and to address immediate causes of social, economic and political reasons for division, including interaction with government authorities.

d) *Urges* member churches and ecumenical partners in contexts where religion interact which causes division, to deepen dialogue with leaders of other faiths, seek common approaches and common codes of conduct.

e) *Calls* on member churches and ecumenical partners all over the world to continue to combat stereotyping and xenophobia in their respective societies and together with people of other cultures to promote a culture of respect and tolerance.

f) *Reaffirms* our commitment to the right to freedom of speech, at the same time as members are called to contribute to a needed reflection on how to uphold the need for ethical behavior in using this right.

DHD-
elper

belastet fra før. Ennå sitter myten godt fast om at ADHD-barn kan «ta seg sammen» hvis de bare blir oppdratt godt nok. Mye forskning er tilgjengelig om ADHD og medisiner. Denne forskningen viser at medisinering, kombinert med tiltak i skole og hjem, hjelper barna. Tiltak alene har begrenset effekt.

Jeg møtte en liten gutt som fortalte at «hodet er helt fullt av små maur som løper rundt». Når han tok medisinen sin, sovnet maurene, og han klarte å høre hva læreren sa. Når medisinen var på vei ut, våknet maurene, og han ble så forstyrret i tankeprosessene sine at han hverken fikk med seg det læreren sa eller det andre som skjedde rundt ham. «Det er så mye når maurene sover», sa han. **Aase Midkiff, spesialpedagog, cand.ed.**

forventninger
låing

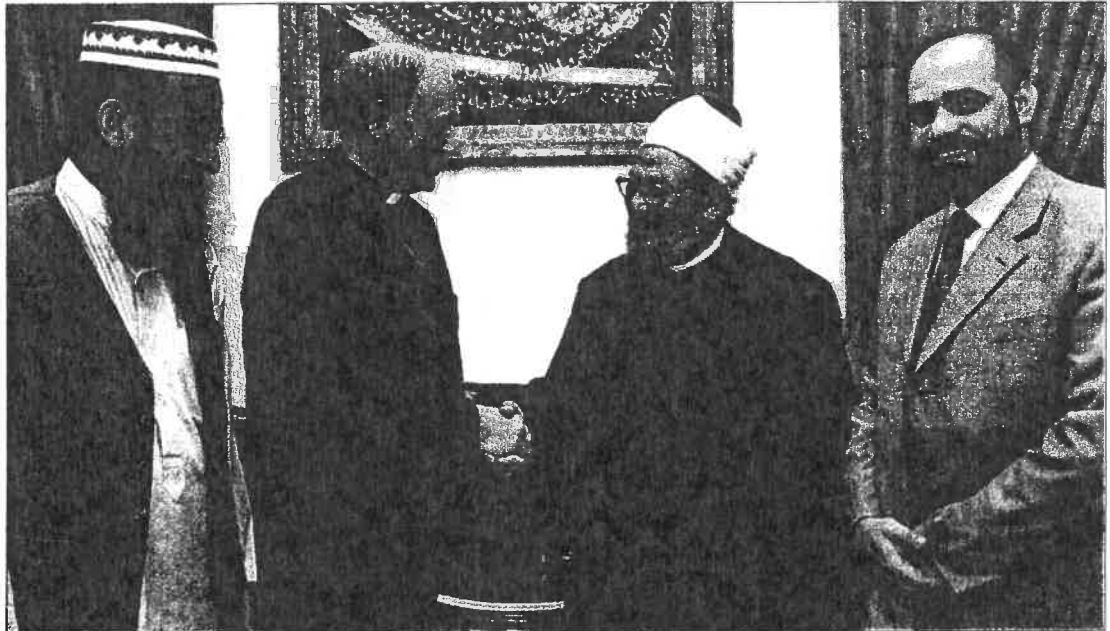
Arbeids- og sosialministerens uttalelser om at servicen skal være like god under hele prosessen, blir det derfor vanskelig å forstå.

Bjarne Håkon Hanssen operer urealistiske forventninger når han gir inntrykk av at publikum vil møte en ny etat første juli i år. Dette er ikke riktig. Oppbyggingen av den nye etaten er ment å være en langvarig og trinnsvis prosess som ikke skal avsluttes før i 2010. Derfor er det fortilende at ministeren gir inntrykk av at en helt ny etat er på plass allerede i år.

De ansatte vil selvsagt gjøre sitt ytterste for å yte gode tjenester, også under omstillingsprosessen, men den rødgrønne regjeringens manglende finansieringsvilje vil gå ut over publikumsbehandling og saksbehandling. Brukerne vil dessverre, stikk i strid med Hanssens signaler, kunne oppleve at tilbudet blir dårligere.

Turid Lilleheie, forbundsleder Norsk Tjenestemannslag (NTL)

Muslimer må ikke bli syndebukker

Representanter for Islamsk Råd Norge og Den norske kirke besøkte i forrige uke Qatar og Libanon. Her Zúiqarnain Sakandar Madani, Olav Dag Hauge, Yusuf al-Qaradawi og Mohammed Håmdan. FOTO: AP/SCANPIX

Av domprost i Oslo, Olav Dag Hauge, og assisterende generalsekretær i Mellomkirkelig råd Vebjørn L. Horsfjord

Delegasjonsreise. I mer enn ti år har representanter for Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke hatt jevnlig møter i en formelt oppnevnt kontaktgruppe. Slik er det bygd opp et gjensidig tillitsforhold mellom religiøse ledere. I tillegg til dette nasjonale kontaktpunktet er det blant annet i Trondheim, Stavanger og Oslo etablert lokale møtepunkter. Undertegnede har deltatt i dette arbeidet i flere år.

Den gode kontakten mellom muslimske og kristne ledere i Norge dannet bakgrunnen for den delegasjonsreisen av representanter for Islamsk Råd Norge og Den norske kirke som i forrige uke besøkte Qatar og Libanon. Omtrent samtidig reiste en annen delegasjon til Pakistan. Hensikten med begge reisene har vært å presentere for muslimske ledere de erfaringene vi har gjort med interreligiøs samarbeid i vårt land og vise at det store flertall av kristne og muslimer lever fredelig sammen i Norge.

Respekt for følelser. Med seg i kofferten har de to delegasjonene hatt de uttalelsene som Islamsk Råd og Mellomkirkelig råd sammen og hver for seg har kommet med i forbindelse med karikaturstriden. Kjernepunktene i disse uttalelsene er 1) respekt for religiøse følelser, 2) forsvar for ytringsfriheten og 3) avvisning av all bruk av vold eller trusler mot dem som ytrer seg.

De to delegasjonene har hatt et religiøst forankret oppdrag. I kristen språkdrakt kan det formuleres som å bringe et vitnesbyrd om våre erfaringer

med forsoning og helbredelse i en situasjon der mennesker har stått og fortsatt står langt fra hverandre. Delegasjonene har bevisst brukt dialogens språk og avstått fra formuleringer av krav og motkrav som hører til i forhandlingen verden.

Når kristne og muslimske ledere fra Norge sammen fremfører dette budskapet, har det troverdighet. Slik bidrar vi til et annet og mer sannferdig bilde av vårt samfunn enn det som er blitt tegnet i mange medier i den muslimske verden. Så er da også begge delegasjonene blitt møtt med stor lydhørhet og interesse både fra mediene og de lederne de har truffet.

I Norge har de fleste tilsynelatende forstått hensikten med disse tiltakene og satt pris på at muslimer og kristne sammen forsøker å gjøre Norge litt mer forståelig i Midtøsten og Pakistan. Men noen har reagert negativt. Det prinsipielle spørsmålet er dette: Hvor går grensen for hvem man kan føre samtaler med? Vår vurdering er at som religiøse ledere har man stor frihet. Når det dreier seg om å fortelle om erfaringer heller enn å forhandle om posisjoner, må poenget være å komme nærmest mulig dem som trenger å høre det vi har på hjertet.

Møtet med al-Qaradawi. I den situasjonen vi har nå, er dette ledere som i mange spørsmål står langt fra vår kirkes verdigrunnlag. At slike samtaler innebærer en risiko, er åpenbart. Det ville være tryggere å bli sittende hjemme med hendene i fanget. Nettsiden «islamonline»s feilsitering omkring norsk blasfemilovgivning fra møtet med al-Qaradawi, er et eksempel på den risiko man løper. Vi registrerer med tilfredshet at nettstedet har gjort et forsøk på å korrigere feilen etter at den ble påpekt fra vår side.

Oppmerksomheten i norske medier har vært mye rettet mot besøket hos al-Qaradawi og spørsmålet om han skulle godta norske muslimers vurdering av Vebjørn Selbekks beklagelse. Men dette har vært en ganske liten del av innholdet i møtene under reisen. Det viktige har vært å gi et sannferdig bilde av forholdet mellom muslimer og kristne i Norge og øke forståelsen av vårt land på lengre sikt.

Alvorlige utfordringer. Den alvorlige utfordringen i dagene og ukene som kommer, er hvordan minoriteter blir behandlet i kjølvannet av konflikten. I en rekke land utsettes nå kristne minoriteter for forfølgelse fra små, men voldelige grupper av muslimer. De gjøres til syndebukker for det noen vestlige medier gjør.

Selv om situasjonen ikke er sammenlignbar, er utfordringen i Norge nå å unngå at muslimer her blir syndebukker for den volden som blir utført mot norske interesser i islams navn.

Store utfordringer ligger foran oss knyttet til integrering og interreligiøs kontakt i Norge. Denne kontakten er basert på en erkjennelse av at vi tror og tenker forskjellig, ikke en forestilling om at vi tenker og forstår ting likt.

Det vi har sett i Norge de siste ukene, tyder på at vi ikke står svakere nå enn før karikaturstriden begynte.

Oppgi telefon og adresse på dagtid. Skriv kortest mulig. Redaksjonen forbeholder seg rett til å forkorte. Manuskripter som er sendt til flere aviser, benyttes ikke. Aftenposten, Debattredaksjonen, Postboks 1, 0051 Oslo. E-post: debatt@aftenposten.no Telefaks: 22 86 40 89

Muhammed-tegningene

Dialog og delegasjonsreise

Jens Tomas Anfinsen er krass når han i Vårt Land 20. februar kritiserer Mellomkirkelig råds engasjement i kjølvannet av striden om Muhammed-karikaturene. Han mener at vi ikke har kompetanse til å holde kontakt med Islamsk råd Norge og at domprost Olav Dag Hauge ikke burde reist til Midtøsten. Vi ser dette annerledes. Olav Dag Hauge har påtatt seg et oppdrag fra Mellomkirkelig råd og har vår fulle tillit.

Anfinsen driver et nettsted som samler informasjon om islam og innvandring. I innlegget i Vårt Land tar han opp både prinsipielle og mer periferer spørsmål. Det prinsipielle er det mest interessante og burde være dette: Hva gjør en interreligiøs delegasjon fra Norge i Midtøsten akkurat nå, og hvem bør en slik delegasjon møte?

Mellomkirkelig råd har den siste uken medvirket i to delegasjonsreiser sammen med Islamsk råd til Midtøsten og Pakistan. De to delegasjonene har hatt et religiøst forankret oppdrag. I kristen språkdrakt kan det formuleres som å bringe et vitnesbyrd om våre erfaringer med forsoning og helbredelse i en situasjon der mennesker har stått og fortsatt stå langt fra hverandre. Delegasjonene har bevisst brukt dialogens språk og avstått fra formuleringer av krav og motkrav som hører til i forhandlingenes verden.

Når kristne og muslimske ledere fra Norge sammen framfører dette budskapet, har det troverdighet. Slik bidrar vi til et annet og mer sannferdig bilde av vårt samfunn enn det som har blitt

tegn i mange medier i den muslimske verden. Erfaringene som er delt, stammer fra snart 15 år med formalisert kontakt mellom muslimske og kristne ledere i Norge.

Møtet med Yussuf al-Qaradawi var bare et av mange møter, men har fått mye oppmerksomhet. Islamsk råd Norge vurderte ham som en viktig mann å få i tale, og vi har delt denne vurderingen. Når det dreier seg om å fortelle om norske erfaringer, må poenget være å komme nærmest mulig dem som trenger å høre det vi har på hjertet. Dette kan være ledere som i mange spørsmål står langt fra vår kirkes verdigrunnlag. Al-Qaradawis innflytelse er det ikke uenighet om. Ei heller at han har fremmet synspunkter som for Den norske kirke er uakseptable, selv om bildet ikke er fullt så sort-hvitt som Anfinsen maler det, noe Aftenposten har fått godt fram på kommentarplass. Anfinsen mener at al-Qaradawis synspunkter er grunn god nok til å ikke møte ham for å fremføre et budskap om fred, og dessuten at kjennskap til ham bør påvirke vår relasjon til navngitte norske muslimer. Vi er uenig.

Dialog mellom muslimer og kristne i Norge har som utgangspunkt at vi tror og tenker forskjellig, noen ganger om grunnleggende spørsmål. Dialogen søker mot større gjensidig forståelse, men ikke mot enighet. Erfaringer fra møter mellom muslimer og kristne i Norge viser igjen og igjen at det i begge grupper er et stort mangfold. Dialog forutsetter derfor at man lytter til den enkeltes erfaringer

og synspunkter og unngår å sette merkelapper på hverandre.

Anfinsens tilnærming til dette er en annen. Den siste uken har han aktivt oppsøkt mediene med sine vurderinger. Han har blant annet villig delt e-postkorrespondanse mellom ham og meg med journalister slik han også bringer denne korrespondansen inn i sitt innlegg i Vårt Land. Og Anfinsen har rett i at han har vært i kontakt med Mellomkirkelig råd: Han har ikke bare én eller to ganger, men mange ganger det siste året sendt store mengder informasjon om en rekke forhold elektronisk til vårt kontor. Tonen i den personlige kommunikasjonen er som i den offentlige. Hans kommentarer på nettstedet i forbindelse med Vebjørn Selbeks beklagelse viser hvor han står. Der stilles det krav om at Islamsk råd i løpet av noen uker må finne fram til hvem som har framsatt dødstrusler mot Selbekk. «Hvis ikke har vi et alvorlig problem,» hevder Anfinsen. Han krever med andre ord at Islamsk råd skal stå kollektivt ansvarlig i en alvorlig kriminalsak der det ikke finnes grunn til å tro at organisasjon har noen rolle over hodet.

De siste ukene har vist med all tydelighet at det ikke er krav og påstander av dette slaget som bringer forståelsen mellom religioner videre. Det er et stort gap mellom Anfinsens og Mellomkirkelig råd.

Av Vebjørn L. Horsford,
assisterende generalsekretær i
Mellomkirkelig råd

Vårt Land, 22/02-06

Politikere lukker øynene

Politikere som mener at bare de kan sikre utnevning av gode biskoper, lukker øynene for to forhold: For det første saboterer de utviklingen av et godt kirkelig demokrati.

Hvem vil ta ansvar når de skal overstyres av politikere som mener at de vet bedre? For det andre er de blinde for en kirkelig utvikling i retning av større mangfold. De røper en barnepikementalitet som ingen ville våge å gjøre gjeldende på noen andre samsfunnsområder. I stedet for å fortsette i dette blindsporet, bør de nå sette alle krefter inn på å styrke det kirkelige demokratiet.

Prost Trond Bakkevig i Aftenposten

AKTUELT SYNSPUNKT

Hvordan er det mulig i en human stat?

Den norske konge er lovpålagt evangelisk-luthersk kristen, ja mer enn det; han er lovpålagt øverste leder for et evangelisk-luthersk kirkesamfunn, i en stat som hevder seg å være flerkulturell! Han, eller hun den dagen vi får en dronning, kan ikke være verken katolikk, gresk-ortodoks eller pinsevevner. For ikke å snakke om muslim, buddhist eller jøde.

«La enhver være salig i sin tro», slo den tyske monarken Fredrik den store fast på 1700-tallet. Det er mer enn kong Harald kan tillate seg å si i Norge, 750 år senere, i alle fall dersom han ser seg selv i speilet.

Hvordan i all verden er det mulig for en human stat å leve med en ordning som f

- Islamist deltok på inter-religiøs reise til Pakistan

Mellomkirkelig råd er godt fornøyd med den interreligiøse reisen til Pakistan. De ser det ikke som et problem at en av delegatene kanskje er islamist.

To sogneprester og to imamer har vært i Pakistan i en felles delegasjon i kjølvannet av Muhammed-bråket. Utsendingene representerte Islamsk Råd og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

- En av delegatene, imam Mehboob Ur-Rehman, sprer skriftene til den pakistanske islamisten Mawlana Mawdudi. Islamsk Råd i Norge består av flere islamister og Hamas-tilhengere. Jeg synes det er på tide at Mellomkirkelig råd får øynene opp for hva slags folk de har med å gjøre.

Dette sier masterstudent Anne-Liv Gamlem til Dagen. Hun kjenner godt til det islamske miljøet, fordi hun studerer islamisten Mawdudi.

Assisterende generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Vebjørn L. Horsfjord, understreker at delegasjonen har hatt ett felles grunnlag for reisen.

- Delegasjonens tydelige mandat var gitt av muslimske og kristne lederes fellesuttalelse i Norge 3. februar. Den har tre søyler: Ytringsfrihet, respekt for religiøse følelser og nei til vold. Denne basisen ble presentert for samtalepartnere i Pakistan.

Horsfjord sier at kirken tar alvorlig at noen av samarbeidspartnerne muligens representerer ekstreme varianter av islam.

- Ikke problem med islamist

- Vår vurdering er at interreligiøst samarbeid og dialog ikke bygger på enighet, men på vilje til å prøve å gjøre seg selv forståelig for andre. I utgangspunktet er det heller ikke problemer å reise sammen med islamistiske representanter, så lenge man er enige i hva man skal gjøre sammen, sier Horsfjord.

Han har inntrykk av at delegasjonen er godt fornøyd med at de fikk bære frem sitt budskap til mange fremstående religiøse og politiske ledere. Målet var å fortelle hvordan kristne og muslimer i Norge har dialog, og hvordan man sammen har taklet reaksjonene rundt Muhammed-karikaturene.

- Når vi har samarbeidet tett med Islamsk Råds ledere, er det nettopp en anerkjennelse av det lederskapet de har utvist i den situasjonen vi har hatt de siste ukene. Vi tror det har bidratt veldig positivt slik at vi har unngått voldsomme reaksjoner i Norge, sier Horsfjord.

Han peker på at norsk muslimer har opptrått ansvarlig og moderat.

- At enkeltpersoner som Ur-Rehman i andre sammenhenger eventuelt har et engasjement for ting som vi overhode ikke kan dele, opplever jeg som sekundært i denne situasjonen, sier Horsfjord.

- Konstruktivt fra immam

En av de kristne delegatene, sogneprest Geir Valle i Værøy prestegjeld, synes det virker underlig å reise spørsmål om man kan ha dialog med folk man er sterkt uenige med. Dialogen etableres nettopp for å snakke om det som skiller og om det som forener.

- Mehboob Ur-Rehman hadde et veldig konstruktivt bidrag i de møtene vi hadde i Pakistan, uansett hva han måtte mene om andre saker og ting, og uavhengig hva andre folk i Norge måtte mene om han, sier Valle.

Han legger til at de muslimske representantene fra Norge var klare på at de hadde valgt dialog og kommunikasjon, i stedet for vold, trusler, hevn og hat. De fikk tydelig frem at de mente dette var den rette veien å gå slik de tolket islam, forteller Valle.

- Dialogen mellom kristne og muslimer i Norge har slik jeg kan se det, hatt stor innflytelse på hvordan både muslimer og kristne her i landet har taklet krisen som oppstod på grunn av Muhammed-karikaturene, sier Valle.

Han mener det er vanskelig å si konkret hva som ble oppnådd med delegasjonsreisen, men mener det var verdifullt å få frem det man står sammen om i Norge.

Fikk frem budskapet

- Budskapet ble hørt, og jeg tror at det hadde en betydning. Vi ble blant annet mottatt på ganske høyt politisk nivå. Det betyr en legitimering av formålet med reisen vår når vi blir mottatt av ministeren for religiøse saker og av statsministeren, som selv ba om å få treffe denne gruppen. Dermed fikk vi også drahjelp til å gjøre budskapet kjent gjennom pakistanske medier, sier Valle.

Men han advarer mot å være for optimistisk og å tro at all uro i Pakistan nå vil bli slutt. Grunnen til det er blant annet at ulike grupper, bruker Muhammed-saken for å fremme innenrikspolitiske formål. Valle tror likevel at aggressjonen ikke vil bli rettet i særlig grad mot Norge.

World Council of Religions

Religious Harmony for Justice & Peace

عالمی کونسل برائے مذاہب

المجلس العالمی للديانات

Ref. #

Dated:

11-02-2006

PRESS RELEASE

The National Interfaith Council in Pakistan, "World Council of Religions" condemn the act of publishing drawings of the Holy Prophet Muhammed (Peace be upon Him).

The drawings published in the Danish newspaper Jyllands-posten and later in the bi-weekly sectarian newspaper Magazinet in Norway seriously offends the religious feelings of all religious people and specially most of all the Muslim Community. "Freedom of expression" is a fundamental right, but it does not mean to disgrace any religion, faith and the holy personality. On the name of "Freedom of expression". We reject any dishonour for any religion, faith and the sacred personality.

We appeal to the responsible people to clearly apologize for knowingly provoke and hurt other people's feelings through mocking what they hold sacred. We also appeal to the related governments that they should notice it immediately and strongly.

We do appeal to the global community to respect an honour the religious feelings of all people and we appeal to the United Nations to contribute in their global mission to the respect for religion and religious communities.

We do plead with people who feel hurt, not to react with violence and threats. This is the time when people from all faith must come together and uphold the human dignity and the respect for all people of faith.

WCR appreciate the statements of NCA and all other organizations and councils, in which they forcefully condemn this adverse act.

Qari Muhammad Hanif Jalandhry
Convener – WCR – Pakistan.

Bishop Samuel Azariah
Co convener – WCR – Pakistan.

For Contact: Muhammad Hanif Jalandhry, President Jamia Khair-ul-Madaris, o/s Dehli Gate Multan.
Phone Off: 92-61-545783, 544440, Fax: 92-61-545524, E.mail: hanif@khairulmadaris.com.pk

Bishop Samuel Azariah, 17-Warris Road Lahore, Pakistan.

E-mail: Samuazariah@hotmail.com Phone: 7588950 7588857 0300-8417982

MKR 11/06.1
(det ut på møtet)

15 år med kristen-muslimsk dialog i Norge

ODDBJØRN LEIRVIK

I denne artikkelen vil eg prøve å oppsummere nokre karakteristiske trekk ved kontakten mellom kristne og muslimar i Norge dei siste femten åra. Kvifor 15 år? Det er ofte vanskeleg å slå fast når noko byrja. Muslimske innvandrarar til Norge har vi hatt frå 1970-talet. Like lenge har det rimelegvis vore uformelle samtalar mellom muslimar og kristne i Norge. På 1970-talet vart også grunnlaget lagt for misjonsorganisasjonane sitt fellestiltak Kristent Innvandrerarbeid (i dag: Kristent Interkulturelt Arbeid). I slike samanhengar har det heilt frå tidleg på 1980-talet utspunne seg kristen-muslimske samtalar på det meir personlege planet, innanfor ei diakonal (og somme tider evangeliserande) ramme.

Før dialogen: kontakt

På slutten av 1980-talet vart så dei første initiativa tatt til ein meir organisert kontakt mellom kristne og muslimske trussamfunn i Oslo. Medan "kristent innvandrararbeid" av ulike slag vender seg til muslimar som einskildmenneske, har "kristen-muslimsk dialog" som avgjerande utgangspunkt at ein møtest som likestilte medlemmer av kvar sine trusfellesskap.

For femten år sidan, i september 1988, inviterte Den norske kyrkja i september representantar for muslimske trussamfunn til ein konferanse i Oslo om "Norge som flerkulturelt samfunn". Ein av verkstadene på denne konferansen bar tittelen "Norske kristne

møter norske muslimer", og kom til å handle om noko så sentralt som bønn.²

Møtet i september 1988 hadde mange av dei kvalitetane som ein gjerne held for å vere konstituerande for ein ekte dialog. Det var møte ansikt til ansikt mellom likeverdige partar, i ein trygg atmosfære av personleg deling og gjensidig lytting. No vil ein gjerne i definisjonar av religionsdialog også finne eit anna element, nemleg opninga for at partane - over tid - kan bli gjensidig forandra gjennom samtalen.³ Mange legg vekt på samhandlingselementet og meiner at ein religionsdialog - for å fortene namnet - bør ha eit element av "diapraksis" i seg.⁴

Ikkje all *kontakt* mellom kristne og muslimar fortener nødvendigvis karakteristikken *dialog*. Mange stader vil kontakten mellom kristne og muslimar, med tilhøyrande tillitsskapande tiltak, trenge fleire år før ein kjem så langt at ein for alvor kjem i samhandling, på ein måte som eventuelt også kan forandre noko hos begge partar.

Slik sett fekk det første permanente forumet for kristen-muslimske samtalar i Norge, "Kontaktgruppa for Mellomkyrkjeleg Råd og Islamsk Råd", eit passande namn då det vart skipa i 1992-93. Før eg går nærare inn på utviklinga av dei ulike kontaktskapande tiltaka mellom kristne og muslimske trussamfunn på 1990-talet, vil eg gi tre situasjonsbilete frå året 1990. Situasjonsbileta set spørsmålet om kontakt og dialog mellom kristne og muslimar i Norge inn i ei vidare, allmennkulturell ramme.

Tre situasjonsbilete frå 1990:

nakne møte, kristenkulturelle forsvarsreaksjonar, ei open hand frå biskopen

Det *første* situasjonsbiletet er henta frå Grünerløkka, frå den tida eg var prest i Paulus kirke og gjorde mine første forsøk på dialog mellom kyrkje og moské i Oslo. Sommaren 1990 var det ein heit debatt i media om muslimske menn sin manglande respekt for lettkledd norske kvinner, og ein påfølgjande diskusjon om topplaus soling. Paulus kirke har kyrkjedøra vendt ut mot ein av austkanten sine mange parkar, Birkelunden, som på den tida var full av topplaus damer på varme sommark dagar. Ein dag eg står utanfor kyrkja kjem ein av mine kjenningar frå den pakistanske indremisjonsmoskeen

til Tabligh-rørsla bort til meg og vil vite kva eg og kyrkja meiner om desse halvnakne damene som legg seg ned rett utanfor kyrkjedøra. Eg prøvde meg med eit resonnement om lag som dette: "Vi treng vel ikkje skamme oss over den kroppen Gud har gitt oss - men kan godt nøye oss med å kle av oss på badestranda og ikkje stille ut alt midt i byen." Min muslimske nabo var nok heilt klart misnøgd med slik tåketale og var for sin eigen del klinkande klar i si sak: "Kle av deg gjer du berre for den du er gift med." Punktum.

No høyrer det med til historia at vesle kristen-muslimske samtalen om halvnakne damer var som eit ekko av ein meir indrekyrkjeleg dialog frå søndagen før. Då hadde Paulus kirke besøk av ei konfirmantgruppe og skuleklasse frå Lesja. Også ein av lærarane frå bygdeskulen merkar seg dei topplause damene i Birkelunden. Han lurar på kva bypresten meiner, og seier: "Det skulle blitt ramaskrik om nokon hadde lagt seg til slik utanfor kyrkjedøra på Lesja!"

Kva er kultur og kva er religion i slike spontane møte? Historia illustrerer kor store forskjellane kan vere ikkje berre mellom den norske og den pakistanske kulturen, men også innanfor den norske. Når det gjeld normene for sømmeleg klededrakt, kan kulturforskjellane vere store også mellom dei muslimske kulturane. Dessutan er både kulturar og moralsyn i stadig endring - i Oslo, på Lesja så vel som i Pakistan. Det høyrer med til historia at vel eit tiår etter spontandialogane i 1990 er det knapt ei topplaus dame å sjå i Birkelunden. Kva rolle spelar eigentleg religionen i kulturelle endringsprosessar som stundom har eit liberalt forteikn, stundom eit meir restriktivt?

I samtalen mellom kristne og muslimar er det nødvendig å ha eit kritisk medvit om religiøse og kulturelle endringsprosessar, og forholdet mellom religion og nasjonalitet. Det *andre* situasjonsbiletet frå 1990 handlar om korleis den kristen-kulturelle nasjonalalkjensla i Norge har blitt aktivisert gjennom møtet med islam. På Sjømannsmisjonen sitt årsmøte i 1990 var Rolv Wesenlund invitert som folkekyrkjeleg gjestetalar. I talen sin kom han i følge avisreferata med sterke synspunkt på kristendommen sin plass i skulen. "No må skulen sin kristne profil styrkast", sa han - "slik at borna våre kan ha noko å stille opp med mot muslimane." "Wesenlund maner til åndskamp mot islam", lydte overskrifta i Vårt Land. "Vi skal ikke bare vende det andre kinnet til, men våge å gå inn i en åndskamp

med islam, som slett ikke er noen tolerant religion", formana han. Det Wesenlund ville forsvare med formålsparagrafar, viste seg å vere noko som han kalla "vår norske, protestantiske tro" - ei tru som nordmenn flest har "en underlig beskjedenheter".⁵

Etter Wesenlunds tale var det ein del kristne (mellom andre Eivind Frøen) som meinte at han burde bli æresbiskop for si klare haldning til den muslimske faren.⁶ Dei faktiske biskopane, derimot, profilerte det same året langt meir opne haldningar overfor muslimane. Det *tredje* situasjonsbiletet frå 1990 handlar om den første vitjinga frå ein norsk biskop i ein norsk moské. Avlidne biskop Bjørn Bue, som i oktober gjesta den største pakistanske moskeen i Oslo, var med si fortid som misjonær vel vand med å omgåast muslimar. I følgje Aftenposten vart det eit hjartevarmt møte, og biskopen roste imam Chisti for hans gjestfrie haldning og hans utstrekke hand til dialog. Sjølv uttalte Bue at "Dialog er viktig fordi den kan skape sunn toleranse samtidig som man blir seg bevisst hva man selv står for og tror på". Dei to avslutta møtet med å skåle for fråhaldssaka - i pakistansk te. Trass i trusforskjellar var det ikkje vanskeleg for dei å finne fram til hjertespråket, og dei hadde heller ingen problem med å stå saman om ei motkulturell hjertesak som i Norge (til forskjell frå meir alkoholliberale kristne kulturar) er like kristen som ho er muslimsk.⁷

1990-talet: institusjonalisering av kontakten, endring av haldningar

Til saman gir dei tre situasjonsbileta frå 1990 hint om dei ulike dimensjonar ved det kristen-muslimske møtet i Norge. For det første er både kristne og muslimar delt seg i mellom når det gjeld moralsyn og kulturbestemte levevis, noko som er i stadig endring på begge sider. For det andre har ein - frå 1990 og fram til i dag - sett mange eksempel på at kyrkjemedlemmar og særleg eitt politisk parti har brukt kristendommen som eit kulturelt skjold mot islam. Somme tider har skepsisen mot islam og muslimar fått såpass fiendslege uttrykk at kyrkjeleiarar har funne grunn til å åtvare mot nasjonalreligiøse overslag.

I september 1997 skjedde det på nytt noko historisk i den moskeen som biskop Bue gjesta. Kristenleiarar frå alle delar av norsk kyrkjeliv - frå Misjonssambandet til Norges Kristelige

Studentforbund, frå pinsevennar til katolikkar – samla seg i ein felles kritikk av Fremskrittspartiets valkampomtale av muslimane som ein fare for det norske samfunnet. Saman gjekk kristenleiarane til moskeen for å uttrykke sin solidaritet med muslimane. I det hyrdebrevet som vart sendt ut og også gitt til muslimane, gav ein sjølvkritisk uttrykk for at kristne miljø har eit stort arbeid å gjere for å rydde opp i hundreårsgamle fordommar mot muslimar.⁹ Alt i mai 1996 hadde Mellomkyrkjeleg Råd funne grunn til å åtvare mot at "norske politikere i høyt betrodde verv gjennom sin offentlege virksomhet bidrar til å skape splittelse mellom norske borgere på grunnlag av deres religion".⁹

Vinteren 1997 sende elles Kontaktgruppa for Mellomkyrkjeleg Råd og Islamsk Råd ut ei felles oppmoding til moskear og kyrkjelydar om å ta initiativ til "en større grad av lokal kontakt mellom kristne og muslimske menigheter ... Ved å vise at vi har kontakt med hverandre, kan vi demme opp for krefter som bidrar til at det skapes fiendebilder mellom kristne og muslimer".¹⁰ Kontaktgruppa vart skipa på bakgrunn av eit brev som Mellomkyrkjeleg Råd sende til muslimske organisasjonar i desember 1992. Det var i denne prosessen at Islamsk Råd vart etablert som eit fellesorgan for muslimane i Norge.¹¹ I Vårt Lands referat frå det første kontaktmøtet i desember 1992, kunne ein lese at "Muslimer og kristne ønsker å gjøre felles front i kampen mot rasisme, partnerskapsloven og alkoholisme".¹² Trass i utsiktene til kristen-muslimske alliansar omkring konservative hjertesaker, frykta dåverande generalsekretær i Den norske Muhammedanermisjon Karl Johan Hallaråker at møtet var "et ledd i en form for internasjonal religionsblanding".¹³ Det næraste ein har kome religionsblanding i Kontaktgruppa er nok at det på eit møte hos Islamic Cultural Centre i 1995, der vanskelege saker som det annonserte KRL-faget og dødsdommar mot kristne i Pakistan stod på dagsordenen, vart resitert frå Koranen og bedt ei bøn i Jesu namn før møtet byrja.¹⁴

Det er elles heilt andre saker enn partnerskapslov og alkoholpolitikk som har stått i fokus for Kontaktgruppa sitt arbeid.¹⁵ Forholdet mellom minoriteten og majoriteten har vore eit dominerande fokus. Det må nok også seiast at Kontaktgruppa si samansetting ikkje inviterte til konservative alliansar av det slaget som nokre kanskje ønskte seg.

Det mest omfattande prosjektet som Kontaktgruppa har tatt initiativ til, handla om kvinners erfaringar og blick og er dokumentert i Anne Hege Grung og Lena Larsen si bok *Dialog med og uten slør*. Kvinnene bak prosjektet kom med følgjande utfordring til sine respektive trussamfunn:

Kvinner - og i Norge gjelder nok dette flere muslimske enn kristne kvinner - blir dessverre oftere enn menn henvist til å erfare mye av virkeligheten annenhånds, gjennom erfaringer gjort av sine menn og av sine barn. Når kvinner møtes i dialog blir vi utfordret til å være deltakere, til å gjøre våre egne erfaringer og til å bekrefte hverandre som aktive subjekter.¹⁶

Det som elles viste seg å bli ein gjengangar på Kontaktgruppa sin agenda, var spørsmålet om religionsundervisninga si framtid. I juni 1994 sende Kontaktgruppa eit brev til kyrkje- og undervisningsminister Gudmund Hernes med overskrifta "Et større rom for etikk og religion i skolen". Her tok ein til orde for ein kombinert modell der religions- og livssynsundervisning i skilde grupper (med islamkunnskap som eit tredje alternativ til kristendom og livssyn) kunne veksle med "en ny type fellessundervisning i etikk, religion og livssyn".¹⁷ I 1994 var kombinasjonsmodellen ei mykje diskutert løysing som både KrF og Institutt for Kristen Oppseding viste interesse for. Men då KRL-faget vart lansert i 1995, viste det seg snart at både KrF og sentrale kyrkjelege aktørar allierte seg med Arbeidarpartiet og gjekk inn for å erstatte ordninga med alternative tilbod med eit fullt utbygd fellesfag. Striden om KRL-faget som toppa seg i dei rettssakene som Islamsk Råd og Human-Etisk Forbund reiste mot staten, er vel kjend og skal ikkje repeterast her.

Kontaktgruppa sin funksjon i denne vanskelege saka har vore å tilby ein open kommunikasjonskanal mellom kristne og muslimar. Det må nok likevel seiast at kyrkjelege organ sin entusiasme for "det utvida kristendomsfaget" var såpass stor at Kontaktgruppa berre delvis lukkast i å få fram forskjellen på kyrkjeleiarane og politikarane sitt syn. Eit velmeint forsøk frå Kontaktgruppa i oktober på å formulere eit felles synspunkt stranda og resulterte i at eit brev som skulle sendast til Hernes om "Minoritetenes plass i det vidare arbeid med det nye kristendomsfaget", i siste liten måtte trekkjast tilbake.¹⁸

Kontaktgruppa har ikkje berre tatt opp spørsmål som gjeld den muslimske minoriteten sin situasjon i Norge, men også situasjonen til dei kristne i Pakistan og Sudan. Kanskje har Kontaktgruppa vore med på å skape eit felles medvit om minoritetane sin sårbare situasjon, i Norge så vel som i den muslimske verda (utan at dei nemnde eksempla elles kan samanliknast).

Trass i ulike syn på KRL-faget, er det liten tvil om at nærkontakten med minoritetane har gitt Den norske kyrkja eit større medvit om nasjonalreligiøsiteten sine farar og minoritetane sin prinsipielle rett til å seie nei til velmeinte integrasjonsprosjekt. I 1995 fann muslimar, jødar, humanetikarar, buddhistar og nyreligiøse saman i "Aksjon livssynsfrihet i skolen". Men allereie året etter viste det seg at den tillitsbyggande kontakten med kyrkjene hadde bore frukter. På tvers av usemja om KRL-faget, inviterte minoritetane både Den norske kyrkja og Norges Frikirkeråd til å vere med på å etablere eit felles "Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn." Gjennom Samarbeidsrådet og multilaterale dialogprosjekt som på 1990-talet vart gjennomført av Nansenskolen (og seinare av Verdikommisjonen),¹⁹ har norske kristne og muslimar kunna øve seg i konstruktiv samtale ikkje berre med kvarandre men også med for eksempel jødar og humanetikarar.

Det multilaterale Samarbeidsrådet har frå den spede starten i 1996 utvikla seg til eit forpliktande, religionspolitisk forum. I kjølvatnet av Samarbeidsrådet har det også vakse fram eit felles internasjonalt engasjement for trus- og livssynsfriheit, i ramma av Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfriheit som vart skipa i 1998. Oslokoalisjonen engasjerer i dag kristne, muslimar, jødar, humanetikarar og buddhistar nasjonalt og internasjonalt til prosjektretta arbeid for trusfriheit og religionsdialog. Koalisjonen har muslimen Lena Larsen som koordinator og har i 2003 både generalsekretæren i Human-Etisk Forbund, leiaren for Buddhistforbundet og generalsekretærane i Mellomkyrkjeleg Råd og Norges Frikirkeråd som styremedlemmer. I Oslokoalisjonen er det ikkje eigeninteressene som styrer arbeidet, men ei felles forpliktning på globale, menneskerettslege standardar.²⁰ Innstillinga frå det kyrkjelege stat-kyrkjeutvalet, *Samme kirke - ny ordning* (2002), viser kor stor vekt menneskerettsbaserte jamstillingsprinsipp no har fått i leiande krinsar i Den norske kyrkja.

Den første leiaren for Samarbeidsrådet, frikyrkjegenralen og pinsevennen Dag Nygård, vart i 2002 vald som leiar for Oslokoalisjonen. Det er verd å merke seg at det også innanfor frikyrkjene, pinsørsla inklusive, har skjedd avgjerande endringar i haldninga til islam gjennom 1990-talet. Då World Islamic Mission kunngjorde sine planar om å byggje sin monumentale moské i Oslo, gjekk Jan Aage Torp i bladet SeiersTro ut med ei oppmoding om "gjennom målbevisst, trossterk og tålmodig bøn" å stoppe moskebygget som han meinte ville "åpne opp for en bølge av anti-kristelighet, anti-semittisme og ugudelighet i Norge".²¹ Forlaget Hermon gav i 1997 ut boka *Filisterne* der arabarane blir framstilt som naturlege løgnarar og islam som ein grusom religion. Men det same året signaliserte forlaget Prokla Media at også heilt andre haldningar var i framvekst i dei same miljøa, i boka *Elsk disse araberne* som åtvara mot korsfararhaldningar og mana kristne til å møte islam og muslimar med respekt.²²

Den fremste eksponenten for endra haldningar i pinse- og trusrørsla er Aril Edvardsen, som frå slutten av 1990-talet har engasjert seg i kristen-muslimsk dialog, parallelt med si evangelistgjerning i muslimske land. Som oppfølging av ein stor kristen-muslimsk dialogkonferanse i Pakistan i april 1999, der han samarbeidde med framståande muslimske leiurar, arrangerte Edvardsen ein tilsvarende konferanse i Oslo som kulminerte med eit minnerikt møte mellom pinseleiarar, statskyrkjeprestar og imamar i bydelsmoskeen på Holmlia.²³ Aril Edvardsen, som var mellom underskrivarane av hyrdebrevet mot muslimfrykt frå 1997, har i tale og skrift åtvara mot å tale nedsettande om muslimane si gudstru og også gått langt i retning av å seie at kristne og muslimar trur på den same Gud - ei tru som han ønskjer å knyte positivt til når han forkynner fullendinga i Kristus.²⁴

Frå 2000: konfrontasjon, differensiering, samkjensle

Gjennom 1990-talet har den kristen-muslimske kontakten blitt institusjonalisert, i bilaterale og multilaterale fora. Sjølv om fokus ofte har vore sett på religionspolitiske saker, har dialogpartnarane også kommunisert på det personlege og åndelege planet. Det kyrkjelege dialogsenteret Emmaus (som vart skipa i 1991 og blir drive av Areopagos) har med sitt doble fokus på "dialog og spiritualitet" styrkt den personlege dimensjonen ved dialogen.

Samla sett har det gjennom 1990-talet blitt knytt nokså sterke vennskaps- og tillitsband mellom sentrale aktører på kyrkjeleg og muslimsk side. Det kritiske spørsmålet er kor stor breiddeverknad dette har hatt. På begge sider ser ein stadig teikn på at fordommar om den andre er i full vigør hos mange, og forskjellen på leiarane og fotfolket sine haldningar er ofte slåande.

Dess tydelegare blir det også at det ikkje lenger er råd å tale allment om forholdet mellom islam og kristendom i Norge. Inngrodde fordommar brytast med endra haldningar, og skeptisk avstand med tett samhandling.

Når det gjeld allmennkulturen, er dei høglydte konfrontasjonane jamt over meir iaugefallande enn den lyttande dialogen. Dei mest eksplosive sakene har vist seg å ha med kvinnesak å gjere, i diskusjonar om tvangsekteskap, kvinneleg omskjering og det stadig tilbakevendande tema skautet. I oktober 2000 spela somaliske Kadra den sentrale rolla då TV2 med skjult kamera "avslørte" fire muslimske leiarar med afrikansk bakgrunn sitt syn på kvinneleg omskjering. Seinare analysar har peika på at to av desse leiarane, som begge var aktive i 90-talets dialogarbeid, nok fekk hardare medfart enn dei fortente (sjølv om dei kunne ha markert sin motstand mot kjønnslemlesting klarare enn dei gjorde).²⁵ Som eit resultat av denne saka, trekte norsk-gambiske Kebba Secka seg som leiar for Islamsk Råd og også som medlem av Verdikommisjonen. Utfordringa i denne vanskelege situasjonen, for medlemmene av Kontaktgruppa og andre dialogfora, var å balansere omsorga for nære dialogpartnarar med solidariteten til utsette jenter som er avhengige av at muslimske leiarar er klare og utvetydige i saker der kvinners integritet står på spel.

Eit anna resultat av omskjeringssaka var at Lena Larsen i november 2000 vart vald som ny leiar for Islamsk Råd, kanskje som ei kvinnepolitisk markering frå rådet si side. Men media sine positive reaksjonar på at Islamsk Råd valde ei kvinne som leiar viste seg å vere kortvarige. Etter æresdrapet på Fadime i Sverige i januar 2002, vart sympatien til mediene meir og meir flytt over på kvinnelege muslimske dissidentar som Shabana Rehman. Alt i 2001 markerte Shabana Rehman seg som ei religionskritisk røyst i det muslimske miljøet, med kraftsatsar som "De religiøses praksis kveler menneskets frihet. Til helvete med dem!"²⁶

Det er interessant å merke seg at parallelt med at stadig fleire religionskritiske innvandrere med muslimsk bakgrunn (forfatteren Walid al-Kubaisi er eit anna eksempel) har gjort sine røyster gjeldande i den offentlege debatten, har også talsmenn for Human-Etisk Forbund skjerpa tonen overfor islam. I debatten etter Fadime-drapet gjekk generalsekretær Lars Gule langt i retning av å gi islam skulda for kvinneundertrykkande praksisar som har trivest i tradisjonelle, muslimske kulturar.²⁷ Levi Fragell følgde opp i mai 2003, i eit stort intervju som Dagbladet gav overskrifta "Islam er livsfarlig".²⁸ I det aktuelle intervjuet gir Fragell uttrykk for nyanserte haldningar overfor kristendommen, men uttrykker seg bastant og sterkt kritisk om islam.

Dei sakene Fragell set fingeren på - kulturhat mot Vesten, forfølging av avvikarar, religiøst motivert terror - er spørsmål som ingen kristen-muslimsk dialog kan oversjå. Muslimane på si side kan også ha sterke innvendingar mot mange sider ved vestleg, kristen kultur. Spørsmålet er korleis ein kan utfordre kvarandre til å ta stilling i kritiske saker i ein atmosfære der alle opplever at ein vil kvarandre vel, og utan å gi etter for freistinga til å generalisere om den andres religion. Erfaringane frå den organiserte trus- og livssynssamtalen frå 90-talet viser at dette er mogeleg, og dei unyanserte utspela frå humanetiske leiarar fortonar seg slik sett som eit tilbakeslag.

Samtidig må både kristne og muslimar erkjenne at religionane treng det kritiske blikket utanfrå, og passe på at ein som dialogpartnarar ikkje blir så omsynsfulle mot kvarandre at ein let vere å konfrontere fordomsfulle haldningar som kan ligge der under overflata på begge sider (til dels også mellom leiarane, noko som frå tid til anna har blitt avslørt i media).²⁹ Ein del vanskelege saker har ein nok også skugga unna i dialogen. For eksempel har jødar, kristne og muslimar i Norge enno ikkje greidd å ta opp Palestina-konflikten til samtale.

Dei traumatiske hendingane 11. september 2001 og den påfølgjande krigen mot terror har likevel vist at jødar, kristne, muslimar og humanetikarar kan stå saman i kritiske situasjonar, og dessutan at meiningsforskjellane om korleis ein best skal møte terroren går heilt på tvers av religionsgrensene. Berre nokre få dagar etter 11. september stod muslimske og kristne leiarar hand i hand saman med jødar og human-etikarar, i ei stor offentlig markering mot

religiøst motivert vald som Human-Etisk Forbund tok initiativ til.³⁰ Og den 25. september sende Kontaktgruppa for Mellomkyrkjeleg Råd og Islamsk Råd ut ei pressemelding der ein oppmodar kristne og muslimar til å "dele hverandres bekymring og håp, og motvirke fordommer".

Men då USA sette i verk sin krig mot terrorismen ved å bombe Afghanistan, vart biletet straks meir komplisert. I Norge som i mange andre vestlege land var det mange biskopar og andre kyrkjeleiarar som kritiserte bombinga.³¹ Komiteen for Internasjonale Spørsmål i Den norske kyrkja karakteriserte tidleg krigshandlingane mot Afghanistan som "etisk betenkelige og strategisk ukloke".³² Islamsk Råd gjekk ikkje uventa ut med liknande synspunkt. Seinare vart det til og med sendt eit felles brev frå generalsekretæren i Mellomkyrkjeleg Råd og den største pakistanske moskeen i Oslo der ein kritiserte landets kristne statsminister for å støtte altfor ukritisk opp om den amerikanske bombekampanjen (som Norge seinare vart ein aktiv deltakar i). Saman kravde kristne og muslimske leiarar stans i bombinga av humanitære grunnar og bad om at kampen mot terror ikkje måtte først på ein måte som påførte uskuldige sivile nye lidingar.³³

Det kristen-muslimske brevet er eit eksempel på ei form for tverr-religiøs aktivisme som etter sin natur er kontroversiell. Det var då heller ikkje alle kyrkjeleiarar som var av same mening som Mellomkyrkjeleg Råd og dei kritiske biskopane. Då Kyrkjemøtet behandla saka i november, måtte ein konstatere ulike syn på kva verkemiddel som er forsvarlege og tenlege i den globale kampen mot terror.³⁴

I Afghanistan-saka stod kristne og muslimar saman - ikkje berre mot den norske regjeringa, men også mot andre trusfellar som hadde andre syn på den aktuelle saka (det må ikkje gløymast at mange muslimar i regionen støtta krigen mot Taliban). Då krigen mot Irak braut laus i 2003, var biletet like samansett internasjonalt sett, men meir harmonisk i Norge. Den norske regjeringa valde som kjent ikkje å slutte seg til alliansen av dei krigsvillige, og statsminister Bondevik tok på eit tidleg tidspunkt initiativet til eit møte med kristne, muslimske og andre religiøse leiarar der han understreka at Gud er hos dei lidande og tok avstand frå Saddam og Bush sine forsøk på å ta Gud til inntekt for seg sjølv.³⁵ Irak-krisa førte også til

at muslimar og kristne kom saman til felles bøn for fred i moskeen til World Islamic Mission. Her vart det både resitert Koran-vers og kyrkjebøner, og då pateren i St. Hallvard etter å ha bedt Frans av Assisi si fredsbønn stemde i Fader Vår, slutta heile den kristne delen av forsamlinga seg spontant til – midt i moskeen.³⁶

Normaliserte, men ikkje konfliktfrie relasjonar

Om ein skulle vere optimistisk, kunne ein seie at tillitsbygginga mellom kristne og muslimar har ført til eit skjerpa medvit på begge sider om minoritetane sin utsette situasjon og det sårbare mennesket sitt behov for vern i alle konflikhtar. Men korleis slike verdiar skal konkretiserast politisk, er det usemje om på begge sider.

Kanskje er dette ei av dei sentrale erkjenningane som har vakse fram gjennom religionsdialogen, nemleg at dei avgjerande moralske og politiske forskjellane faktisk svært sjeldan følgjer religionsgrensene. Kva anten det gjeld tradisjonelle livsstilsspørsmål, kvinnesyn eller synet på krig og fred, er både kristne og muslimar ueinige seg i mellom. Dette gir grunnlag for kontroversielle alliansar på tvers av trusgrensene. Medan eit forum som Oslokoalisjonen har eit tydeleg liberalt forteikn (med fokus på trusfridom), ser ein internasjonalt også eksempel på konservative alliansar mellom amerikanske kristne og muslimske representantar i FN-debattar om abort, homofili og kampen mot aids.³⁷ Og då Dagbladet i februar 2002 "avslørte" at nokre av dei pakistanske imane hadde lite godt å seie om norske samlivsverdiar, var det ikkje vanskeleg å sjå at dei i desse sakene fører vidare ein konservativ, motkulturell tradisjon på kristen side.³⁸

Det faktum at kristne, muslimar (og humanetikarar) no synest å fordele seg jamt på dei ulike politiske partia, er uttrykk for den same, heilt normale usemja på tvers av trusgrensene i viktige moralske og politiske spørsmål. Dei siste par åra har avisene jamleg kunna melde om stort tilsig av muslimske veljarar til KrF, i eit felles engasjement for "familieverdiar" og ein tilhøyrande skepsis mot homofilt partnerskap og liberal alkohollovgiving. Men også SV, Arbeidarpartiet og Høgre kan i dag framvise sentrale muslimske frontfigurar.

Religiøst sett kan det vere eit teikn på normaliserte relasjonar at Vårt Land i 2002 intervjuar Basim Ghozlan (leiaren for Det islamske

Forbundet) i det faste oppslaget om søndagens preiketekst og gav plass til Norges første muslimske stortingsrepresentant, Høgres Afshan Rafiq, i spalten "Min tro".³⁹

Normalisering tyder ikkje konfliktfrie relasjonar, men at rommet for politiske og religiøse diskusjonar har blitt utvida. Ofte kan blandinga av samkjensle og usemje vere kreativt forvirrande, som då Norges Kristelige Studentforbund og Muslimsk Studentsamfunn gjekk saman om å arrangere ein konferanse om "Religiøs ungdom i et sekularisert samfunn". Her var det etter rapportane å dømme mogeleg å sette ord på både felles opplevingar og markert usemje.⁴⁰

Normaliseringa inneber også at muslimar i stigande grad markerer seg som "norske", med gode relasjonar til kristne landsmenn. Då al-Qa'ida i mai 2003 gjorde det klart at norske interesser var å rekne for potensielle terrormål, vart fleire muslimske leiarar intervjuva i avisene. Ein av desse var imam Mahboob ur-Rahman som i 2002 vart fotografert av Dagbladet hand i hand med "muslim-magneten" Lars Rise i KrF.⁴¹ I al-Qa'ida-saka uttalte han: "Det er ingen grunn til at muslimer vil angripe norske mål. Vi trives godt sammen med det norske folk. Utenfor Norge kan det imidlertid være mennesker som reagerer på at muslimer og kristne lever så godt sammen. Kanskje er det en av grunnene til at en slik melding kommer ...".⁴²

Imamen er truleg representativ for den norske nasjonalkjensla som er i ferd med å utvikle seg hos muslimske leiarar, noko som kyrkjeleiarane si opne haldning har vore med på å legge til rette for. Framtida vil vise kva haldningar som vil bli tonegivande hos folk flest.

Noter

- ¹ Tidlegare oppsummeringar og analysar finst mellom anna i Oddbjørn Leirvik: Religionsdialog på norsk (Oslo, 2. utg. 2001) og i Jan Opsals artikkel "Islams møte med norsk kristendom", Tidsskrift for Kirke, Religion og Samfunn nr. 2: 1999, s. 169-180.
- ² Sjå Oddbjørn Leirvik: Møte med islam (Oslo 1990), s. 9-15.
- ³ Til dialog og gjensidig forandring, sjå Anne Hege Grung: "Dialog og sjelesorg - to sider av samme sak?" Tidsskrift for sjelesorg nr. 4: 2002, s. 236-239.
- ⁴ Sjå Lissi Rasmussen: Diapraksis og dialog mellem kristne og muslimer (Aarhus 1997).
- ⁵ Vårt Land, 4. 9. 1990.
- ⁶ Vårt Land 9. 9. 1990, jf Eivind Frøen i Vårt Land 9. 7. 1990: "Skal muslimene få bestemme?"
- ⁷ Aftenposten 29. 10. 1990.
- ⁸ "Om 'muslimfrykt' og vår holdning til innflyttere", Norges Kristne Råd 29. 8. 1997. Jf Vårt Land 3. 7. 1997: "Kristenledere mot norsk muslimfrykt".
- ⁹ "Fordommer og trakassering av muslimer i Norge", Mellomkyrkjeleg Råd 6. 5. 1996. Jf Vårt Land 7. 5. 1996: "Slåss mot framandfrykt og rasisme blant kristne".
- ¹⁰ Brev frå Mellomkyrkjeleg Råd og Islamsk Råd, februar 1997. Jf Leirvik: Religionsdialog på norsk (2001), s. 51f.
- ¹¹ Jf Kari Vogt: Islam på norsk. Moskeer og islamske organisasjoner i Norge (Oslo 2000), s. 167.
- ¹² Vårt Land 17. 12. 1992, s. 16: "Felles front mot rasisme og partnerskapsloven".
- ¹³ Vårt Land 17. 12. 1992, s. 16: "Frykter religionsblanding".
- ¹⁴ Sjå Leirvik: Religionsdialog på norsk (2001), s. 205f.
- ¹⁵ Kontaktgruppas arbeid har blitt analysert i ei hovudoppgåve i religionshistorie av Johanne Håvarstein: "Kristen-muslimsk religionsdialog i Norge. En studie av dialogarbeidet mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig Råd" (Universitetet i Oslo, 2002).
- ¹⁶ Dialog med og uten slør (Oslo 2000), s. 133f.
- ¹⁷ Brev sendt til KUF via Institutt for Kristen Oppseding 27. 6. 1994. Jf Vårt Land 29. 6. 1994: "Foreslår eget islamsfag".
- ¹⁸ Kirkens Informasjonstjeneste, 16. 10. 1995.
- ¹⁹ Sjå Fellesskapsetikk i et flerkulturelt Norge (red. Inge Eidsvåg og Oddbjørn Leirvik, Oslo 1993); Religion, livssyn og menneskerettigheter (red. Inge Eidsvåg og Lena Larsen, Oslo 1997) og Nasjonal dialog om tro og livssyn (Verdikommisjonen, Oslo 2000).
- ²⁰ Sjå <http://www.oslocoalition.org/>
- ²¹ SeiersTro nr. 4, 27. 5. 1993.
- ²² Jf Leirvik: Religionsdialog på norsk (2001), s. 214.
- ²³ Sjå Troens Bevis juni 1999 ("Mirakler i Pakistan") og januar 2002 ("Fredskonferanse som gav gjenklang").
- ²⁴ Sjå f.eks. Aril Edvardsen: "Jes og Isa - Gud og Allah", Vårt Land 2. 6. 1997.
- ²⁵ Sjå den retrospektive analysen til Inger Anne Olsen i Aftenposten 9. november 2002: "Var rikets tilstand sånn som vi trodde?".

- ²⁶ Dagbladet 27. 7. 2001, s. 2 ("Det religiøse helvete"). Jf hennar essaysamling *Nå* (Oslo 2002).
- ²⁷ Kronikk i Dagbladet 24. 2. 2002 ("Islam og æresdrap"), jf hans kronikk same stad 16. 10. 2001 ("Gud og terroristene").
- ²⁸ Dagbladet 6. 5. 2003.
- ²⁹ Til Dagbladet si "avsløring" av to pakistanske imamar sine haldningar til norsk/kristen kultur, sjå Nina Dessau: "Nå skal ingen motsi oss", *Samtiden* nr. 2: 2003 og Hege Storhaugs tilsvaer "Når sant skal sies", *Ny Tid* nr. 22, 7. juni 2003.
- ³⁰ Sjå for eksempel *Dagsavisen* 17. 9. 2001.
- ³¹ *Klassekampen* 29. 10. 2001.
- ³² *kirken.no* 18. 10. 2001.
- ³³ *Aftenposten* 31. 10. 2001.
- ³⁴ *kirken.no* 16. 11. 2001.
- ³⁵ *Vårt Land* 24. 3. 2003: "Gud er hos de lidende".
- ³⁶ *Dagsavisen* 24. 3. 2003: "Ber sammen for fred".
- ³⁷ *Vårt Land* 20. 6. 2002: "Islamsk-kristen allianse påvirker FN".
- ³⁸ Sjå Nina Dessaus analyse av denne saka i *Samtiden* nr. 2: 2003: "Nå skal ingen motsi oss". Jf *Vårt Land* 4. 2. 2002: "Gir samme kritikk".
- ³⁹ *Vårt Land* 9. 8. og 18. 5. 2002
- ⁴⁰ Sjå Johan Hake (red.): *Religiøs ungdom i et sekularisert samfunn* (NKS, Oslo 2002).
- ⁴¹ *Dagbladet* 18. 8. 2002.
- ⁴² *Dagbladet* 22. 5. 2003. Jf *Verdens Gang* 22. 5. 2003: "Vil angi muslimske terrorister".

Oddbjørn Leirvik, f. 1950, dr. theol., forskar og prosjektleiar for interreligiøse studiar ved Det teologiske fakultet. Leiar for Kontaktgruppa for Mellomkyrkjeleg Råd og Islamsk Råd, styremedlem av Oslokoalisjonen for tros- og livssynsfrihet. Utvalde publikasjonar: *Islamsk etikk - ei idéhistorie* (2002), *Knowing by Oneself, Knowing with the Other: Al-damir, Human Conscience and Christian-Muslim Relations* (2002), *Religionsdialog på norsk* (2. utg. 2001), *Images of Jesus Christ in Islam* (1999), *Møte med islam* (1990).

15 years of Christian-Muslim dialogue in Norway

The article presents some major developments in Christian-Muslim relations in Norway, since the first attempts at organised contact in the late 1980s. In the 1990s, interreligious dialogue in Norway was institutionalised and entailed a growing trust among Christian and Muslim leaders. This development has been contrasted by more inimical attitudes at the grass root level, and in the media. In recent years, Christian-Muslim dialogue has also had to cope with the fact that both Christians and Muslims differ among themselves in most moral and political issues. Any joint action by Christians and Muslims will therefore be potentially controversial. The fact that moral and political disagreement cut right across religious divides, may in fact be taken as a sign of hope - disclaiming ideas of inherent conflict between Christianity and Islam.

Notat etter reisen til Midt Østen for Mellomkirkelig råd sammen med representanter for Islamsk råd 12 – 17.02 2006 i forbindelse med situasjonen i Norge etter trykkingen av Muhammed-karikaturene i Magazinet.
Domprost Olav Dag Hauge

Mandag 13/2

Qatar:

Kl. 2330 lokal tid samtale med ass sjefsredeaktør i Aljazeera channel, **Ayman Gaballah**. Jeg var bedt om å kommentere et innslag i nyhetene på direkten, og samtalene forgikk i forkant av dette. Samtalen kom fort til å dreie seg om ytringsfrihet, og frihet for media til å trykke/sende kontroversielt stoff. Han fremholdt enighet om prinsippet, men opplevde at vesten ikke forvaltet trykkefrihetens prinsipp objektivt. Han viste til kritikken mot Aljazeeras offentliggjøring av budskap fra f eks Al-Qaida og hvordan hans journalister var blitt drept i Irak.

Han var videre tydelig på et punkt som alle senere samtalepartnere fra den muslimske verden holdt frem, at så lenge FN og vesten nekter å diskutere spørsmålet omkring Holocaust, er dette et bevis på at ytringsfriheten er begrenset. Jeg repliserte da og alle andre ganger dette ble brakt på bane, at Norge og en rekke andre Europeiske land ikke problematiserte Holocaust av to grunner: 1. Vi var sannhetsvitner til disse lidelsene. 2. Vi har ingen stolt historie med tanke på innsats for å redde jødene i våre egne land ut av dette.

På min informasjon om hvordan Muslimer og kristne i Norge hadde utviklet et dialogfellesskap og hvordan vi sammen taklet situasjonen etter Muhammedtegningenes offentliggjøring, ga han positiv tilbakemelding og mente dette var forbilledlig. Deltakelsen i nyhetssendingene på Aljazeera viste seg å være en etterkommentar i forbindelse med et oppslag om demonstrasjoner i europa til støtte for ytringsfriheten, og Solanas komantarer etter dette. Da jeg ble bedt om å kommentere Solanas bemerkninger (som jeg ikke hadde forstått, da de ble gjengitt på arabisk og tolken i øret ikke hadde brydd seg om å oversette dem), tok jeg regien selv og svarte at jeg ikke var kommet for å kommentere Europas reaksjoner, men Norges – og forklarte kort hvordan muslimer og kristne i Norge hadde taklet dette sammen, og at de muslimske lederne i Norge hadde på forbilledlig måte gått i dialog med Magasinets redaktør, slik at han beklaget oppslaget.

Tirsdag 14/2 kl. 12.00

Yusuf al-Qaradawi

Møtet med Qaradawi, leder av the European Council of Fatwa and Research, var et av de viktigste møter Islamsk råd hadde lagt opp til. Dette på grunn av den innflytelse han har i store deler av den muslimske verden, og ved sitt program i Al Jazeera og ansvaret for IslamOnline. Målet med møtet med ham var å informere om hvordan Islamske ledere og kirkeledere i Norge gjennom dialog har etablert en kontakt som fører til et aktivt samarbeid i situasjonen vedr. Muhammedtegningene. Samtidig ønsket en bekreftelse på de norske Imamers godkjennelse av unnskyldningen fra Magazinetts redaktør.

Møtet var gjort vanskelig ved at journalist i TV2 Nettavisen hadde stilt et ledende spørsmål til ham gjennom hans faste program på Al Jazeera, slik at han allerede hadde uttalt et krav til den norske regjering om at en må forlange en unnskyldning også fra regjeringen. Gjennom samtalene fremholdt Qaradawi et engasjement for samarbeid som fremmet fred mellom

mennesker og mellom den vestlige og den Islamske kultur. Han trakk fra ytringsfrihet som et grunnleggende prinsipp som vi var enige om, men at ytringsfrihet i et samfunn må forvaltes med ansvar, slik at ytringsfriheten ikke undergraves. Han hadde et engasjement omkring beskyttelse for den enkelte troende i sin tro, og brukte uttrykk som ”matchet” de begreper som brukes i den nyformulerte diskrimineringsparagrafen i Straffeloven (§ 135a). Vi viste derfor til denne for å vise at det norske samfunn og lovgivere tenker i disse baner. Det var dette som ble noe skjevt fremstilt i IslamOnline, som igjen førte til noen oppslag i norske aviser med Blasfemiparagrafen som tema. Dette ble rettet opp, og Qaradawi fikk både engelsk og arabisk oversettelse av denne paragrafen. Han ga uttrykk for at han støttet de norske imams godkjennelse av beklagelsen, og var positiv til den måten kristne og muslimer drev dialog i Norge. Han ville vente å se om diskrimineringsparagrafen ville være en reell beskyttelse for den troende. Han innkalte til presse konferanse hjemme hos seg selv kl 19.00.

På pressekonferansen orienterte vi om situasjonen i Norge, mens Qaradawi ga sin støtte til hvordan kirken og muslimske leder hadde arbeidet med dette, og uttrykte at han foreløpig ikke ville kreve mer av Norge, men følge med på om Norge forvaltet ytringsfrihet med nødvendig ansvar.

Dette ga reaksjoner i deler av pressekorpsset, hvor enkelte journalist gikk over til å bli aktører. Det ble en hissig diskusjon mellom Qaradawi og disse, uten at jeg kunne følge med i dette. Det er mulig det her ble sagt noe som førte til misforstlig informasjon hjem om hva som forgikk i samtalene med Qaradawi.

Onsdag 15 februar

Kuwait

Generaldirektør **Ibrahim Hassaballah**, International Islamic Charitable Organization. Han orienterte om hjelpearbeidet de utførte, særlig på Vestbredden, men også ellers i verden. Deres hjelpeprogram retter seg (til forskjell fra kristne hjelpeorganisasjoner) kun til den muslimske verden, men han understreket at ders andre enn muslimer f eks ville gå på deres skoler, var det ikke noe i veien for det.

Reaksjonen på offentliggjørelsen av Muhammedtegningene beskrev han som reell. De var så klart sårende for den muslimske verden at de var forståelige, selv om han fordømte den voldelige profil reaksjonene hadde ført til. Dette må forklares ved at det hele satte i gang en reaksjon hvor all aggresjon mot vesten fikk rom.

Han var positiv til måten Norge og norske muslimer og kristne hadde taklet situasjonen.

Beirut, Libanon

Denne dagen hadde vi møte med tre religiøse ledere, Sunnimuslimenes åndelige leder i Libanon, Stormufti **Mohammed Rashid Qabbani**, Shiamuslimenes åndelige leder i Libanon, Storayatollah **Mohammed Hussein Fadlallah** og Dr **Faisal Mawlawi**, nestleder i the European Council of Fatwa and Research. Hos alle hadde vi positive og interessante samtaler der vi i første rekke gjentok budskapet vi møtte Qaradawi med. Alle var glad for dialog og samarbeid kristne – muslimer i Norge og alle ga støtte til at de norske imams godtok Selbekks unnskyldning. Stormuftien tok initiativet til en pressekonferanse neste dag i kontorene til The Lebanese Press Order (Den Libanesiske presse organisasjon).

Torsdag 16. februar

Kl 12.00 Pressekonferansen var stort sett overlatt vår informasjon om situasjonen i Norge. Etter informasjonen – en del oppklarende spørsmål fra journalistene. Deretter leste en representant for Stormuftien opp en erklæring der han ga støtte til den måten Norge hadde taklet denne situasjonen på. Både storayatollaen og Dr Mawlawi sendte ut pressemelding med samme innhold. Pressekonferansen ble neste dag kommentert i en rekke media i Libanon. Etter pressekonferanse hadde vi et møte med organisasjonens visepresident **George W. Skaff**, som var kristen libanesiser. Samtalen her dreide seg om ytringsfrihet og pressefrihet.

Kl. 17.00 møte med Kardinal **Nasrallah Pierre Boutros Sfeir** fra den Katolske kirke. Han er samtidig Maronittisk patriark av Antiokia og en av de sentrale kristne religiøse ledere i Libanon. Han var godt inne i situasjonen, og hadde omtrent de samme tilbakemeldingen til oss omkring ytringsfrihet, disse tegningenes negative virkning i området, og hvor viktig reisen vår var i den sammenheng.

Etter dette reiste representantene for Islamsk råd tilbake til Kuwait og videre til Saudi Arabia, mens jeg hadde møte med Norges ambassadør Svein Sevjen i Damaskus, og orienterte han om møtene. På samme måte holdt jeg Norges ambassadør i gulfstatene Ulf Christiansen fortløpende orientert om samtalene i Doha.

Oversikt over besøksprogrammet i Pakistan, 15 – 19/2:

Torsdag 16.2:

- 09:00 Gjensidig intro møte på den norske ambassaden i Islamabad.
Både ambassadøren, Janis Kanavin, og Ministerråd Alf Arne Ramslien, var tilstede.
- 10:30 Møte med World Council for Religions – Pakistan, WCR.
Her møtte vi leder for rådet, Maulana Muhammad Hanif Jalandhry, og representant for WCR Founding Members, Biskop Mano Romalshah fra Peshawar.
- Her ble delegasjonen introdusert til situasjonen og utfordringene i Pakistan, samt fikk formidlet hvem de selv var og hva som var hensikten med besøket.
- WCR hadde ikke fått lagt til rette for så mye konkret program som vi hadde håpet, men de betydde mye for de videre kontaktene delegasjonen fikk under oppholdet, både i forhold til religiøse ledere og myndighetene.
- Informasjonen fra dette møtet ble tatt videre til en rekke forum for RL i landet.
- 13:30 Møte med ledelsen for Ripah International University, v/ Director Anis Ahmed
- 17:30 Middag hos Ambassaderåd Alf Arne Ramslien
- 21:00 Møte med Maulana Naim Shaker, Shia leder som er en viktig representant for politiske RL som støtter Regjeringen. En av lederne for Islamic Brotherhood Movement, tidligere Islamic League.

Fredag 17. 2:

- 09:00 Møte med ledelsen for Institute of Policy Studies, et universitet som har gitt kurser i interreligiøs dialog, v/ Dr. Khalid Rashid.
- 11.30 Møte med Maulane Fazul Rahman som er en av de prominente lederne for Jamat Islamia, som er en koalisjon av politiske religiøse ledere som er i opposisjon til regjeringen. Han er selv parlamentsmedlem. Jobber tett med Kazi Hussain som delegasjonen ikke fikk til å møte.
- 14:00 Møte med Ali Durani, Rådgiver for Statsministeren med status som minister.
- 19:00 Møte med Minister for Religious Affairs, Ijaz Ul-haq

Lørdag 18.2:

- 08:00 Frokost hos Ministerråd Alf Arne Ramslien
- 09:00 Møte med Islamic University v/ Acting President Dr. S. M. Zaman
- 11:00 Møte med representanter for statsministerens kontor for å forberede pressekonferanse som PM's kontor formelt inviterte til.
- 15:00 Pressekonferanse
- 18:00 Møte med statsministeren, Saikat Aziz.

Søndag 18.2:

Avreise til Norge

Endring av statutter for Kirkens Nødhjelp

Styret i Kirkens Nødhjelp legger fram forslag til endring av statuttene for årets representantskapsmøte.

Styret anser disse endringsforslagene for å være av en slik størrelse at de er sendt ut til drøfting hos oppdragsgiverne.

Det er derfor naturlig at MKR har en samtale om endringsforslagene.

På fjorårets representantskapsmøte ble det en god del forvirring i forbindelse med valget, bl.a. fordi valgreglene til styret inkl. særlig varaplasser er meget komplisert.

Dette ble påpekt av flere i representantskapet og en gruppe ble siden satt ned for å vurdere en forenkling av statuttene.

På grunnlag av dette, fremmer styret nå forslag til flere endringer hvorav de største er:

- Valgperioder til representantskapsmøtet omgjøres fra 3 til 4 år.
- Styret utvides med to representanter og ordningen med vararepresentanter avvikles.

Endringene forslås å tre i kraft fra og med årets representantskapsmøte.

I tillegg til endringene ovenfor, foreslås også

- Mindre endringer av ordlyd i statuttene
- forventinger til observatør-organisasjoner i KNs representantskap
- justeringer av reglene for valgkomiteens arbeid

Begrunnelsen for å gå over fra 3 til 4 års valgperioder i representantskapet er å skape bedre kontinuitet og grunnlag for reelle drøftelser av KNs profil på representantskapsmøtene. 4-årsperioder samsvarer godt med de valgperiodene vi har i Den norske kirke.

Varamedlemmene til styret har hittil vært valgt for 1 år om gangen. Alle varamedlemmer har vært oppfordret til å møte på alle styremøter. Ofte har varamedlemmene rykket opp til fast plass i styret. Den nye stiftelsesloven har ikke lenger krav til varamedlemmer i styret. KN har behov for et bredt sammensatt styre og for å forenkle valgregler og styrke kontinuiteten i styret, synes det å være fornuftig å gå bort fra ordningen med varamedlemmer i styret.

Forslag til vedtak:

MKR slutter seg til de endringsforslagene i Kirkens Nødhjelps statutter som styret i år legger fram for Representantskapsmøtet.

MKR 11106,9

**KIRKENS
NØDHJELP**

Norwegian Church Aid
Aide de l'Eglise Norvégienne
Ayuda de la Iglesia Noruega

**Kirkens Nødhjelps Representantskap og
Kirkens Nødhjelps oppdragsgivere**

Oslo, 16 februar 2006

Deres ref.:

Vår ref.:

VEDR: FORSLAG TIL STATUTTENDRINGER

Styret legger fram forslag til statuttendringer på årets representantskapsmøte i Oslo 21.-22. april. Disse statuttendringene er av en slik karakter at styret finner det riktig å forhåndsvarsle dem slik at det er mulighet for en dialog på saken mellom oppnevningende instanser og de respektive Representantskapsmedlemmer.

Vi vil spesielt gjøre oppmerksom på forslaget om utvidelse av oppnevningstiden for Representantskapsmedlemmene fra 3 til 4 år (se § 4b) og på forslaget om et utvidet styre uten varamedlemmer (se § 5).

I tråd med signaler på fjorårets møte, har styret også arbeidet med forslag til forretningsorden for representantskapsmøtet. Dette forslaget sendes ut sammen med de øvrige sakspapirene i slutten av mars.

Vi vil samtidig gjøre oppmerksom på at de ansatte også vurderer ordlyden i § 5, 1. avsnitt vedr. valg av ansattes representanter. Her vil det bli endringer. Den endelige ordlyden på denne § vil derfor først komme med i hovedutsendelsen i slutten av mars. Representantskapet bestemmer ikke hvordan de ansatte skal velge sine representanter, men Representantskapet skal likevel godkjenne statuttens nye ordlyd i sin helhet.

Spørsmål vedr. forslag til statuttendringer kan rettes til Atle Sommerfeldt, tlf. 917 55 112 eller styremedlem Hans Olav Høivik tlf. 977 19 330.

Med vennlig hilsen
Kirkens Nødhjelp

Hanne Marie Kærstød
administrasjonssjef
på vegne av
Atle Sommerfeldt
generalsekretær
as@nca.no

FORSLAG TIL STATUTTENDRINGER INKL. VEDLEGG

SAKSANSVARLIG: Styret

SAKSBEHANDLER: Atle Sommerfeldt

SAKSTYPE: Beslutningssak

REFERANSER: sak 57/2005 og 71A/2005

BAKGRUNNSDOKUMENTER:

- 1) Kirkens Nødhjelps statutter
- 2) vedlegg til § 4 vedr. forventninger til Kirkens Nødhjelps oppdragsgiverne på varamedlemsvalg,
- 3) vedlegg til §§ 4, 5, 6: Retningslinjer for valgkomiteén i Kirkens Nødhjelp

SAMMENDRAG AV SAKSBEHANDLINGEN:

Styret oppnevnte i juni 2005 et utvalg som bl.a. skulle vurdere behovet for

- justeringer/presiseringer av statuttens paragrafer vedr. valgordning, da særlig med tanke på varamedlemsvalg,
- forretningsorden for representantskapsmøtet

Utvalget har bestått av: Hans Olav Høivik, Dag Landmark, Brita Bye, Atle Sommerfeldt og Ole Bjørnar Lunde.

Utvalget har hatt to møter, og styret ble informert om utvalgets arbeid i sitt novembermøte. Styret ga klarsignal for at utvalget også kunne se på andre paragrafer enn de som gjelder varamedlemsvalget. Tanken om et styre uten varamedlemmer ble også luftet for styret.

Kirkens Nødhjelps valgkomité er representert i utvalget (Brita Bye), og komiteén er fortløpende holdt orientert om de endringer som er tenkt foreslått.

Styret behandlet utvalgets forslag til statuttendringer med vedlegg på sitt møte 8. februar og gir sin tilslutning til de endringer som foreslås.

STYRET ANBEFALER REPRESENTANTSKAPET Å FATTE

FØLGENDE VEDTAK:

1. Representantskapet vedtar å utvide oppnevningstiden for representantskapsmedlemmene fra 3 til 4 år .
2. Representantskapet vedtar å utvide styret med 2 medlemmer valgt av Representantskapet og å avvikle ordningen med varamedlemmer for de Representantskapsvalgte medlemmene (i tråd med alternativ B/rød skrift i forslaget til statuttendringer, spalte 2 i vedlegget).
3. Representantskapet godkjenner de øvrige forslag til justeringer av statuttene (med fet skrift i forslaget til statuttendringer, spalte 2 i vedlegget).
4. Representantskapet godkjenner forslaget til forventninger til observatør-organisasjoner i Kirkens Nødhjelps Representantskap.
5. Representantskapet godkjenner forslaget til justeringer av 'Retningslinjer for Valgkomiteén i Kirkens Nødhjelp'.
6. Representantskapet vedtar at statuttendringene skal gjelde med umiddelbar virkning.

SAKSUTREDNING:

1) FORSLAG TIL STATUTTENDRINGER M.M.

SAKENS BAKGRUNN

a) Statuttendringer:

På representantskapsmøtet 2005 ble det klart at Kirkens Nødhjelps statutter ikke er tydelige nok med hensyn til valgordning for varamedlemmer. Et utvalg oppnevnt av styre har arbeidet med saken og vurdert behovet for statuttendringer/justeringer. Utvalget fikk også klarsignal av styret til å se på behovet for andre paragraf-endringer. Dette har medført at forslaget som styret presenterer, også har andre endringer enn de som knytter seg til det rent (vara-)valgmessige.

Styret foreslår å utvide oppnevningstiden for Representantskapet.

Styret presenterer to alternative statuttendringsforslag der hovedforskjellen mellom dem ligger i utformingen av selve styret (§5);

- alt. A) Dagens ordning: et styre med 8 representantskapsvalgte medlemmer + 3 varamedlemmer. I tillegg kommer de ansattes representanter (2 faste + 2 vara). Dette forslaget har fått presiseringer og justeringer vedrørende varamedlemsvalget og opptrykk av varamedlemmer.
- alt. B) Ny ordning: et styre med 10 representantskapsvalgte medlemmer og ingen varamedlemmer. I tillegg kommer de ansattes representanter (2 faste + 2 vara).

b) Retningslinjer for valgkomiteén i Kirkens Nødhjelp blir påvirket av endringer av statuttens §§ 4, 5 og 6. Styret fremmer derfor også forslag til justering av dette vedlegget til statuttene.

c) Forventninger til observatører i Kirkens Nødhjelp Representantskap.

Utvalget har fulgt opp arbeidet med å klargjøre forventninger til Kirkens Nødhjelps observatører. Styret fremmer derfor forslag om et tillegg til det eksisterende vedlegget til statuttens §4.

DRØFTING AV SAKEN

A) STATUTTENDRINGER

For ordens skyld presenteres endringsforslagene for statuttene paragraf for paragraf i stigende rekkefølge. Endringsforslagene refereres til som Alternativ A (blått i statuttendringsforslaget, 2.spalte) og Alternativ B (rødt i statuttendringsforslaget, 2.spalte). I 1.spalte står gjeldende statutter.

Styret foreslår også endringer som ikke er knyttet opp mot endringene i styrets størrelse/utforming. (all tekst med **fet** skrift i statuttendringsforslaget, 2. spalte).

§4 Representantskapet

§4a: I §4c innføres begrepet 'oppdragsgiver' (se under). Det er ganske godt innarbeidet i organisasjonen, men er ikke tidligere brukt i statuttene. Det foreslås derfor å legge til en setning etter listen over oppnevnte instanser som sier at disse er Kirkens Nødhjelps oppdragsgivere.

§4b: Styret foreslår å utvide oppnevningstiden for Representantskapet med ett år, fra 3 til 4 år. Med dagens ordning hvor det kun er ett møte pr. år, er en funksjonstid på 3 år noe snaut for å skape en god dynamikk i drøftingene og å kunne vurdere utviklingen i en såpass stor organisasjon som Kirkens Nødhjelp. Våre oppdragsgiveres hovedorganer har ulik funksjonstid som også starter til ulik tid. Noen oppnevninger er knyttet til deltakelse i disse organene, andre er knyttet til stillinger. Det er derfor ikke mulig å tenke seg en harmonisering i forhold til dette. Det er heller ikke ønskelig. Hovedsaken er å få tid til å bygge Kirkens Nødhjelp-kompetanse i Representantskapet. Derfor foreslås en utvidelse av funksjonstiden til 4 år.

§4c: Styret foreslår en presisering av hva som menes med medlemmer, nemlig: **medlemmene av Representantskapet**. Dermed fjerner man tvilen om det kunne menes oppdragsgiverne, da Kirkens Nødhjelp jo ellers ikke har medlemmer.

Styret foreslår å presisere tidsfrister for innkalling og utsending av papirer. Dette er en innskjerping av dagens rutiner og innebærer at en innkalling med saksliste må sendes ut tidligere enn i dag, mens sakspapirene vil bli sendt ut omtrent som i dag. Dersom det fremmes forslag til vesentlige statuttendringer, skal disse følge innkallingen 2 måneder før møtet, og oppdragsgivere skal informeres.

"Innkalling til ordinært representantskapsmøte skjer med 2 måneders frist. Ekstraordinært møte kan innkalles med minimum 3 ukers frist. Sakspapirer til Representantskapet, inklusive valgkomitéens innstilling, skal være Representantskapets medlemmer i hende minimum 3 uker før møtet. Eventuelle forslag til vesentlige endringer av statuttene skal følge innkallingen og skal også sendes til oppdragsgiverne".

§4d: Endringsforslaget i §4b får følger for §4d; valget av ordfører og varaordfører gjelder også for oppnevningsperioden på 4 år.

Ved tilfeller av stemmelikhet i saker, ikke personvalg, skal fremdeles ordførers stemme avgjøre, men styret foreslår å fjerne bestemmelsen om loddrekning ved stemmelikhet ved personvalg. Forslag til Forretningsorden sier mer om voteringsprosedyre.

§4e: Hvis Representantskapet går inn for å beholde dagens styreform, bør det presiseres at Representantskapet skal velge styre og varamedlemmer.

Styret foreslår å endre gjeldende siste strekpunkt i §4e fra å 'oppnevne' til å **velge** valgkomité, som er i tråd med gjeldende praksis. I tillegg foreslår styret at alle valg som Representantskapet skal foreta og som er omtalt i statuttene, bør nevnes i denne listen. Derfor er **valg på ordførerskapet og leder av valgkomité** også nevnt. Disse valgene er ellers omtalt i §4d og §6a.

§4g: Styret synes det er rimelig og også i tråd med gjeldende praksis, at **styret og generalsekretær har talerett** i Representantskapets møte

§4h: Det bør presiseres det at det er 2/3 flertall av de tilstedeværende representantskapsmedlemmene det er snakk om.

§5 Styret

Denne paragrafen har ikke bokstav-punkter. Det refereres derfor til avsnitt i forhold til gjeldende statutter.

1. avsnitt:

I alternativ A er det ingen endringer i forhold til dagens ordning.

I alternativ B har Kirkens Nødhjelp "et styre på 12 medlemmer; leder og 9 medlemmer valgt av Representantskapet og 2 valgt av og blant de fast ansatte i Kirkens Nødhjelp . For de ansattes representanter velges personlige vararepresentanter".

Dette forslaget innebærer altså et styre uten varamedlemmer for de Representantskapsvalgte styremedlemmene.

Referanse: den nye Stiftelsesloven har ikke lenger et krav om varamedlemmer.

I stedet for varamedlemmer foreslår styret å utvide styret med 2 medlemmer valgt av Representantskapet.

Det er vurdert om denne utvidelsen bør få konsekvens også for de ansattes representasjon, men det er konkludert med at det ikke er behov for det.

Pr. i dag har vi en ordning der varamedlemmene sterkt oppfordres til å møte fast i styret, og der varamedlemmer i spesielle tilfeller også blir tillagt saksordføreroppgave. Forskjellen i medgått tid og arbeidsinnsats mellom de faste og varamedlemmene, er derfor svært liten. Den store forskjellen ligger i stemmeretten som kun de 10 faste styremedlemmene har.

Vara-medlemmene har ofte vært tenkt som 'noviser' med tanke på en spisskompetanse som man kan forutse at det vil bli behov for blant de faste medlemmene, og flere ganger har da også varamedlemmene etter noe tid blitt valgt til fast plass i styret.

Styret har behov for spisskompetanse til enhver tid. Styret mener dette behovet ivaretas best ved en bred styresammensetning. Om ordningen med vara går bort, mister man ikke muligheten for å fylle på i styret med den spisskompetansen det til enhver tid er behov for. Det velges jo

styremedlemmer hvert år for en ny 3-års periode. Det skal ikke være en automatikk i gjenvalg. Samtidig er 'Kirkens Nødhjelp –kompetanse' svært viktig for styret og noe som krever tid å tilegne seg.

Styret mener det er enklere å få personer med ønsket spisskompetanse til å si ja til styreverv og ikke 'kun' en varamedlemsplass.

Styret ser derfor ingen stor gevinst ved varamedlems-ordningen.

Det kan innvendes at styret blir noe stort til å kunne fungere godt. Styret har imidlertid erfart at styrets nåværende størrelse i møtene, som inkluderer varamedlemmer, beriker snarere enn reduserer styrets funksjonsdyktighet.

Ved å fjerne varamedlems-ordningen fjerner vi også uroen rundt vara-valgene. Her har både opprykks-situasjoner, gjenvalg og innplassering av nye varamedlemmer skapt unødvendig usikkerhet rundt valgene.

Skal vi holde på varamedlems-ordningen, må vi sikre oss et meget tydelig regelverk.

2. avsnitt:

Styret foreslår å legge til at funksjonstiden for leder **normalt**

er 3 år. I gitte tilfeller kan det være snakk om færre år, for eksempel ved 'opprykk' i en valgperiode.

3. avsnitt:

I alternativ A - et styre med varamedlemmer – er det viktig å sikre enkle og tydelige varavalg-ordninger. Fordeler og ulemper med en ordning der alle varamedlemmene velges i prioritert rekkefølge for ett år av gangen er drøftet. En ordning med varamedlem valgt for ett år av gangen var gjeldende i Kirkens Nødhjelps styre fram til 1999. Man valgte å gå bort fra den. Styret mener at dette totalt sett heller ikke er beste løsning i dag.

I alternativ A beholdes derfor dagens ordning med 3 års funksjonstid også for varamedlemmene.

Nye varamedlemmer suppleres nedenifra (de andre rykker da oppover). Bli en vara gjenvalgt, beholder man normalt plassen sin med mindre noe skjer med varamedlemmene på plassene over. Bli en vara valgt inn på fast plass i styret, velges det inn ny vara som suppleres nedenfra.

Uttredende styremedlemmer (dvs. alle: leder, faste og vara) kan gjenvelges, men ingen kan være **medlem av styret** i mer enn 9 år sammenhengende, **inkl. tid som varamedlem**.

Denne siste presiseringen vil bidra til å sikre en fornuftig utskifting i styret.

Benevnelsen 'utenom tur' erstattes med 'i **valgperioden**' og setningen justeres litt i ordrekkefølgen. For øvrig beholdes ordlyden i siste del av dette avsnittet.

I alternativ B får avsnittet en kort ordlyd all den tid det da ikke er snakk om varamedlemmer og mulig opprykks-situasjoner ved valg fra vara til fast plass eller ved fratreden i valgperioden.

Forslaget lyder: "**Funksjonstiden for styrets medlemmer er 3 år fra representantskapsmøtet t.o.m. representantskapsmøtet. Hvert år trer henholdsvis 3-3-4 medlemmer ut av styret.**

Uttredende styremedlemmer kan gjenvelges. Ingen kan være medlem av styret i mer enn 9 år sammenhengende.

Trer et styremedlem ut i sin valgperiode, vil nytt medlem velges på neste representantskapsmøte for den gjenstående delen av valgperioden til det fratredende medlemmet".

I en evt. overgangstid med personer i styret som også har fartstid som varamedlem, er det styrets mening at den totale tiden i styret – inkl. tid som varamedlem - ikke skal overskride 9 år.

Benevnelsen 'medlem av styret' er ment å dekke både leder, fast medlem og de som har vara-tid fra tidligere.

4. avsnitt:

For Representantskapet oppnevnes det personlige vararepresentanter (jmfr. §4a).

Styret foreslår at ordningen med at varamedlemmet trer inn i Representantskapet hvis et medlem av Representantskapet bli innvalgt i styret, skal erstattes av '**må nytt medlem av Representantskapet oppnevnes**'. Da står oppdragsgiver/oppnevnerinstans friere til å vurdere hva som er tjenlig for dem.

5. avsnitt:

Alternativ A – ingen endringer.

Alternativ B: "Styret er beslutningsdyktig når minst 7 medlemmer er tilstede".

Ved en utvidelse av styret, vil det være naturlig å øke grensen for beslutningsdyktighet, men samtidig må den ikke settes for høyt, for man har da ingen varamedlemmer å fylle på med.

6. avsnitt: om styrets oppgaver

Styret foreslår å rydde litt opp i rekkefølgen på punktene, samt legge til ett nytt punkt (c) og tydeliggjøre noe (d), som er i tråd med listen over Representantskapets oppgaver (jmf. § 4e).

- a. Legge fram forslag til statuttendringer for Representantskapet .
- b. Legge fram styrets årsberetning og revidert regnskap for Representantskapet.
- c. **Legge fram forslag til organisasjonens prinsippprogram.**
- d. Vedta organisasjonens budsjetter og planer, **herunder global strategi plan.**
- e. Ansette generalsekretær og fastsette mandat for stillingen.
- f. Føre tilsyn med administrasjonen gjennom generalsekretær.

§6 Valgkomitéen

§6b: Hvis alternativ B blir valgt, skal det ikke innstilles på varamedlemmer til styret.

Siden valgkomitéens leder velges særskilt (jmf. §6a), bør vervet nevnes spesielt i oppramsingen av hva valgkomitéen skal innstille på.

Det er ikke varamedlemmer i valgkomitéen. Den ble utvidet fra 3 til 5 faste medlemmer i 2000.

§6c: Styret foreslår et tillegg: "**Alle kandidater må være spurt og sagt seg villig til verv**". Dette for å sikre unødvendige kandidat-runder i møtet.

§6d: Styret foreslår at punktet innledes med følgende ordlyd: "**Valgkomitéen legger fram prioritert innstilling på styrekandidater. Listen skal inneholde**"

Dette er i tråd med de siste års praksis. Valgkomitéen skal altså ikke bare finne kandidater, men også foreslå en rangering med tanke på en best mulig styresammensetning.

Styret foreslår at **pkt. c og d i §6 bytter plass** av hensyn til logisk rekkefølge.

KONKLUSJON:

Styret anbefaler Representantskapet å gå inn for et utvidet styret uten varamedlemmer og godkjenne de øvrige forslagene til justeringer av statuttene som er presentert over.

B) VEDLEGG TIL STATUTTENE § 4,5,6;

RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITÉEN I KIRKENS NØDHJELP

Styret har gjennomgått retningslinjene for valgkomitéens arbeid (se vedlegg 3). Justeringene som foreslås, er samstemt med forslag til endring av statuttene.

Det som er **uthevet**, er endringer/tydeliggjøringer som foreslås uansett. Det som er i *kursiv* tekst må tilpasses i tråd med det endelige vedtaket om hvilket styrealternativ som vedtas (med eller uten varamedlemmer).

Et viktig utgangspunkt for valgkomitéens arbeid, er å vite hvordan sittende styre fungerer med hensyn til kompetanse, kjemi og enkeltmedlemmenes bidrag og hva slags spisskompetanse som det trengs påfyll av. Denne informasjonen må innhentes fra organisasjonens ledelse.

Endringen fra 2 til 3 måneder i pkt. 3 er av hensyn til valgkomitéens arbeid. Å få innspill på nye kandidatforslag fra Representantskapet så seint som i februar, er i seneste laget. Komitéen starter sitt arbeid allerede på høsten.

1. Leder for valgkomitéen innkaller til komitéens møter og presenterer komitéens forslag på representantskapets møte.
2. Valgkomitéen skal foreslå kandidater til følgende valg:
 - a. Styrets leder
 - b. alt A: 2 eller 3 styremedlemmer / alt. B: 3 eller 4 styremedlemmer
 - c. alt. A: 1 varamedlem til styret

- d. Leder og 4 medlemmer til valgkomité
- e. Ordfører og varaordfører

Valgene foregår på representantskapsmøtet.

3. Valgkomitéen konsulterer Kirkens Nødhjelps ledelse.

Valgkomitéen kan forespørre de styremedlemmer og varamedlemmer som etter statuttene kan gjenvelges om de tar imot gjenvalg.

Deretter sendes henvendelse til representantskapets medlemmer med anmodning om forslag til kandidater til valgene under 2 a, b, c, d og e. Forslagene må være valgkomitéen i hende minst 3 måneder før representantskapets møte.

- 4. Valgkomitéen legger fram **prioritert innstilling med presentasjon** for representantskapet. Alle navneforslagene mottatt fra representantskapets medlemmer legges fram. Innstillingen med presentasjon av inntil det dobbelte av det antall kandidater som skal velges, sendes representantskapets medlemmer sammen med sakspapirene.

Det kan fremsettes alternative forslag til kandidater på representantskapets møte. Alle kandidater skal være forespurt på forhånd og sagt seg villig til verv.

- 5. Valgene foregår skriftlig (se forretningsorden).
- 6. Dersom valgkomitéen ønsker det, fungerer generalsekretærens sekretær som sekretær for valgkomitéen.

KONKLUSJON

Styret anbefaler Representantskapet å gå inn for de foreslåtte forslag til tydeliggjøring og justering av Retningslinjer for Valgkomitéen i Kirkens Nødhjelp.

C) VEDLEGG TIL STATUTTENE §4;

FORVENTNINGER TIL KIRKENS NØDHJELPS OPPDRAGSGIVERE

I 2003 og med tillegg i 2004 vedtok Representantskapet forventninger til oppdragsgiverne i 7 punkter (se vedlegg 2). Samtidig ble det vedtatt å åpne for å gi organisasjoner observatørstatus i Representantskapet etter søknad.

Global Aid Network og NORME ble godkjent som observatører i første omgang, og disse organisasjonene ble bedt om å gi en tilbakemelding på de vedtatte forventningene til oppdragsgiverne. Styret er gjort kjent med innspill fra Global Aid Network og fremmer et forslag til forventninger for organisasjoner som har observatørstatus eller som vil søke dette i Kirkens Nødhjelps Representantskap som et tillegg til forventningene til oppdragsgiverne.

De fire første punktene er innholdsmessig like med forventningene til oppdragsgiverne med ett unntak. Det som 'forventes' av oppdragsgivere i pkt. 3 er 'ønskelig' for observatører.

Punkt 5 er justert noe i forhold til tilsvarende forventning til oppdragsgivere.

Punkt 6 i forventningene til oppdragsgivere har ikke sin 'like' for observatørene.

Punkt 7 i forventningene til oppdragsgivere er ikke aktuell for observatørene.

Forventninger til organisasjon som har observatørstatus i Kirkens Nødhjelps Representantskap heretter kalt *observatør*

- 1. Det forventes at observatøren oppnevner en Kirkens Nødhjelp-interessert person til Representantskapet, gjerne en sentralt plassert tillitsvalgt eller administrativ leder.

2. Årsmelding/regnskap sendes observatøren. Det er ønskelig at observatøren årlig tar denne formelt til orientering, helst konkretisert ved behandling av en rapport fra representantskapsmøtet gitt av observatørens utsending til Representantskapsmøtet.
3. Det ønskelig at observatøren regelmessig drøfter Kirkens Nødhjelp på bredt grunnlag. Hvis observatøren ønsker det, forplikter Kirkens Nødhjelp seg til å delta i denne drøftingen med representant for styret eller administrativ ledelse.
4. Det forventes at observatøren gir Kirkens Nødhjelp konstruktiv tilbakemelding.
5. Det anses naturlig at observatøren gir generell støtte til Kirkens Nødhjelps aksjoner, f.eks. Fasteaksjonen og andre aksjoner i det offentlige rom, og ikke selv arrangerer konkurrerende innsamlingsaksjoner. Hvis de to aktørene går sammen om en aksjon, kan Kirkens Nødhjelp distribuere resursmaterieell til observatøren etter nærmere avtale.

KONKLUSJON

Styret anbefaler Representantskapet å godkjenne det vedlagte forslaget vedr. forventninger til organisasjon som har eller søker å få observatørstatus i Kirkens Nødhjelp Representantskap.

EFFEKTUERINGSTIDSPUNKT

Styret er av den mening av det ikke er noe i veien for at statuttendringene som nå vedtas, skal kunne gjelde med umiddelbar virkning. Hvis alt. B blir valgt, vil det få konsekvenser for styre-valget. Dette forutsetter at statuttendringssaken behandles tidlig i møtet slik at valgkomiteén får tid til å områ seg.

Styret har bedt valgkomiteén om også å ta høyde for at det kan bli valg etter alt. B i år. Styret har vedtatt at sittende varamedlemmer skal forespørres om de ønsker å være blant kandidatene til fast plass i et utvidet styre.

Hvis et vedtak i tråd med alt. B ikke gjøres gjeldende før neste år, vil det bety at varamedlem(mer) denne gangen kun velges for ett år og så må de evt. være på valg igjen neste år blant flere kandidater til de 2 nye faste plassene.

For de øvrige statuttendringforslagene vil det heller ikke være problematisk å gi et evt. vedtak umiddelbar virkning.

Når vi nå sender ut dette forslaget til statuttendringer på forhånd til Representantskapets medlemmer (de som skal delta på årets møte), og også til oppnevningende instanser, legger vi oss på den linjen som foreslås i § 4c. Styret velger å ikke sende ut forslaget til forretningsorden på samme måte, da dette ikke har med statuttene å gjøre. Det forslaget vil sendes ut på ordinær måte sammen med de andre sakspapirene i slutten av mars.

M.h.t. en evt. utvidelse av oppnevningstiden for Representantskapets medlemmer, vil den få virkning for neste oppnevningssperiode, som er allerede fra og med neste års møte i 2007 til møtet i 2010.

KONKLUSJON

Styret anbefaler at Representantskapet gir statuttendringsvedtaket umiddelbar virkning.

gjeldende

STATUTTER FOR KIRKENS NØDHJELP

Vedtatt av Representantskapet 23. oktober 1979 med endringer av § 4 av 26. november 1993, § 5 av 25. november 1983 og 22. april 1994, § 4 av 22. november 1996, §§ 5 og 6 av 26. november 1999, §§ 4, 5 og 6 av 26. april 2002, § 4a av 25. april 2003, §§ 4a, 5 og 6b av 24. april 2004.

§ 1

Kirkens Nødhjelp er en selvstendig diakonal organisasjon som på oppdrag fra kristne kirker i Norge og med grunnlag i Guds ord er forpliktet til helhjertet omsorg og innsats for det hele mennesket i legemlig og åndelig nød.

§ 2

Kirkens Nødhjelp har til formål:

- a. å formidle hjelp utenfor Norge til flyktninger, katastroferammede og andre nødlidende uten hensyn til rase, nasjonalitet, politisk oppfatning eller religion.
I særlige nødsituasjoner kan også ytes hjelp innenlands;
- b. å ta initiativ til og delta i programmer, prosjekter og prosesser som tar sikte på å bedre levevilkår og livsstandard for befolkningsgrupper i utviklingsland, sikre grunnleggende menneskerettigheter og bidra til fred og forsoning;
- c. å støtte kirker som trenger hjelp;
- d. å drive informasjonsarbeid i Norge om mennesker i nød, nødens årsaker, nødlidendes menneskelige ressurser og om hvordan mennesker i Norge kan bidra til å avhjelpe nød.

endringsforslag til

STATUTTER FOR KIRKENS NØDHJELP

Vedtatt av Representantskapet 23. oktober 1979 med endringer av § 4 av 26. november 1993, § 5 av 25. november 1983 og 22. april 1994, § 4 av 22. november 1996, §§ 5 og 6 av 26. november 1999, §§ 4, 5 og 6 av 26. april 2002, § 4a av 25. april 2003, §§ 4a, 5 og 6b av 24. april 2004.

§ 1

Kirkens Nødhjelp er en selvstendig diakonal organisasjon som på oppdrag fra kristne kirker i Norge og med grunnlag i Guds ord er forpliktet til helhjertet omsorg og innsats for det hele mennesket i legemlig og åndelig nød.

§ 2

Kirkens Nødhjelp har til formål:

- a. å formidle hjelp utenfor Norge til flyktninger, katastroferammede og andre nødlidende uten hensyn til rase, nasjonalitet, politisk oppfatning eller religion.
I særlige nødsituasjoner kan også ytes hjelp innenlands;
- b. å ta initiativ til og delta i programmer, prosjekter og prosesser som tar sikte på å bedre levevilkår og livsstandard for befolkningsgrupper i utviklingsland, sikre grunnleggende menneskerettigheter og bidra til fred og forsoning;
- c. å støtte kirker som trenger hjelp;
- d. å drive informasjonsarbeid i Norge om mennesker i nød, nødens årsaker, nødlidendes menneskelige ressurser og om hvordan mennesker i Norge kan bidra til å avhjelpe nød.

§ 3

Formålet søkes nådd ved:

- a. tiltak som Kirkens Nødhjelp selv setter i gang og gjennomfører
- b. tiltak i samarbeid med nasjonale kirkelig og frivillige organisasjoner hjemme og ute
- c. tiltak i samarbeid med Kirkenes Verdensråd, Det Lutherske Verdensforbund og andre internasjonale kirkelige organisasjoner
- d. samarbeid med offentlige organer

§ 4 Representantskapet

- a. Representantskapet består av representanter for kristne trossamfunn eller kirkegrupperinger i Norge og er oppnevnt av disse. Oppnevningen er som følger:
 - Den norske kirke - 1 medlem fra hvert bispedømmeråd og 7 medlemmer valgt av Kirkemøtet
 - Nasjonale kristne organisasjoner for ungdomsarbeid og indremisjon – 1 medlem hver: Normisjon, Norges Samemisjon, Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag, Norges KFUK/KFUM
 - Den Evangelisk-Lutherske Frikirke -1 medlem
 - De Frie Evangeliske Forsamlinger -1 medlem
 - Det Norske Baptistsamfunn – 1 medlem
 - Det Norske Misjonsforbund – 1 medlem
 - Frelsesarméen -1 medlem
 - Metodistkirken i Norge -1 medlem
 - Pinsebevegelsen i Norge -2 medlemmer

For alle oppnevnes personlig vararepresentant.

§ 3

Formålet søkes nådd ved:

- a. tiltak som Kirkens Nødhjelp selv setter i gang og gjennomfører
- b. tiltak i samarbeid med nasjonale kirkelig og frivillige organisasjoner hjemme og ute
- c. tiltak i samarbeid med Kirkenes Verdensråd, Det Lutherske Verdensforbund og andre internasjonale kirkelige organisasjoner
- d. samarbeid med offentlige organer

§ 4 Representantskapet

- a. Representantskapet består av representanter for kristne trossamfunn eller kirkegrupperinger i Norge og er oppnevnt av disse. Oppnevningen er som følger:
 - Den norske kirke - 1 medlem fra hvert bispedømmeråd og 7 medlemmer valgt av Kirkemøtet
 - Nasjonale kristne organisasjoner for ungdomsarbeid og indremisjon – 1 medlem hver: Normisjon, Norges Samemisjon, Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag, Norges KFUK/KFUM
 - Den Evangelisk-Lutherske Frikirke -1 medlem
 - De Frie Evangeliske Forsamlinger -1 medlem
 - Det Norske Baptistsamfunn – 1 medlem
 - Det Norske Misjonsforbund – 1 medlem
 - Frelsesarméen -1 medlem
 - Metodistkirken i Norge -1 medlem
 - Pinsebevegelsen i Norge -2 medlemmer

For alle oppnevnes personlig vararepresentant.

§ 3

Formålet søkes nådd ved:

- a. tiltak som Kirkens Nødhjelp selv setter i gang og gjennomfører
- b. tiltak i samarbeid med nasjonale kirkelig og frivillige organisasjoner hjemme og ute
- c. tiltak i samarbeid med Kirkenes Verdensråd, Det Lutherske Verdensforbund og andre internasjonale kirkelige organisasjoner
- d. samarbeid med offentlige organer

§ 4 Representantskapet

- a. Representantskapet består av representanter for kristne trossamfunn eller kirkegrupperinger i Norge og er oppnevnt av disse. Oppnevningen er som følger:
 - Den norske kirke - 1 medlem fra hvert bispedømmeråd og 7 medlemmer valgt av Kirkemøtet
 - Nasjonale kristne organisasjoner for ungdomsarbeid og indremisjon – 1 medlem hver: Normisjon, Norges Samemisjon, Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag, Norges KFUK/KFUM
 - Den Evangelisk-Lutherske Frikirke -1 medlem
 - De Frie Evangeliske Forsamlinger -1 medlem
 - Det Norske Baptistsamfunn – 1 medlem
 - Det Norske Misjonsforbund – 1 medlem
 - Frelsesarméen -1 medlem
 - Metodistkirken i Norge -1 medlem
 - Pinsebevegelsen i Norge -2 medlemmer

For alle oppnevnes personlig vararepresentant.

§ 3

Formålet søkes nådd ved:

- a. tiltak som Kirkens Nødhjelp selv setter i gang og gjennomfører
- b. tiltak i samarbeid med nasjonale kirkelig og frivillige organisasjoner hjemme og ute
- c. tiltak i samarbeid med Kirkenes Verdensråd, Det Lutherske Verdensforbund og andre internasjonale kirkelige organisasjoner
- d. samarbeid med offentlige organer

§ 4 Representantskapet

- a. Representantskapet består av representanter for kristne trossamfunn eller kirkegrupperinger i Norge og er oppnevnt av disse. Oppnevningen er som følger:
 - Den norske kirke - 1 medlem fra hvert bispedømmeråd og 7 medlemmer valgt av Kirkemøtet
 - Nasjonale kristne organisasjoner for ungdomsarbeid og indremisjon – 1 medlem hver: Normisjon, Norges Samemisjon, Norges Kristelige Student og Skoleungdomslag, Norges KFUK/KFUM
 - Den Evangelisk-Lutherske Frikirke -1 medlem
 - De Frie Evangeliske Forsamlinger -1 medlem
 - Det Norske Baptistsamfunn – 1 medlem
 - Det Norske Misjonsforbund – 1 medlem
 - Frelsesarméen -1 medlem
 - Metodistkirken i Norge -1 medlem
 - Pinsebevegelsen i Norge -2 medlemmer

For alle oppnevnes personlig vararepresentant.

Andre kristne trossamfunn eller kirkegrupperinger i Norge kan søke om rett til å oppnevne medlem av Representantskapet.

Paraplyorganisasjoner og økumeniske organisasjoner kan etter søknad få observatørstatus i Representantskapet. Observatører får talerett, men ikke forslags – og stemmerett.”

Slike søknader behandles av Representantskapet etter innstilling fra styret og krever 2/3 flertall av de frammøtte for å bli vedtatt.

- b. Oppnevninger gjelder fra representantskapsmøtet med funksjonstid 3 år.
- c. Representantskapet møter én – 1 - gang i året, og for øvrig når styret finner det nødvendig eller når minst 1/3 av medlemmene krever det.

Innkalling til Representantskapet skal være sendt minimum 3 uker før Representantskapets møte.

- d. Representantskapet velger selv sin ordfører og varaordfører. Valget gjelder for oppnevningsperioden på 3 år.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst ½ av medlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet avgjør ordførerens stemme. Stemmelikhet ved personvalg avgjøres ved loddrekning.

- e. Representantskapet skal:

- Velge styrets leder ved særskilt valg
- Velge styre

Andre kristne trossamfunn eller kirkegrupperinger i Norge kan søke om rett til å oppnevne medlem av Representantskapet.

Paraplyorganisasjoner og økumeniske organisasjoner kan etter søknad få observatørstatus i Representantskapet. Observatører får talerett, men ikke forslags – og stemmerett.”

Slike søknader behandles av Representantskapet etter innstilling fra styret og krever 2/3 flertall av de frammøtte for å bli vedtatt.

- b. Oppnevninger gjelder fra representantskapsmøtet med funksjonstid 4 år.
- c. Representantskapet møter én – 1 - gang i året, og for øvrig når styret finner det nødvendig eller når minst 1/3 av medlemmene av Representantskapet krever det.

Innkalling til ordinært Representantskapsmøte skjer med 2 måneders frist. Ekstraordinært møte kan innkalles med 3 ukers frist. Sakspapirer til Representantskapet, inklusive valgkomitéens innstilling, skal være Representantskapets medlemmer i hende minimum 3 uker før møtet. Eventuelle forslag til vesentlige endringer av statutter skal følge innkallingen og skal også sendes oppnevne instans.

- d. Representantskapet velger selv sin ordfører og varaordfører. Valget gjelder for oppnevningsperioden på 4 år.

Representantskapet er beslutningsdyktig når minst ½ av medlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet i saker –ikke personvalg - avgjør ordførerens stemme. (evnt. se forretningsorden)

- e. Representantskapet skal:

- Velge styrets leder ved særskilt valg
- Velge styre (alt.A: ..og varamedlemmer)

- Velge revisor og fastsette revisors honorar
- Godkjenne styrets årsberetning
- Godkjenne revidert regnskap
- Vedta organisasjonens prinsippdokument
- Drøfte de overordnede strategiske planer som styret legger fram for Representantskapet
- Foreta statuttendringer
- Oppnevne valgkomite

- f. Representantskapets medlemmer kan fremme forslag til styret om saker en ønsker å ta opp på Representantskapets dagsorden. Endelig forslag til dagsorden forberedes av styret og godkjennes av Representantskapets ordfører. Representantskapet kan med 2/3 flertall av de tilstedeværende, vedta å behandle en sak som ikke er med på dagsorden.
- g. Styret og generalsekretær innkalles til Representantskapets møter. Øvrige personer i staben innkalles i samråd mellom generalsekretær, styrets leder og Representantskapets ordfører.
- h. Mistillitsforslag mot et sittende styre krever 2/3 flertall av de tilstedeværende for å bli vedtatt.

§ 5 Styret

Kirkens Nødhjelp har et styre på 10 medlemmer; leder og 7 medlemmer valgt av Representantskapet og 2 valgt av og blant de fast ansatte i Kirkens Nødhjelp. For medlemmene valgt av Representantskapet, velges 3 varamedlemmer og for de ansattes representanter velges personlige vararepresentanter.

- Velge revisor og fastsette revisors honorar
- Godkjenne styrets årsberetning
- Godkjenne revidert regnskap
- Vedta organisasjonens prinsippdokument
- Drøfte de overordnede strategiske planer som styret legger fram for Representantskapet
- Foreta statuttendringer
- **Velge valgkomite og valgkomitéens leder ved særskilt valg**
- **Velge ordfører og varaordfører**

- f. Representantskapets medlemmer kan fremme forslag til styret om saker en ønsker å ta opp på Representantskapets dagsorden. Endelig forslag til dagsorden forberedes av styret og godkjennes av Representantskapets ordfører. Representantskapet kan med 2/3 flertall av de tilstedeværende, vedta å behandle en sak som ikke er med på dagsorden.
- g. Styret og generalsekretær innkalles **med talerett** til Representantskapets møter. Øvrige personer i staben innkalles i samråd mellom generalsekretær, styrets leder og Representantskapets ordfører.
- h. Mistillitsforslag mot et sittende styre krever 2/3 flertall av de tilstede-værende **Representantskapsmedlemmene** for å bli vedtatt.

§ 5 Styret

Alt A

Kirkens Nødhjelp har et styre på 10 medlemmer; leder og 7 medlemmer valgt av Representantskapet og 2 valgt av og blant de fast ansatte i Kirkens Nødhjelp. For medlemmene valgt av Representantskapet, velges 3 varamedlemmer og for de ansattes representanter velges personlige vararepresentanter.

Alt. B

Kirkens Nødhjelp har et styre på **12** medlemmer; leder og **9** medlemmer valgt av Representantskapet og 2 valgt av og blant de fast ansatte i Kirkens Nødhjelp. For de ansattes representanter velges personlige vararepresentanter.

Styrets leder velges av Representantskapet ved særskilt valg. For øvrig konstituerer styret seg selv på første møte etter Representantskapsmøtet. Funksjonstiden for leder er 3 år fra Representantskapsmøtet t.o.m. Representantskapsmøtet. Leder kan gjenvelges 2 ganger.

Funksjonstid for styrets medlemmer og varamedlemmer er 3 år fra Representantskapsmøtet t.o.m. Representantskapsmøtet. Hvert år trer henholdsvis 2-2-3 medlemmer og ett varamedlem ut av styret. Nye varamedlemmer suppleres fortløpende i prioritert rekkefølge. Uttredende styremedlemmer kan gjenvelges, men ingen kan være styremedlem i mer enn 9 år sammenhengende. Ved fratreden 'utenom tur' av et fast styremedlem, rykker 1. varamedlem opp med fast plass i styret for den gjenstående delen av valgperioden til det fratredende medlemmet. På neste Representantskapsmøte foretas det suppleringsvalg på varamedlem

Medlem av styret kan ikke sitte i Representantskapet. Hvis et medlem av Representantskapet blir innvalgt i styret, trer vedkommendes varamedlem inn i Representantskapet.

Styret er beslutningsdyktig når minst 6 medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme.

Styrets leder velges av Representantskapet ved særskilt valg. For øvrig konstituerer styret seg selv på første møte etter Representantskapsmøtet. Funksjonstiden for leder er **normalt** 3 år fra Representantskapsmøtet t.o.m. Representantskapsmøtet. Leder kan gjenvelges 2 ganger.

Alt. A
Funksjonstid for styrets medlemmer og varamedlemmer er 3 år fra Representantskapsmøtet t.o.m. Representantskapsmøtet. Hvert år trer henholdsvis 2-2-3 medlemmer og ett varamedlem ut av styret. **Nye varamedlemmer suppleres nedenfra.** Uttredende styremedlemmer kan gjenvelges, men ingen kan være medlem av styret i mer enn 9 år sammenhengende, **inkl. tid som varamedlem.** Ved fratreden av et fast styremedlem i **valgperioden**, rykker 1. varamedlem opp med fast plass i styret for den gjenstående delen av valgperioden til det fratredende medlemmet. På neste Representantskapsmøte foretas det suppleringsvalg på varamedlem

Alt B
Funksjonstid for **styrets medlemmer** er 3 år fra Representantskapsmøtet t.o.m. Representantskapsmøtet. Hvert år trer henholdsvis **3-3-4** medlemmer ut av styret. Uttredende styremedlemmer kan gjenvelges, men ingen kan være medlem av styret i mer enn 9 år sammenhengende. Trer et styremedlem ut i sin valgperiode, vil nytt medlem velges inn på neste Representantskapsmøte for den gjenstående delen av valgperioden til det fratredende medlemmet.

Medlem av styret kan ikke sitte i Representantskapet. Hvis et medlem av Representantskapet blir innvalgt i styret, **må nytt medlem av Representantskapet oppnevnes.**

Alt. A
Styret er beslutningsdyktig når minst 6 medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme.

Alt. B
Styret er beslutningsdyktig når minst **7** medlemmer er tilstede. Ved stemmelikhet avgjør lederens stemme.

Styret leder Kirkens Nødhjelps virksomhet og skal:

- a. Vedta organisasjonens budsjetter og planer.
- b. Legge fram styrets årsberetning og revidert regnskap for Representantskapet.
- c. Legge fram forslag til statuttendringer for Representantskapet.
- d. Ansette generalsekretær og fastsette mandat for stillingen
- e. Føre tilsyn med administrasjonen gjennom generalsekretær.

§ 6 Valgkomitéen

- a. Valgkomitéen består av 5 medlemmer valgt for representantskapsperioden av og blant Representantskapets faste medlemmer. Representantskapet velger leder for valgkomitéen.
- b. Valgkomitéen skal innstille kandidater til styrets leder, medlemmer og varamedlemmer til styre og valgkomité, ordfører og varaordfører.
- c. Det kan framsettes forslag til kandidater på Representantskapets møte i tillegg til valgkomitéens innstilling.
- d. Innstillingen fra valgkomitéen på styremedlemmer skal inneholde en rimelig fordeling mellom kandidater tilhørende Den norske kirke og andre kirker/kirkesamfunn. Videre skal innstillingen ha en rimelig fordeling mellom kvinner og menn. Innstillingen bør inneholde kandidater fra ulike aldersgrupper og med ulike faglige kvalifikasjoner og samfunnsmessig bakgrunn, som for eksempel teologi, diakoni, bistand, bedriftsledelse, organisasjonsledelse og økonomi.

Styret leder Kirkens Nødhjelps virksomhet og skal:

- a. Legge fram forslag til statuttendringer for Representantskapet
- b. Legge fram styrets årsberetning og revidert regnskap for Representantskapet
- c. **Legge fram forslag til organisasjonens prinsippprogram**
- d. Vedta organisasjonens budsjetter og planer, **herunder global strategi plan.**
- e. Ansette generalsekretær og fastsette mandat for stillingen
- f. Føre tilsyn med administrasjonen gjennom generalsekretær.

§ 6 Valgkomitéen

- a. Valgkomitéen består av 5 medlemmer valgt for representantskapsperioden av og blant Representantskapets faste medlemmer. Representantskapet velger leder for valgkomitéen.
- b. Valgkomitéen skal innstille kandidater på styrets leder, medlemmer og varamedlemmer til styre, medlemmer og leder av valgkomité, ordfører og varaordfører.
Alt. A
Valgkomitéen skal innstille kandidater på styrets leder, medlemmer til styre og valgkomité, valgkomitéens leder, ordfører og varaordfører.
Alt. B
Valgkomitéen skal innstille kandidater på styrets leder, medlemmer til styre og valgkomité, valgkomitéens leder, ordfører og varaordfører.
- c. **Valgkomitéen legger fram prioritert innstilling på kandidater til styret. Listen skal inneholde en rimelig fordeling mellom kandidater tilhørende Den norske kirke og andre kirker/kirkesamfunn. Videre skal innstillingen ha en rimelig fordeling mellom kvinner og menn. Innstillingen bør inneholde kandidater fra ulike aldersgrupper og med ulike faglige kvalifikasjoner og samfunnsmessig bakgrunn, som for eksempel teologi, diakoni, bistand, bedriftsledelse, organisasjonsledelse og økonomi.**

- d. Det kan framsettes forslag til kandidater på Representantskapets møte i tillegg til valgkomitéens innstilling. **Alle kandidater må være spurt og sagt seg villig til verv.**

§ 7

Generalsekretæren forestår den daglige ledelse av virksomhetene og representerer organisasjonen utad.

§ 8

Styrets leder sammen med generalsekretæren forplikter Kirkens Nødhjelp med sin underskrift. Styret kan også i spesielle tilfeller gi fullmakt til én av de to. Styret kan meddele prokura.

§ 9

Endringer av statuttene gjøres med 2/3 av de frammøtte.

§ 10

Hvis Kirkens Nødhjelp skal oppløses, skal disponible midler tilfalle diakonalt formål etter Representantskapets nærmere bestemmelse. Vedtak om oppløsning kan gjøres av Representantskapet med 2/3 flertall av de frammøtte. Før sak om oppløsning kan behandles, skal alle oppnevnte organer ha hatt anledning til skriftlig å uttale seg om saken, med minimum 8 ukers svarfrist fra dato for mottatt varsel om at slik sak er reist for Representantskapet. Innkalling til Representantskapets møte hvor slik sak skal behandles, skal skje skriftlig med minimum 4 ukers varsel. I innkallingen skal det opplyses om at sak om oppløsning er på møtets agenda.

§ 7

Generalsekretæren forestår den daglige ledelse av virksomhetene og representerer organisasjonen utad.

§ 8

Styrets leder sammen med generalsekretæren forplikter Kirkens Nødhjelp med sin underskrift. Styret kan også i spesielle tilfeller gi fullmakt til én av de to. Styret kan meddele prokura.

§ 9

Endringer av statuttene gjøres med 2/3 av de frammøtte.

§ 10

Hvis Kirkens Nødhjelp skal oppløses, skal disponible midler tilfalle diakonalt formål etter Representantskapets nærmere bestemmelse. Vedtak om oppløsning kan gjøres av Representantskapet med 2/3 flertall av de frammøtte. Før sak om oppløsning kan behandles, skal alle oppnevnte organer ha hatt anledning til skriftlig å uttale seg om saken, med minimum 8 ukers svarfrist fra dato for mottatt varsel om at slik sak er reist for Representantskapet. Innkalling til Representantskapets møte hvor slik sak skal behandles, skal skje skriftlig med minimum 4 ukers varsel. I innkallingen skal det opplyses om at sak om oppløsning er på møtets agenda.

VEDLEGG TIL KIRKENS NØDHJELPS STATUTTER § 4

Intensjonsvedtak på Representantskapets møte 2003.

Endelig vedtak i styret 26.5.03 etter fullmakt fra Representantskapet.

Pkt. 7 godkjent som tillegg på RS 04.

Forventninger til Kirkens Nødhjelps oppdragsgivere:

1. Det forventes at oppdragsgiver oppnevner en Kirkens Nødhjelp-interessert person som sitt medlem i Representantskapet, gjerne en sentralt plassert tillitsvalgt eller administrativ leder.
2. Årsmelding/regnskap sendes oppdragsgiver. Det er ønskelig at oppdragsgiver årlig tar denne formelt til orientering, helst konkretisert ved behandling av en rapport fra Representantskapsmøtet gitt av oppdragsgivers Representantskapsmedlem.
3. Det forventes at oppdragsgiver i det oppnevneende organ regelmessig drøfter Kirkens Nødhjelp på bredt grunnlag. Hvis oppdragsgiver ønsker det, forplikter Kirkens Nødhjelp seg til å delta i denne drøftingen med representant for styret eller administrativ ledelse.
4. Det forventes at oppdragsgiver gir Kirkens Nødhjelp konstruktiv tilbakemelding.
5. Oppdragsgiver forventes å anvende ressurs -materialet i Fasteaksjonen så langt det er mulig. Oppdragsgiver forventes å delta i mobiliseringen til Fasteaksjonen og ikke iverksette egen innsamlingsaksjon i det offentlige rom i fastetiden.
6. Det forventes at oppdragsgiver stiller seg bak offersøknader/søknader om økonomisk støtte fra Kirkens Nødhjelp til lokalmenigheter.
7. Kirkens Nødhjelp ønsker at Den norske kirke i sin oppnevning inkluderer en biskop, en fra Samisk Kirkeråd og en ungdomsrepresentant under 30 år. Likeledes er det ønskelig at Pinsebevegelsen oppnevner minst én representant fra Predikantkonferansen.

RETNINGSLINJER FOR VALGKOMITEÉEN I KIRKENS NØDHJELP

endret i representantskapsmøtene 22. november 1996, 26.-27.mai 2000 og 23.-24. april 2004

Jfr. §§ 4, 5 og 6

1. *Leder for valgkomitéen innkaller til komitéens møter og presenterer komitéens forslag på representantskapets møte.*
2. *Valgkomitéen skal foreslå kandidater til følgende valg:*

- a. *Styrets leder*
- b. *2 eller 3 styremedlemmer*
- c. *1 varamedlem til styret*
- d. *Leder og 4 medlemmer til valgkomité*
- e. *Ordfører og varaordfører*

Valgene foregår på representantskapsmøte.

3. *Valgkomitéen forespør de styremedlemmer som etter statuttene kan gjenvelges samt varamedlemmer om de tar imot gjenvalg.*

Deretter sendes henvendelse til representantskapet medlemmer med anmodning om forslag til kandidater til valgene under 2 a, b, c, d og e. Forslagene må være valgkomitéen ihende minst 2 måneder før representantskapets møte.

4. *Valgkomitéen legger fram sin innstilling for representantskapet. Alle navneforslagene mottatt fra representantskapets medlemmer legges fram. Innstillingen med presentasjon av kandidatene sendes representantskapets medlemmer sammen med sakspapirene.*

Det kan fremsettes alternative forslag til kandidater på representantskapets møte.

Alle kandidater skal være forespurt på forhånd.

5. *Valgene foregår skriftlig.*
6. *Dersom valgkomitéen ønsker det, fungerer generalsekretærens sekretær som sekretær for valgkomitéen.*

